

C A S U S I,
Cephalalgia.

Pastor aetatis circiter annorum triginta queritur de appetitu saepius dejecto, siti circa prandium & coenam in principio mox urgente. Maximos circa tempora patitur dolores, praesertim si in aere nebuloso versetur, accedit memoria imminutio, & animalium functionum tarditas.

EX ventriculo affectum hunc suam traxisse originem, atque sic per consentum inductum fuisse hanc Cephalalgiam, haud dubitandum: Non tamen eum hic intelligi volumus contentum, quem sibi imaginati fuere veteres, occultum scilicet, sed manifestum nos credimus, utpote qui consistit vel in vicinitate, qualis inter Pleuritidem & Diaphragma; vel in communitate vasorum transmittentium, uti inter Pancreas & intestinum duodenum; vel substantiae similitudine, prout inter nervosas omnes partes ea vulgaris est.

Sitim exortam credimus à ciborum reliquiis, quae in ventriculo in putrilagine degenerarunt, & lympham magis viscidam reddiderunt, unde glandulae salivales, tali lymphâ viscida repletae, sitim induxerunt praeternaturalem.

Dolores circa tempora potius sentiuntur.

tur. Cum ibi non tantum plura reperiantur vasa, sed & muscoli ibidem teneriores ac aëri magis expositi, coagulationem circulantium liquorum, sicque obstructionem facilius incurrant.

Hinc inducta circulantium crassitie memoria simul imminuitur, ob simul generatos spiritus crassos etiam ipsis nervis insensos, neque functionibus animae obeundis idoneos: Non mirum verò, cum illa depravata labes eis à prima origine, chylicatione videlicet vitiosa, contracta sit. Qualis enim chylus, talis sanguis, & qualis sanguis, tales etiam erunt inde enati subtiliores aliàs liquores.

Chronicum verò hoc est malum, & pastoribus non raro familiare, utpote qui catarrhis, apoplexiæ, phthisi &c. alias obnoxii deprehenduntur; Spiritus namque multum impendunt, ac praeterea

R

terea

xerea hyemali tempore in locis frigidis aperto capite sæpe nimiam moram ne-
sunt, unde coagulationes succorum fa-
cillimè incuerunt.

In curatione ergò noti ventriculi solum,
sed totius Massæ S. habenda est ratio: præ-
cedat tamen emeticum tale vel simile v.g.

℞. Tartar. emet. gr. ij. vel iij.

S. Brechpülverlein a. i. m.
hoc non tantum primæ viæ à saburra li-
berantur, sed & sæpe materia l. lymphæ
viscida hinc inde stagnans per concussio-
nem quasi extricatur & ad motum dedu-
citur.

Dehinc deobstruentia sive stomachica
vulgo sequantur, inter quæ Elixir Propr.
Ess. absinth. Spir. Cephalicus, haud ulti-
mo loco ponuntur, nec minus æstimen-
tur decoct. betonicæ, veronicæ, salviæ
siccæ, verbenæ &c. multum etiam com-
mendari solet in Cephalalgiiis omnibus
Tr. mille pedum, & alia omnia ex his pa-
rata.

Addi tamen his possunt Ess. ambræ,

castorei, spir. lilior. convall. &c. pro me-
moriam verò confortanda in usum veniat
Tr. Succini, Potus Theæ, ac Coffea, quæ in-
star omnium erunt & Sal volatile etiam,
C.C. naribus odorandum offeratur. Lau-
datur etiam à plurimis Pulvis Trithemii,
parum tamen habet in recessu, nisi intem-
peramentis frigidis.

℞. Tinct. succini cum *copaxat ʒiʒ.

Essent. anodyn. ʒij. MS. S.

Essentz.

℞. Extract. Cephal. Myns. ʒj. f. Pill.

n. XV. dentur cum pulv. rosar.
rubr.

Ut alvus libera sit, prout in capitis omni-
bus affectibus requiritur, clyster dome-
sticus applicetur, ne symptomata ingra-
vescant.

Externè convenit Empl. de minio front-
impositum, vel unguentum alabastrinum,
aut

℞. Species pro cucupha ʒiʒ vel ʒvj.
dentur in nodulo, S. Species zum Haupt.

CASUS II.

Hemicrania.

Sexagenarius iam ab aliquot annis, de vehementi dolore ca-
pitis, dimidiam & quidem dextram ejus occupante par-
tem, questus est, & quidem quod hyeme magis, quam
aestate affligere soleat, cui nunc accessit auditus difficultas,
& pulsatorius auris internæ dolor adeo intensus, ut de in-
flammatoria obstructione suspicio sit.

Affectum hunc ut duplicatum qui-
dem aspiciamus, nomen tamen he-
micraniæ, utpote à potiori symptomate,
ei imponimus.

Cau-

Caulam in intemperiem sanguinis viscidam & pituitosam rejicimus. Unde sal sui juris factus, haud ritè diluitur; hinc pituita multo sale repleta, per arteriarum poros, in partes membranofas, tum intratum extra cranium egressa, & subsistens, tristem sensationem efficit.

Magis verò hyeme affligit dolor, quia pori magis coarctantur, ac transpiratione sic sufflaminata, succi coacerantur in tubulis hinc inde subsistentes, dolorem magis sentire faciunt.

Auditus difficultas accessit, à particulis crassioribus tubulos nervi auditorii obstruentibus, atque simul interna auris dolor intensus simul pulsatorius jungitur, à copia particularum crassiorum obstructionem augente, sicque membranofas auris partes nimium extendente, vel inflammationem inducente ac pulsatorium simul sensum imprimente, quæ phænomena suppuratio sæpè comes esse solet.

Ut eventum mali hujus paucis attingamus, ferè pronuntiare possumus illud curatu difficile fore, præcipuè ob ægri ætatem, & mutandum ultro ne in apoplexiam, phrenitidè, vel paralytin degeneret.

Scopi tamen curationis sint, materiæ peccantis (ut vulgo vocatur) præparatio, tum evacuatio, doloris sedatio, & ubi tumor exoritur, suppuratio & denique affectæ partis confortatio.

Instituitur verò peccantis materiæ præparatio, ut quod viscidum est, ante propinatum catharticum paulum diluatur, & ad faciliorem motum disponatur, quo postea cathartici motum eò facilius sequatur.

Sunt vero Præparantia hæc Salina omnia vel volatilia vel fixa, hinc omnia ex

Tartaro, & e absinth. Card. benedict.
*co. &c. huc spectant, sic. v. gr.

℞. Tartari vitriolati gr. xv.

Succini pulverisati gr. v. pro dosi

S. Digestiv auff die Nacht zunehmen.
Tartari Vitriolati loco sumi aliàs potest arcanum duplicatum sive caput mort. Aquæ fortis à Dß ad Zß. Succinum additur non quod sit cephalicum, sive dicatum cerebro, sed quod mediantibus suis particulis volatilibus acidum invertat, potissimam malorum talium causam.

Pro hoc & simili scopo sequentia etiam non erunt minoris momenti v. g.

℞. Liquoris Tartari Zß. S. Li-
quor 30. 40. Tropfen und
mehr im Trinken zu geben.

Vel ℞. Tinct. Scoriar. regul. ℞i
Tartari ana ℞i.

S. Essenz zu xv. und mehr Tropfen.

Jam quod attinet evacuatorium scopum, non hic ad electivè purgantia respiciemus, utpote quæ nunc dubia diu fuisse reddita, sed gradibus ea dimetiemur. v. gr.

℞. Extr. Panchymagog Augustan.
vel Crollii Dß vel gr. xv.

Scammon. correct. gr. iij.

℞. Succini gutt. j. Misc. & cum
Spir. lilior. convall. fiant Pil-
lulæ no. xv. quæ aspergan-
tur fœcula pœonia.

S. Hauptpillen pro dosi.

Vel ℞. Extracti diacarthami ℞i. solve in
▽ flor. tilie, adde

Crem. Tartari ℞j.

Syrup. rosar. solutivi ℞vj.

R 2

▽ G.

▽ *Cinamomi* ℥β. *Misc.* fiat potiuncula a. i. m.

Si æger purgans prius in Pillulis deglutiit, tum paulo post ad facilitandam in ventriculo & intestinis motum, vel iusculum assumat vel potum Theæ hauriat: Si vero forma in liquida hoc sit assumptum, tum per aliquot horas nullum capiat cibum.

Præter evacuatorium hunc scopum, ubi pars materiæ peccantis per alvum deturbatur, alia se sistit evacuationis species, per ambitum scilicet corporis; & hæc quidem præfertur priori: Deputatur etenim hæc methode languis, qui immediatam mali causam convehit & continet.

Sic ꝑ. *Theriac* ℥j. solve in l. q.

▽ *Card. benedict.* adde

Mixtura simpl. ℥j. *Misc.* D. S.

Schweißtränclein. a. i. m.

Dolor ut mitigetur, conducere poterunt papaverina, chamomilla, mellor. cinnab. nativ. opium. arcan. duplicatum &c. v. g.

ꝑ. *Cinnab. nativ.* gr. iij.

arcan. duplic. gr. ij. *Misc.* f. p. pro dosi.

Vel ꝑ. *Theriac. celestis* gr. iij.

dentur. S. *Schmerzstillende*

Pillen. a. i. m.

Ubi tumor exoritur & ad suppurationem tendere intendit, externe applicetur cataplasma ex *Herb. malv. flor. melilot. chamomil. Fol. lauri. sem. fœnugrac. cum lacte* factum.

Abcessu rupto ad ulceris Mundationem in ulum veniat mixtura ex *spir. vini & tantillo melle rosar.*

Tandem ut quartus obtineatur scopus, partii scilicet affectæ roboratio.

ꝑ. *Tinct. succini* ℥j.

castorei ℥j.

Ess. ambræ ℥β. *Misc.*

S. *Besondere Haupt-Essentz* zu xi. *Tropffen* cum ▽ a *lilior. conval.*

ꝑ. *Spir. C.C. composit.* ℥iij. D. S.

Eufferlicher Spiritus anzustreichen.

Si præmissa omnia in casum sint adhibita, refugium erunt *Acidulæ, vesicatoria, vel fonticuli* aut setacea: Nec factu i omittantur calidè applicati ex *sal. tost.* vel ex *se. pillo. origano. salvia. baccis juniperi rad. angelic.* cum ▽ *Anhaltin.* irrigati imponantur.

Præterea vitetur aer frigidus, ac is suffitu corrigatur, qui tantum præstat quam destillatum ali quod: Vinum item vitetur, ac alvus libera semper sit.

CASUS

CASUS III.

Epilepsia.

Vir Nobilis ætatis consistentis, ante biennium vexatus malo hypochondriaco, incidit in dolorem colicum, succedente ictero nigro, quem nunc motus convulsivi cum sensuum ablatione, per intervalla excipiunt: ad se rediens, queritur de articulorum doloribus, manuumque & pedum dolorifica resolutione.

Affectus hic est complicatus, ob symptomatum congeriem, Epilepsiam vero vocamus à symptomatæ magis urgente, & quidem conjuncta ea hic est cum paralyti notha & arthritide: & in casu sub nomine motus convulsivi comprehenditur. Differunt enim hi à convulsionibus simplicibus. Sic convulsivos motus adesse dicimus, quando partes mox contrahuntur, mox iterum extenduntur. Convulsio vero simplex saltem spasmi est.

Quod hypochondriaci Colica facile corripianur, non ex alia est causa, nisi ob lympham viscidam & acrem, ac bilis inertiam, unde alvus eis est sicciore & segnior.

Icterus vero niger non est ab obstructione lienis, sed ab obstructione vasorum capillarum, & impedita per vasa hæc circulatione: hæc vero præsupponit Intemperiem sanguinis viscidam, & coagulationi leviter obnoxiam, unde Spiritus animales etiam crassiores & male dispositi segregantur, qui tum circa certas lunæ phasés epilepsiam, cum reliquis

phænomenis inducunt, & quidem ob peculiarem nervorum ad artus tendentium obstructionem, resolutionem pedum & manuum inferunt.

Causa ergo est acidum quoddam nervis admodum infestum & spiritibus animalibus, sive succo nerveo legitime segregando, vel perficiendo, inimicum; unde & malo hoc correpti subito cadere solent, ob nervorum flacciditatem, quando hi à Spiritibus animalibus non amplius tenduntur & expanduntur.

Recidivare vero solet hoc malum, quando nunc pori & tubuli cerebri ita dispositi sunt redditi, ut nullus amplius laudabilis succus nerveus segregari queat, sed is vel actis nimium, vel crassus, & obstructionibus aptus segregatur, atque tum non tantum motu, sed & quantitate, acrimonia &c. vitiosas perficiat functiones.

Videtur vero malum hoc, in proposito subiecto satis periculolum, non ob symptomatum congeriem saltem, sed & quod ante pubertatem saltem illud curabile observatum sit, postea raro vel non.

R 3

CHRA.

Curacioni tamen insistatur & in & extra Paroxysmum.

In Paroxysmo ad excitandum vel in ordinem redigendum subtilium agentium motum, naribus offerantur Spir. ❄ ci, ▽ Epilept. Lang. Castoreum, &c.

Spinæ dorsii intricetur Spir. convulsivus lumbricor. ▽ hyster. cum castor. &c.

Et æger si in loco tenebricoso versetur, in magis lucidum feratur, ut eo citius exciteretur & ad se redeat.

Extra paroxysmum respectus habeatur causæ, quæ cum in visciditate & acrimonia circulantium humorum originaliter consistere soleat, quovis modo ad statum naturalem reduci tentetur: & quidem si humores quantitate excedere hæriolentur, plethora videlicet adesse præsumatur. V. Sectione ea paulisper minuatur. Postea primarum viarum saburra acida eliminetur, modo per præparantia, modo per evacuantia. Scopos vero hos duos unico sequenti remedio assequi poterimus v. g.

℞. Radic. s. aperient.

angelic.

peron. aa. ℥j.

Herb. betonic.

salvia aa. m. j.

Flor. taili.

Stæchad.

Lilion. convall. aa. p. j.

Fol. fenn. ℥j.

Agaric. ℥j.

sem. carthami ℥j.

crem. Tirtara ℥j.

cinamomi. Zingib.

macis aa. ℥j. Incisa grossè dentur ad nodulum.

D. S. Säcklein zu einer Maß Wein.

*De hinc ad specifica accessus fiat, ut pote acido acri minus volatili corrigendo in specie dicata. Sic à Cætone cinnabarina prædicantur, ut *Magnes Epilepsia*, *Riverius* commendat pulverem *Valeriana* ad cochlear. j. *Barbette* potionem ex *sapone Hispanico* &c.*

Laudant alii Corvum in olla ad nigredinem combustum, vel secundinam humanam ad ℥j.

D. Ludovici suum Pulverem Epilepticum aliis præfert. v. g.

℞. Pulv. Bezoard. alb. (qui paratur ex C. C. philos. terra sigil. & unicornu foss. aa. ℥j.)

succini albi pp. ℥ij.

cinnab. nativ. ℥iij.

laud. opiat. ℥j. Misc. f. Pulvis.

Infanti unius mensis exhibet quartam grani partem, trimestri gr. j. &c.

Nos laudamus Tinct. Opii Dn. Maets cum Spir. nostro Cephalico C. C. compos. paratam.

Potus Theætiæ largius dari debet, ac quidem in primo cyatu liquoris C. C. succinat. gtt. xx.

vol. etiam C. C. singulis diebus semel detur à ℥j. ad ℥j. cum cerevisia tenui calida.

*Sudores quoque singulis diebus mane in lecto eliciantur, præmissis potu Theæ ad gratiam, interpositis Pillulis purgantibus cum castoreo, quales habent *Barbette* & *Decker*.*

Variis irritis setaceum Epileptico suaderi poterit.

*Ad artuum verò resolutionem præter sudorifera etiam *Therma* & *Balnea* consulantur.*

In Dieta vitentur omnia acida & vitiosa, & terror, ira &c. Pro potu concedantur Cerevisia vel vinum salutarium, euulatum &c.

CASUS IV.

Apoplexia.

Judaus senex, facie rubicundus, post mediam noctem stertere incipit, uxor insoliti quid observans, eum excitare conatur, rata, eum in somniis vexari, quod alias ipsi non erat insolitum, verum frustra, jacet instar mortui, sine sensu & motu, excepta respiratione & pulsu.

Affectus est Apoplexia fortis ob respirationem admodum imminutam, ex hac etenim vel imminuta admodum vel subinde remittente fortitudo hujus affectus patet.

Differt verò affectus hic à Caro in hoc, quod in Caro respiratio sit liberior, & à passione hysterica, quòd in hac non omnes sensus tollantur, & à syncope, in qua patres sentiuntur rigidæ, ubi è contra hic laxæ & flaccidæ.

Malo vero huic obnoxii facile fiunt sanguinei, cum eorum sanguis à centro versus superficiem impetuofus moveatur, segnius verò à superficie ad centrum.

Dari verò Apoplexiam à sanguinis stagnatione, morbus Hungaricus indigit, ubi ægri nonnulli paulo ante mortem, in profundissimâ labantur somnâ.

Post mediam noctem verò ægrum hoc malo correptum esse, causa potuit esse, vel quia cum minor humorum agitatio, vel quia peracta tunc chyificatione, no-

vus chylus sanguini infusus, singularem potuit inducere alterationem & dispositionem ad subitam talem stagnationem circulantium humorum.

Stertor exoriri videtur à lymphæ in aspera arteria restagnatione, hæc enim spirituum animalium influxu sublato, statim ætæ viam intercludit, non aliter ferè ac fit in strangulatis.

In somnia de vertigine, de casu ab alto, in senibus Apoplexiæ, in infantibus Epilepsiæ solent esse prodromi.

Sensus & motus percunt ab impedita spirituum animalium segregatione & influxu, à sanguine enim stagnante & vi in cerebrum adacto, quasi comprimuntur officina nervorum. Pulsus verò ad tempus adhuc durat venis & arteriis non omni ex parte, & quasi uno momento obstructis, sed pro parte adhuc circuitum permittentibus.

Dividit van Helmont Apoplexiam in Positivam & Privatam. Positivam eam credit ubi Spiritus quidem

dem adsunt, sed transitus negatur: Privatam verò ubi Spiritus deficiunt, neque ea quâ necessarium est adsunt copiâ.

Alii distinguunt in Sanguineam & Pituitosam. Sanguineam ab immediata sanguinis stagnatione, & sufflaminata circulatione; Pituitosam vero ab obstructis variis cerebri saltem tubulis à lymphâ viscida originem trahere statuunt: atque hinc curam maximè distinctam oportere esse contendunt. Sic in Sanguinea commendant V. sect. non item in Pituitosa; in hac verò Purgantia fortiora, in illa non. Sic item in Pituitosa volatilia præscribunt; Temperata vero in sanguinea: clysteres etiam in hac volunt esse emollientes in illa vero acriores. Dietam quoque observari debere notant, ubi in Pituitosa aromatica laudant, in Sanguinea verò mucilaginosâ sive iuseula ex animalium extremitatibus, & lacticia.

Curatio interim & in & extra Paroxysmum instituat.

In Paroxysmo primarius scopus eo collimet, ut omnimodo excitetur æger, in hunc finem *Spir. ❄ci fortis* naribus odorandus admoveatur, vel *⊖ vol. Cc.* ad aliquot grana eis infletur, ac ori indatur.

Et si certi simus ægrum Apoplexia Pituitosa esse correptum, tum statim vomitorium sat potens infundatur. v. g.

℞. *Sir. emetici* ℥℥. vel ℥j. *S. Safft* einzuschütten.

Infusio vero ægrè & non nisi cum molestia magna fiet, interim tentetur quovis modo, vel etiam talis clyster injiciatur. v. gr.

℞. *Radic. Angelic.*

Enule aa. ℥iij.

Herb. Salu.

Majoran.

Origani aa. m. j.

Flor. Siæchad.

Anthos.

Lilior. convall. aa. p. j.

Colocynth. in petia ligat. ℥℥.

Coque in l. q. aquæ tonitrualis (ob copiam ⊖.)

Colaturæ ℞. ℥℥ j adde

Aq. benedict. Kulandi, sive croci metall. ℥iij. vel vj.

Salgemma ℥j. Misc. fiat clyster statim injiciendus.

Ori etiam infundatur hoc vel simile. v. gr.

℞. *Aqu. Epilept. L.*

hirundin. cum costor.

Lilior. convall. aa. ℥℥.

Spir. Cc. compos.

cephalici aa. ℥i℥. Misc.

S. Mixtur. Pöfßelweiß einzugießen.

℞. *Aq. hyster cum Castor.*

Spir. Ceras. nigr.

Lilior. convall. aa. ℥℥.

Misc.

S. Eufferlicher Spiritus pro spina dorsii & plantis pedum.

Pro Præservatione detur *Sal volatile* Cc. ad ℥j. bis vel ter in hebdomade inter prandium vel cœnam: *Potus idem Thea* bibatur cum salvia vel rora marino, ac singulis mensibus bis propinentur seqq. *Pilulæ laxativæ* numero 5. vel 7. v. g.

℞. *Gummi ammon.* ℥j.

myrrhe.

resin. jalapp.

diagrid. aa. ℥ij.

croci ℥j.

Sal. vol. succini ℥℥.

•• *succini* gut. xij. MS.

Fiant

Fiant Pillulæ numero Lxxx. quæ involvuntur pulv. diambra.

Præterea fonticulus excitetur, & ad hæmorrhoides respiciatur, quia horum fluxus admodum foret conveniens.

Si à percussione originem videatur trahere, videndum num Trepanatio institui queat.

Extra Paroxysmum alias convenient eadem quæ in Paralyfi.

C A S U S V.

Paralyfis.

Quamvis autem predictus Judæus elapsis 24. horis extingueretur, & paulo ante mortem febricitaret: Alium tamen vidimus Apoplecticum, qui excitatus dextri lateris resolutionem patiebatur, ablato omni motu & sensu, in eodem latere, manus & per hujus lateris intumuisse videbantur, sed antem penitus flaccecebant.

Laborabat hic Judæus Hemiplegia seu Paralyfi unius lateris.

Manus & pes intumescabant, ob Spirituum defectum, & humorum stagnationem: & flaccecebant ob impeditum Spir. animal. influxum.

In curatione (quæ aliquando ægrè obtinetur & quidem difficilius in senibus, quam juvenibus, difficilius item hyeme quam ætate, &c.) ed allaborandum, ut obstructio nervosarum partium tollatur, visciditas circulantium humorum incidatur: & denique debilitatæ partes roborentur.

Primò scopo inservire poterunt Purgantia & quidem fortiora.

℞. Extracti diacarthami ℥iij.
solve cum

Aq. cinamomi, adde
castorei pulveri sati gr. iij.

Tartari Vitriolat. gr. xxv.

Sir. diaser. Andernac ℥j. Misc.

Vel ℞. Extract. Cephal. Mys. ℥j.

℞ dulcis gr. viij.

Scammon, correct. gr. iij.

o succini gtt. j. Misc.

Fiant Pillulæ numero xv. deauratæ dentur. Omnibus remediis in Paralyfi debet addi castoretum.

Si in infuso Purgans desideretur, infusio fiat cum Decocto Lignorum, non enim hujus mali cura à curatione Luis venereæ abludivit multum.

Præmissis si opus Purgantibus, vel iis emissis ad sudorifera fiat accessus, quoni-

S

am

am vero Sudor difficulter hic obtinetur propter pororum nimiam angustationem ex obstructione, hinc valida sint sudorifera, vel insuper in Laconico sudores exprimantur.

℞. vero. Theriacarec. ℥j. solve cum
Aq. Flor. sambuci, adde
Spir. Tartari compos.
Tinct. ℞ii ex scoris. aa. ℥j.
Misc. pro dosi.

Theriacam commendamus, quia ob diversitatem ætheris, in fluidis corporis nostri, insuetas producat fermentationes, in stagnantibus partibus.

Vel ℞. ℞ii diaphoret.

cinnab. nativ. aa. ℔℔.

⊖ vol. viperar. gr. viij.

Fiat Pulvis, cui superbibatur haustus Decocti Lignorum.

Bezoardicum minerale hic etiam præstantissimum præbet deobstruens pro debilitatarum nervosarum partium, vel spirituosarum earundem, incolarum roboratione.

℞. Spir. cephalicū.

C. C. compositi.

⊖ vol. oleos. cephalici. aa. ℥ij.

Misc.

S. Besondere Essen z zu xv. Tropffen.

℞. Tinct. antiscorbutica Bontekoi

℥ij.

S. Spiritus zur Essentz.

Externè instituantur inunctiones per spirituosas & penetrantia, non verò in parte affecta, sed in spina dorsi, cum obstructionis initium & principium ibi subsistat.

℞. verò Spir. vini rectificatissimi.

convulsi aa. ℥j.

⊖ Philosophor. ℥ij.

Juniperi ℥ij.

Aq. hyster. cum castor. ℥j. Misc.

S. Eufferliche Mixtur.

℞. Olei. circulati Fausi. ℥ij.

S. Eufferlich Del.

Aqua hysterica additur præmissæ mixturæ ut Spir. vini paulum temperetur.

Conveniunt etiam unguenta, sed sint subtilia & cum oleis destillatis remixta v. g.

℞. Unguent. Nervin.

martiati aa. ℥j.

⊖ therieb. lucid. ℥j.

C. Cervi. ℥℔.

⊖ vol. CC. in Spir. propr. Sol.

℥ij. Misc.

Fiat linimentum.

Post inunctionem pars affecta Paralytica tegatur linteis calidis, vel panis calidus imponatur lateri affecto.

Maximo cum emolumento etiam spinæ dorsi imponitur Empl. de Granis cum ℞io, utpote ad omnes viscerum obstructiones pituitosas efficax.

℞. vero Empl. de ranis cum quadruplo

℞ii. ℥j.

Camphora ℥℔. malaxetur cum

Oleo succini, & detur.

Thermæ cum aliquando juvisse aliquando nocuisse deprehensæ sint, hinc earum usus caute instituat.

Pro præservatione convenit Fonticulus, & creber usus Tinct. succini. Liguor. C. C. succinati. Aq. Anhal. &c.

CASUS

CASUS VI.

Vertigo cum consumptione totius.

Puer undecim annorum plerumque post somnum de capitis imbecillitate conqueritur, à prandio subitâ virium dejectione cum scotomia corripitur, corpus contabescit, & sæpius ab vi torminibus vexatur: quaritur quis morbus, & quæ remedia sint adhibenda?

Cum nonnulla hic concurrant symptomata, quæ alias non accidunt vertiginosis, hinc affectus hic propriè loquendo non est vertigo, sed est congeries morborum à spirituum animalium depravata, & crassa dispositione non tantum, sed & circulantium reliquorum humorum visciditate, vel & vasorum lacteorum obstructione dependens.

Vertiginem induci à spirituum crassitie, probatur exemplo ebriorum, ebrii namque sunt vertiginosi, quia spiritus volatiles vini sunt crassiores, ac adeo brevi tempore spiritibus animalibus assimilari haud queunt, hinc ob mixtionem perturbatam, & motum inæqualem, vertiginis phenomenon exoritur.

Si per consensum est, facile cognoscitur, quia invadit cum præcordiorum anxietate, vel etiam nausea aut vomitu.

Vertigines hysteriarum vel hypochondriacarum mulierum, ex complicato malo patent.

Capitis imbecillitas post somnum adest, quoniam humores circulantes per meningum tubulos segnius moventur, *Somnus etiam* in vertiginosis sæpè so-

let esse turbulentus, quia Spiritus à particulis heterogeneis comitantur, quæ si sunt crassiores somnum, si verò subtiliores vigiliam inducunt.

Virium prostratio le jungit, quia pauci & crassi quidem Spiritus generantur, vel quod sanguis nimium moveatur, id quod à bile, ab humore aliquo calido, & forte vinoso fieri potest: Vel etiam ab inordinata fermentatione, & quod tunc particule exhalent, quæ sanguini commixtæ ejus rarefactioni in corde resistunt.

Corpus contabescit ab acrimonia humorum salina & crassa, unde Spiritus similes generantur, qui tum cum ipsi sint crassiores vel salini, dulcificationem succi nutritii perficere haud queunt.

Tormina etiam sentiuntur, vel quia pori intestinales sunt obstructi, vel quia fortè lumbrici domicilium sibi in intestinis constituerunt, quoties etenim tormina sentimus, toties suspicio de lumbricis capi potest.

Morbus interim hic non est contemnendus, solet etenim vertigo sæpius esse prodromus Apoplexiæ in senec. vel Epilepsiæ in juvenec.

S 2

Videntur

Videntur verò objecta moveri in circulum, quoniam Spiritus à particulis heterogeneis in talem motum rapiuntur, & tum mens concipit ideam motus circularis. Sic qui ab alto despiciunt, sæpe fiunt vertiginosi ob motum.

Est verò Vertigo triplex: 1. Quando objecta videntur in gyrum agi, 2. quando videntur nigra, 3. quando ægrum projicit ad terram.

In curatione ratio habeatur crassitie humorum corrigendæ: Obstructionis factæ in profundis, referendæ, & capitis cum ventriculo roborandi.

Ubi per consensum ex ventriculo exoritur videtur vertigo, citam feret opem vomitorium oblatum. v. g.

℞. Tart. emet. gr. j. vel 2.

Pulveris rad. jalapp. gr. v. Misc. f. pulv.

Si verò ex visciditate alia circulantium etiam humorum, tum instituat præparatio ejusdem, & denique eliminatio vel per Purgantia vel Sudorifera.

Inter Præparantia poni merentur præter salina varia, & ex Tattaro parata, Tinct. Propr. Myns. Elixir Propr. l. acido, EE. carminativa spir. *ci simpl. & arom. Liquor. C. C. succin. &c.

Si purgandum

℞. Mannæ cl. ℥j. solve in f. q.

Aq. acatiar. adde

Crem. Tartari. ℥j. Misc. pro dosi.

Vel ℞. Extract. panchymag. ℥ss.

resin. jalapp. gr. iij. cum

Tinct. purgante fiant Pill. no. 11.

Vel ℞. Extra. diacarb. ℥j. fiat Potiuncula Purg. prout de Paralyfi præscripta extat.

Pro obstructione vero in profundis tollenda, ac sic consequenter capite roborando, utpote quæ roboratio eadem est, ac reseratio.

℞. Liquoris C. C. succinat. ℥ij.

Spir. C. C. compos. ℥j.

cephalic. ℥ss.

Ess. castor. ℥j. Misc. S. Schwin-

del. Essentz zu xv. Tropffen.

Vel ℞. Spir. Lilior. convall. ℥ij.

Aq. Anhaltin. ℥ss.

Spir. C. C. Compos. ℥ss. Misc. S. ut ante.

Vel ℞. Aq. menth.

Lilior. convall. aa. ℥j.

aperitiv. Schröd. ℥ij.

Liquoris C. C. succin. ℥j.

Ess. castor. ℥ss.

Syr. flor. pæon. ℥j. Misc. S. Mixtur davon offt erliche Löffel voll.

Pro corrigendis stomachi depravatis contentis egregiè prosunt amara v. g. Essentia absynth. compos. cum Spir. cephalico mixta. Multum quoque præstant Pulveres absorbentes horis vesperinis exhibiti cum uno vel altero grano salis armoniaci, vel C. C. volat.

Nec etiam negligantur Pulveres stomachales aromatici cum specif. cephal. combinati. Si specifica alia quis expectat, ei commendatur stercus Pavonis vel in pulvere, vel electuario, ob Sal etenim volatile copiosum effectum tuum edit, hinc

℞. Stercoris Pavonis q. lubet, cum

Conserva, betonic. fiat Elect.

CASUS

CASUS VII.

Mania.

Studiosus ab aliquot annis Epilepticus, ante Plenilunium furere cepit, loquebatur plura absurda, vim adstantibus inferre conabatur, altero die oculi rubescebant, furor erat acutus, lingua sicca & arida, vigilia continua.

Mania species melancholiæ est cum furore, & quidem non differunt melancholia, mania, phrenitis & delirium nisi gradu: cum epilepsia verò convenit Mania, quia causa amborum consistit in humoribus circulantibus ab acido singulari acre fermentescibili depravatis: vel nervorum tubulis singulari modo dilatatis, & sic etiam crassiores particulas transmittentibus: hinc frigus perferre possunt, quia humores etiam crassi in nervos admissi, fibrillarum motum maxime intendunt.

Occasio est à fermento intus in corpore genito, vel à fermentescibili crasso foras adveniente, ut vino, vel æthere, aut spiritibus animalibus sic sensim depravatis.

Pulsus in hoc malo quidem est magnus non tamen frequens, propterea non febrilis, quia, etsi sanguis impurus, tamen mixtio ejus nondum turbata existit.

Servat verò Mania sua tempora instar Febris intermittens ferè, hinc Plenilunium eligit.

In Curatione ad intestinum motum præternaturalem respiciendum: de hinc acidum peregrinum eliminandum, &

denique urgentiori symptomati occurrendum; quod hic solent esse vigiliæ nimix, ob pororum verò sive tubulorum nerveorum nimiam dilationem, ac sic nimis copiosam admissionem particularum etiam crassiorum, nulla quies datur.

Primum scopum quod attinet sisti sæpe solet intestinus circulantium humorum motus per V. sectionem in brachio vel pede, & quidem satis largiter institutam ad 3x. & xij.

Post V. sectionem motum etiam sistunt frigida, sed quia hæc simul obstruunt, hinc cautè propinentur. Nitrum verò convenit & camphora &c. & nitrum quidem etsi frigidum censeatur, non tamen obstruit, sed resolvit, hinc infunditur potui ordinatio. Vel.

℞. *Liquoris Nitri alcalisati* ℥℥. D. S.

Zu 20. und mehr Tropffen ins Trinken.

Vel loco hujus sumatur liquor Tartari vel sp̄neticus Schröderi.

Profunt etiam chalybeata, sic v. g. continuetur usus *Tincture Martis Ludoviciana* bis de die ad grt. 25. ad 40. interposito subinde cataractico quale hoc esse potest. v. g.

S 3

℞. Resin.

℞. Resin. jalapp gr xv.
vitelli ovi tantill. solve exacte & adde
▽ epilept. Lang. Ziß. Misc.
S. Träncklein a. r. m.

Purgantia oportet esse fortiora, aliàs
vix saburram acidam comovebunt. Hinc
& emetica magnæ hic sunt efficaciz.

Potius tamen extra Paroxysmum,
quam in illo Purgantia offerantur: quia
sanguinem magis solent movere. Clyste-

res vero si admittat æger, sæpius injici de-
bent fortiores.

Denique vigiliæ quovis modo demul-
ceantur tam per externa quam interna:
Inter interna omnibus præferuntur emul-
siones, & si vires sint fortes etiam Opiata
dentur, præprimis si ab ira malum sum-
serit initium: Si vero Epilepsia præcessit,
caute dentur Opiata, quia nimis figunt
subtiles Spiritus, crassioribus relictis.

CASUS VIII.

Phrenitis.

*Juvenis ebrietati deditus, cum per aliquot dies mero incaluis-
set vehementissime febricitavit, deliravit & in adstan-
tes involare conatus est.*

Videtur affectum hunc ab erysipela-
te in ipso cerebro enatum fuisse,
vinum enim inflammatoriam obstructio-
nem leviter inducere potest, quia sangui-
nem coagulat: quod enim est erysipe-
las in parte alia membranosa, illud est
phrenitis in meningibus.

Æquilibrium spirituum est sublatum
ob meningum sive partium nervosarum
inflammationem sive obstructionem, un-
de floccos legunt, & alia absurda pera-
gunt. In curatione ergo non horum
saltem, & turbata sanguinis mixturæ re-
spectus habeatur.

Inflammatoria obstructio tollatur per
V. Sectionem sæpius repetitam, tum per
deobstruentia v.g.

℞. Cinnab. nativ. gr. v.
Niri alcalisati. gr. iiij.

Pulv. Bezoard. vel ꝑ diaph. gr. xij.
Misc. f. Pulv.

Vel ℞. Lapidis Bezoar.
cancror. aa. gr. v

Camphora gr. iiij. Misc. f. Pulv.
pro dosi.

Tinctura Bezoardica sæpius item de-
tur, ac Nitrum in potu ordinatio copio-
se propinetur.

Opiata quemadmodum in nulla in-
flammatione, ita nec hic conveniunt, nisi
maritentur cum diaphoreticis v.g. cum
sale vol. C.C. vel cum Tinct. bezo-
ard. &c.

Inter externa conveniunt ea quæ
poros penetrant ac inflammationem de-
mulcent, atque inter hæc laudantur co-
lumbæ vivæ dissectæ & applicatæ. &c.

CASUS

CASUS IX.

Ophthalmia.

Vir consistentis aetatis studiis deditus flante borea prodiit in publicum, statim sensit mordacitatem in oculo cum lachrymis in voluntarie profluentibus, noctu supervenit ardor cum rubedine oculorum, multa vasa sanguine turgescencia in albo oculi conspiciuntur, ac lucem ferre nequit.

Affectus est inflammatio oculorum sive Ophthalmia: Est verò inflammatio humida ob vasorum lymphaticorum copiam. *Barbette* distinguit inter ophthalmiam ex lymphâ crassâ, vel acti: in illa commendat *Tinct. Q. is* & *Virriolum album*, in hac verò sedativa utpote *Sacharum Hni, Tutiam*, &c.

Literati quando sæpius hoc malo corripuntur, id habent à continuis vel nimis lectionibus, quia sic Spiritus depauperantur: & tum quod per vitam sedentariam sæpe concoctionem turbatam experiantur.

Lucem verò affecti ferre nequeunt, quia ob motum luminis, in quo solo subsistit lumen, ardor augetur.

Curatio eo collimet ut obstructio inflammatoria tollatur, feri acrimonia temperetur, affluxus præcaveatur, & oculus denique roboretur.

Quoniam verò huc multum conturbavit depravata primarum viarum dispositio, hinc si malum propterea contumax sit curationis gratia non tantum vomitorium commendatur, sed & præservationis gratia etiam multum valet.

Diæta etiam hinc plus sæpè præstat quam medicamenta.

Sic & Hippocrates notavit alvi profuvium lippientibus solatio esse. Purgantia ergo propterea non erunt hic extraneum v. g.

℞. Elect. de Tamarindis cum fol. senn. ℥x.

cum ∇ flor. acatiar. solutis adde.

Lalapp. pulv. gr. xij.

Syr. rosar. solutiv. ℥vj. Misc.

S. Parier. Francf. a. r. m.

Vel ℞. M. P. Lucis maj.

ex aloë rosar.

extract. cochiar. aa. ℥ß.

diagrid. pulver.

troch. alhand. aa. gr. j.

Misc. fiant Pill. numero xxj. D. S.

Haupt und Augen. Pillen.

Vel. ℞. M. P. de succino Cr. ℥j.

Fiant Pill. num. xv. D. a. r. m.

Post hæc V. Sectio præsentaneum hic erit remedium, vel hic udines retro aures vel tempora ponantur. Vel vesicatoria aut setaceum applicentur. Nec sudorifera omittantur.

Externe pro Collyrio

℞. Olei Hni dulcis gtt. 20.

Tinct. Q. is gtt. 10.

∇ camphorat. gtt. xv. ∇ rosar. sambuci aa. ℥iß. Misc. fiat collyrium.

Vel

Vel ℞. *Album ovi optime conguassat. cum*
 ▽ *feniculi, euphras. rosar. aa. ℥ij.*
 adde *Sachar. ℥ni* ℞.

Vitrioli albi gr. vj.

Tinct. ☿ is q. s. ut cœruleo colo-
re tingantur, Misc.

Vel ℞. *Aq. chelidon. maj. ℥ij.*

Spir. flor. Sambuci ℥ss.

croci metall. ℞.

Margarit. ppt. ℞j.

⊖ *viperar.*

nicotian. aa. gr. ij.

Mixta stent per 24. horas, postea fil-
 trentur, pro collyrio.

Albumen ovi in collyriis prodest non
 quod repellat, sed quod acidum absorbe-
 at. Sic Vitriolum album non repellit, sed
 ob particulas metallicas absorbet. Lac
 verò propterea non convenit, quia ab
 acido statim coagulationem incurrit. Re-
 solventia ergo omnem hic absolvunt pa-
 ginam.

CASUS X.

Suffusio.

Fœmina 30. annorum scorbutica ante aliquot menses adver-
tit culices parvos, & caliginosa quedam corpuscula in
oculo dextro apparere, nunc eadem oculo sinistro obvo-
litare.

Affectus hic vocatur suffusio, & est
 morbus humoris aquei, & quidem
 ab ejus crassitie originem trahens.

Est veto suffusio vel vera vel notha:
 notha utrosque occupat oculos, & est
 primus catharactæ gradus. Vera verò
 primo unum, dehinc alterum occupat
 oculum.

Dantur verò diversi gradus, sic obje-
 cta vel planè non videntur, vel pro parte,
 dum aliqua saltem pupillæ pars tegitur à
 pellicula.

Differt etiam suffusio cornea à nigri-
 cante &c.

In curatione respectus habeatur caco-
 chymix scorbuticæ, quæ tollatur, dehinc

oculus roboretur aperiensibus & discu-
 timentibus.

Ad tollendos depravatos humores
 crassos &c. conducunt. v. g.

℞. *Aloes opt. gr. vj.*

Troch. alband. gr. j.

☿ *dulcis gr. iij. vel v.*

Misc. fiant Pill. num. xv. pro dosi.

Hæ pillulæ ad minimum bis sumantur
 in septimana. Interpositis tamen alteran-
 tibus, utpote *Tinct. ☿. spir. cephalico,*
 ⊖ e. vol. oleof. &c.

Tum pro roboratione partis affectæ
 sumatur *Elect. Timæi* vel

℞. *Spec. diamb. cum ambr.*

diarrhod. abbat. aa. ℞ij.

Corian.

Coriandr. ppt. ℥j.
Sem. anis.

fœniculi. aa. ℥iſſ.

N. mosc. ℥j.

cardamom. minor.

Cubebæ. aa. ℥j.

Sachar. ros. tabulat. ℥ß.

Misc. fiat Pulvis D. S. Haupt und Gesicht stärckender Zresenet.

Præter hæc Diæta tenuissima sit, qualis debet esse aliàs in morbis acutis. Post hæc curatio absolvatur externis discutientibus.

Ex his Spir. vini aliquando satisfacit, vel aqua Hungariæ tanquam Spir. penetrantill. roris marini.

Conducit vero efficaciss. *℞ vol. viperar. sigr. j. vel ij, aqua rosar. solvantur & oculis instillantur.*

Vel *℞. Spir. panis secalin. ℥iij. croci metall. ℥j.*

Stent per 24. horas, tum filtrentur

exactè per chartam, adde parum *Vitriolicepr.*

In officinis etiam proſtat *Aq. ophthalmica Quercetani, vel Harmani, quæ instillari possunt mane & vesperi, æger vero detineatur in tergo.*

His irritis vesicatoria, fonticuli, ac setacea in usum vocentur, nec V. S. negligatur præcipuè sub lingua.

Camphora quæ alias in inflammatis oculis optimè prodest, hic nocet, quia humores subtiliores abripit, crassiores verò relinquit ac incrassat.

Si frustra omnia adhibeantur, ad manualem operationem accessus fiat. Ubi tamen notandum, ut catharacta sit matura, scil. ut pellicula talis sit consistentiæ ut detrahi queat absque ruptura.

Præ aliis huic malo obnoxii dicuntur, oculis prominentibus gaudentes, quod aëris injuriæ sic magis expositi coagulationem lymphæ facilius admittant.

CASUS XI.

Catarrhus ad Nares.

Vir generosus plethoricus, vinosus iter faciens intempeſta nocte incidit in narium obstructionem, quandoque multa muſcosa tum per nares rejicit, accedit raucedo cum tussi.

Affectus hic aliàs vocatur coryza, & hic quidem cum raucedine.

Causa immediata est coagulatione lymphæ & mediante hæc inducta obstructio à frigore contracta. Occasionalis causa erat intempeſta nox: Antecedens verò plethora.

In curatione respectus habeatur co-

gulatæ lymphæ, quæ fluida rursus reddatur, & quidem sudoriferis mediantibus, inter quæ prodest theriaca, vel rob sambuci cum Aq. flor. sambuci, vel item & diaphoret. Vel,

℞. Aq. flor. sambuci.

card. bened. aa. ℥iſſ.

Spir. theriacal. Camphorat. ℥i.

T

Tinct.

Tinct. Opii gr. xv.

Syr. card. bened. ℥ij. Misc.

Sialvus sit tardior præmittatur enema.

Præterea etiam lymphæ attenuationem recipit à suffumigiis; sic *Barbette* commendat vaporem aceti ferro ignito asper-

et, ut & simplex suffumigium ex mastiche sexies de die adhibitur, &c.

Contra raucedinem conducunt cerevisia calida cum butyro, vel potus Theæ, nec non *Sys. violar.* de liquirit. diacodii liquidum &c.

C A S U S XII.

Auditus difficultas.

Puer 12. annorum laboravit ante triennium morbo Hungarico, hunc excepit auditus difficultas in hunc usque diem durans, ut ea etiam quæ proferuntur à Præceptoribus vix audiat.

Solent Febres malignæ judicari per surditatem, dum pori à fermento peregrino maligno obstruuntur. Et hic quidem non est absque periculo quoniam non tantum diu duravit, sed & obstructio fortis est, & totalis ferè.

Conveniunt verò I. Purgantia v. g.

℥i. *Extract. diacartham.* ℥ij. solve cum

Aq. Serpill. adde

Rhabarb. pulv. gr. vij.

Syr. diafer. Andern. ℥℥. Misc. pro dosi.

Dehinc sudorifera non negligantur, inter quæ conducunt Decoctum Lignorum, &c.

Pro corroboratione detur *Spir. cephalicæ Tinct. succini.* *Spir. formicar.* *Aq. Anhaltina* interne. ad gr. 12. vel 15.

Externa non sint nimis acria, neque crassa, nec frigida aut calida, sed tempe-

rata. Commendantur vero *Aq. Reg. Hungar.* *Aq. card. bened.* de recenti herba ter vel plus destillata, cum gossipio auribus indita, vel item *Spir. Tartari sassafras.* Vel & panis recens ex fornace extractus & cum aqua *Anhaltina* asperus & applicatus.

Moschata quoque non sunt infimæ fortis auribus immissa. Vel *Aq. acovistica Myns. aut formicar.* ob eorum volatile quod magnanimitiam efficit. Crato commendat *axungiam serpentis*, cum *℥a card. bened. destill.* & immittam. *Pediluvia* item non negligantur, & *Potus Coffe* diligenti sit in usu.

Si omnis cura frustra adhibetur, videndum an mediante cornu audire patiens queat, quia per id propter flexuosum & æris motum surdasti sæpe optimè audiunt.

CASUS

CASUS XIII.

Tinnitus Aurium.

Hypochondriacus queritur de tinnitu aurium, putat se audire sonitum campanæ, vel strepitum aquæ, quandoque cessat, sed subito recurrit.

Hypochondriacus queritur de tinnitu aurium, putat se audire sonitum campanæ ab humorum inordinata fermentatione, hypochondriaci etenim sanguine gaudent fermentescibili.

Causa est visciditas flatibus generandis apta, & variis obstructionibus conficiendis idonea.

Hinc conveniunt stomachica acidum absorbentia, qualia sunt omnia hypochondriaca.

Sal volatile C. C. bis vel ter sumi potest in septimana in prandio. Sic sudorifera hic erunt insignis effectus.

Enemata etiam possunt applicari cum emolumento.

Externè Sal tostus auribus applicetur. Scarificatio aurium singulis mensibus instituatur, ut & V. Sect. in pollice pedis, vel manus, ac Vesicatorium item nuchæ applicetur.

CASUS XIV.

Dentium dolor.

Puella quindecim annorum gravissimos patitur dentium dolores qui noctu exacerbantur, mala tument, pulsus solito celerior, & sitis intensior.

Subjectum hujus mali vel est univertuale, Massa videlicet circulans, vel Particulate nervosa scilicet, dentis pars, ob nervum enim quo quilibet dens gaudet, exquisitissimo sensu pollent.

Deportatur vero materia illa actis ad dentes per arterias, ubi tum stagnans tumore malas afficit.

Pulsus sentitur celerior ob turbatam

sanguinis mixturam, & hinc inordinatum motum spirituum.

Sitis simul adest intensa ob lympham incrassatam & viscidam redditam.

Nonnunquam à vermibus originem sumit dentium dolor, & cognoscitur inde quando per intervalla cedit & redit. Enascuntur verò vermes ab insectarum ovulis, quæ cum assumtis sæpius mixta sunt,

sunt, & tum in calido quodam loco de-
posita excluduntur.

In curatione respectus habeatur acidi
acrioris ad dentes deportati, corrigatur
vero vel per alterantia aut sudorifera, &
inter ea principem obtinet locum Tr.
opii, Spir. theriacalis &c.

Eadem etiam aromatica volatilia, ut-
pote *Aq. asthmatis. Anhaltin. Spir. con-*
uulsivus, ❄️, ❄️ vol. oleos. Sylv. Elixir.
vita Matth. omniaque theriacalia &c. in
ore detenta juvant.

Sic egregiam est *Elixir camphoræ cum*
Spir. frumenti paratum: v. g.

℞. Spir. frumenti ℥xij.
camphor. ℥ij.

❄️ Tartari opt. calcinati. ℥ij.

Destillentur per B. M. Spiritum destilla-
rum denuo affunde camphoræ, idque re-
pete septies: De hoc aliquot gutt. indun-
tur denti cavo, vel aquæ asthmaticæ in-
stillatæ in ore detinentur.

Si Dentis cavitas in causa nunc est do-
loris, immittatur *o Caryophyll. camphor.*
Bals. odontalg. Myns. Theriac. cœlest.
opium &c.

Si vero plurimæ ad sint cavitates, tum
in usum veniat *Decoctum Sabina &c.*
quo os eluatur.

Si cavitas adest magna, tum imponitur

plumbum quo cervus trajectus fuit, ut
vel pondere tali stupor inducatur, vel aër
arceatur.

Si vermes adsunt cinnabaris & hypo-
scyamus prunis injiciuntur & sumus ore
excipitur.

Externè temporibus applicantur ad-
stringentia v. g. *Empl. de mastich, de ta-*
camahaca, caranna, gummi elemi, vel &
contra rupturam quod egregium hic est.

In contumaci dolore ad vesicatoria, vel
V. Sectionem recurrendum tanquam in
signia præfidia.

Si Nigredine simul deturpantur den-
tes, utpote quæ vel ab aëre, vel à cibo &
potu, frigidis & acibus, superficiem in-
æqualem reddentibus, originem sumit,
tum vel instrumentis idoneis adpositus
tartarus removeatur, vel pulveribus aspe-
rioribus deteratur rursus. v. g.

℞. Crem. Tartari ℥i℥.

Irid. Flor. ℥℥.

alum. usti ℥℥.

ciner. Ne M. ℥ij. Misc. S.

Zahnpulver

Si gingivæ laxæ sint, in usum veniant vul-
neraria & antiscorbutica: vel & mel ro-
sar. cum Spic, Vitrioli temperatum illi-
natur.

CASUS

CASUS XV.

Angina.

Judeus mediae aetatis, primo de faucium dolore, mox difficili respiratione & deglutitione queritur, ita ut nec cibum nec potum admittere possit: Exterius nullus ferè tumor, intus autem circa radicem lingua, fauces tument & rubent, ob angustiam loqui nescit, sed adstantibus voluntatem indicat scriptis, pulsus adest frequens, & corpus ad contactum calidum.

Quatuor vulgo recenseri solent gradus, qui tamen sub una communi causa comprehenduntur. Dependent enim ab inflammatoria tubulorum & glandularum & musculorum obstructione, & quidem ab humore vel magis acri salino, vel viscido magis. Ubi tamen plus periculi si ab acri salino, quam si à viscido humore initium cepit.

Distinctio verò hæc de sanguinea vel humoralis intelligenda erit. Periculosus verò est hic affectus, quia tumor internus magis est, & ægrum, qui vix loqui potest, forte suffocare potest.

Hinc circa curationem non cunctandum, & cum inflammatio indicet deobstruentia, non verò adstringentur frigida vel repellentia, hinc illa & interna & externa diligenti sint in usu.

℞. Ag. card. bened.

flor. sambuc. aa. ℥iij.

Spir. theriacal. camphorat. ℥ij.
scul. ℥. ℥ss.

Syr. violar. ℥ss. Misc. detur sæpius ad aliquot cochlearia.

Vel ℞. & diaphoret.

sanguin. hirci ppt. aa. gr. xij.

Mil. f. pulv. pro una dosi.

℞. Radic. levistic.

rasur. C. C.

alb. graci aa. ℥ss.

Oi alcalisati ℥ss.

incisa incid. dentur.

S. Species für ein Tüchlein zu binden
und ins Trinken zu legen.

Pro gargarismo

℞. Ag. fol. quercus.

flor. ligustr.

plantag.

rosar. aa. ℥ij.

Spir. vini vel frument. ℥j.

mellis rosar. ℥iij. Milc. S. Guro
gelwasser.

Collo applicetur cataplasma ex nido hi-
T 3 sua-

cundiorum, vel Empl. de melilato. Velia
vehementiori inflammatione

℞. Lithargyr. aur. ℥℥.

aceti & vini aa. ℥vi.

Flor. rosar. pallidar.

sambuci aa. m. j.

Coque & filtra, ac adde

Spir. vini camphorat. ℥j.

Misc. fiat epithema calidè collo applican-
dum.

Vel ℞. Lithargyr.

ceruss. aa. ℥j.

Olibani.

mastic. aa. ℥℥.

Flor. sambuci.

rosar.

Fol. russilag. aa. m. j.

Vini albi ℥vi.

aceti vini ℥iiij.

∇ flor. sambuc. ℥ij.

Coque omnia ad quartam partis com-
sumt. Colaturæ adde

Spir. vini ℥ij. in quo solutus
sit

Camphoræ ℥j.

Misc. S. Wasser düsserlich warm zu
appliciren.

Mulcum etiam præstare queunt ab
initio suffumigia ex succino, olibano & c.
Olea vero & unctuosa vitentur ad
extra.

C A S U S XVI.

Orthopnoea.

Vir 50. annorum parva statura, diu de difficili respirazione
conquestus, nocto subitò incidit suffocationis periculum
cum crebra & sonante anhelatione. Datur mixtura
pectoralis, à cuius usu liberius spirat, & jam omnia
pacata videntur, utitur per triauium vino medica-
to, die quarto circa mediam noctem, gravissimo iterum
paroxysmo corripitur, & intra horam suffocatus perit.

Affectus fuit asthma vel orthopnoea.
Staturam vero ægri multum huc
contribuisse credibile est, cum hi alias
angustioris pectoris, suffocationis peri-
culo plus sint expositi.

Causa vero cum visciditati humorum
debeat ortum, subito aggredienda per

salia volatilia, Spir. C. C. compos. Spir.
❖ci anisat. Bals. Sulph. anisat. sal.
volat. oleos. Sylvii & c.

Enema injiciendum, & fortè V. Se-
ctio poterit habere locum, quo pulmo-
nes minus graventur, & ne videamur
quid prætermisisse:

Lau-

Laudatur quoque Potiuncula Brun-
neri v. g.

℞. Gummi ammon. ℥i.
aq. hyssopi ℥iiij.
Kimi Rhenan. ℥iij.

Misc. S. Lufft. Trancf auff etlich
mahl

Extra proximum conducunt rad. Aron.
pp̄.

CASUS XVII.

Asthma Stomachale.

*A*dolescens obesus hypochondriacus crescente luna summa affi-
citur respirandi difficultate, cum tussi, & materia vi-
scida reiectione, appetitus languet, antea nimium auctus,
venter est inflatus, anxietas adest circa precordia, & al-
vus siccior.

Affectus est asthma stomachale vel
hypochondriacum.

Eger namque erat Splenicus, vel
laborabat cruditate acida ventriculi.

Tussis dependebat à lymphâ salâ. Ap-
petitus erat languidus, & venter inflatus,
quia pori tum intestinorum tum abdo-
minis obstructi erant, unde vapores trans-
spirare haud valebant. Alvus vero sic-
cior ob austeritatem & siccitatem hu-
morum.

Malum curatu videtur difficile, cum
plures partes affligantur, ac circulantium
omnium liquorum intemperies causam
suppeditet.

Interim Cura instituat per materiam
in primis viis hospitantis evacuationem, ac
lymphae viscidæ correctionem.

Illâ obtemperat exhibitio vomitorio vel
extracto diacarthami ad ℥i. aut vino pas-
sulato.

Posthæc sudores aliquoties eliciendi

pulvere ex cinnab. & C.C. f. Δ. vel mix-
tura sudorifera aut Decocto theæ.

Hæc vero Decocto Pectorali Spir. *ci
anisato, liquore C. C. succinata &c. vel
statim exhibendum sperma ceti à ℥ß ad
℥ij vel ℥i. Admodum etiam laudatur ▽
rubra pector. Horstii.

℞. Flor. ros. rubr. p. j.

▽ veron. ℥vi.

extrahe. l. a. Tinct. adde

▽ asthmat ℥j

elixir. vite Masthol. ℥ij.

Misc.

Vel ℞. Aq. veronic. cum vino ℥ij.

asthmat. ℥i.

Zedoar. anisat. ℥ß.

Essent. enula ℥iij.

Elix. vite Matb. ℥ij.

Olei Bals. indici gr. iij. Misc.

Sumatur cochlearim.

℞. Essent. enula ℥iij. S. Essentz zu 30.
und mehr Tropff. n.

Vel

Vel R^z. *Sachari candi* q. pl. instilla guttatim *Spir.* & ci vol. ut fiat Electuar, adde *olei anisi* grt. vj. *Misc.*

Vel Fiat *Elixirium mellis* hoc modo:

R^z. *Mellis opt.* ℥ iij.
Spir. vini ℥ xx.

circulentur per 7. dies, collaturæ adde *Spir.* & ci vol. ℥ ij. circula per duos dies. S. *Lufft Elixir* ad grt. 20. & plures.

In astmathe sicco sive caduco laudantur opiata cum *Essent. castor. Tinct. succini & Spir.* & ci anisato.

C A S U S XVIII.

Pleuritis.

Vir 30. annorum exitinere redux cum merito incaluisset, insigni corripitur rigore horario, subsequitur calor cum siti & intenso lateris dextri punctorio dolore, qui ex decubitu in latus oppositū augetur. Tussis primo sicca, dein fit humida sputum nunc flavescit, nunc cruore tinctum est, respirandi summa difficultas adest, gena dextra rubet, appetitus admodum prostratus cum summa virium dejectione. Urina intensè rubet, clara est, quinto die, alvus est laxior, & omnia in pejus ruunt.

Hic affectus est pleuritis, causa est obstructio inflammatoria à sanguine extravasato.

In hoc casu turbata sanguinis mixtio præcessit inflammationem, qui ex rigore horario colligitur.

Dolor ex decubitu in latus oppositum augetur: Quia materia inter musculos costales & pleurā latens premit pleuram, sicq; dolorē inducit. *Tussis* est ex irritatione, *sputum* cruore tinctum à rupto vase.

Respiratio difficilis ob metum doloris.

Gena dextra rubet, quia in hac parte humores plus agitantur.

Appetitus prostratus. Ob turbatam sanguinis mixtionem.

Alvus laxior. Est symptoma quia non cum levamine.

Pleuritis distinguitur à diaphragmatis inflammatione, quia in hac dolor est circa finem costarum, in illa verò dolor magis urget versus superiora.

Prognosis. Malum esse periculosum indicat, quia est acutum, & quia pars affecta cordi est vicina.

In curatione 1. Motus sanguinis est sistendus per V. S. per pavarina sympt. papav. errat. si, papav. errat. in substantia.

Opiata

Opiata hic non conveniunt, quia obstru-
ctioes augent. 2. Sanguis extravasatus
discutiendus per diaphoretica fixa.

Volatilia sunt suspecta recentioribus,
quia sanguinem magis movent.

Conveniunt ꝑ diaph. Antihect. Poter-
rii. Lap. S. C. C. f. Δ. Bezoar. mineral.
Aq. Card. bened. fumaris. lil. alborum,
fl. acaciarum, hyssopi, veronic. Timæus à
Guldenslee habet quædam decocta, quæ
videri possunt: ut & Tincturam anti-
pleuriticam vel.

℞. Pulv. antiplour. Mysf. ʒj. vel
ʒʒ. pro una dosi.

℞. Aq. papav. errat ʒʒ. fir. ejusd.
ʒij. Milc.

S. Wasser zum Pulver.

℞. Tr. antiplourit. ʒvj.

S. Tinctur alle Stund 2. Edffelvoll.

Externè conveniunt *Emplastrum de
Cumino. Sacculus arenæ plenus. Unguen-
tum de Althæa, unguentum marciatum,
vervinum cum ʒʒ. philosophorum cera,
Chamomill. Empl. diach. simpl. de minio,
de sperm. ceti. Catapl. ex pane albo cum
croco tantillo & camphora & lacte.*

Superveniente diarrhœa mutanda sunt
remedia, conveniunt tunc *aq. sigillata
cum gr. j. camphora, diascord. theriac.
aliaque bezoardica mixta cum stypticis.*

Pro potu ordinario laudatur deco-
ctum hordei cum radice liquiritiæ, deco-
ctum C. C. cum radice scorzonæ, Spir.
nitri dulcis. lap. prunell. fir. papav. errat.
in Decoctis & Julepis Vinum & acidula
nocent, diata sit excarnis.

CASUS XIX,

Peripneumonia.

*Hic pleuriticus iam curatus videbatur, exposuit se aëri frigido
vespertino iuxta fenestram, eadem die, corripitur sublimi
respirandi difficultate cum pectoris dolore gravativo ad
scapulam vergente, processit levis horror, adest magna
anxietas & inquietudo, leve delirium, calor totius, fre-
quens pulsus sed debilis, urina intense rubet.*

Affectus est peripneumonia, cujus
tria hæc sunt signa pathognomica,
febris acuta, tussis vehementior, respi-
ratio difficilior.

Ex injuria aëris facile fit pleuritis & pe-

ripneumonia. Plus in hoc casu periculi
quàm doloris, nam juxta Hippocratem
pauci evadunt, sed brevi moriuntur.

Eadem hic est medendi methodus, quæ

U

ia

in pleuritide. Veteres præscripserunt purgantia, sed malè.

Sæpius aliquoties repeti debet V. Sect. & alvus lubrica servari enemate blandiori vel domestico.

℞. Bezoar. orient. gr. v.

℞ii diaphoret. gr. xij.

S. Pulver a. i. m.

℞. Aq. Card. bened.

flor. acaciar. aa. ℥iij.

Cordial. saxon. frig. cum camphor. ℥iij.

Syr. liberant. incompl. ℥ij.

Misc. S. Stärckend Wasser.

℞. Tinct. Bezoard. ℥iij.

dulcoretur parum Syr. papav. errat.

D. S. Tinctur in ein Mösel Trinken 30. Tropfen.

Sed potus debet esse tepidus.

Vellem etiam ut æger sæpius biberet infusum Theæ.

Dulci temperant acrimoniam lymphæ, præterea nihil præstant,

C A S U S XX.

Phthisis.

Musicus 16. annorum vexatur tussi, præsertim noctu, cum sputo ut plurimum purulento, respiratio est difficilis, à partu incalescit, rubent genæ, totum corpus consumitur, pili desuunt, noctu sudat.

Affectus hic est phthisis. Subjecti conditio ad diagnosis hic aliquid facit, quia cantores amant humores, & quia inflando trompetas, ex nimia pulmonum distensione facile vas sanguiferum lædi potest, unde exulceratio oritur.

Tussis est irritatione, hæc à lymphæ acri.

Sputum quandoque albicans à lymphæ, quandoque purulentum à sanguine admixto.

Respiratio difficilis. Quia ob ulcus pulmones non possunt liberè moveri.

Noctu sudat. Quia sanguis cui pus admixtum à calore lecti agitatur, vel quia

tempore nocturno sanguis tardius refluit versus cor quàm diurno, glandulæ ergo subcutaneæ magis repletæ sunt, & lachrymas illas fundunt.

Causa phthiæos remota est actimonia lymphæ.

Sal acido austerum est quoque causa phthiæos. Febris est lenta, quia pori puris à sanguinis poris non admodum abluunt, & quia pus sanguinem in crassat.

Est effectus periculosus curatu difficilis, 1. quia pulmones sunt in continuo motu, 2. quia pulmones longè distant à prima coctione.

Phthisis

Phtisis in principio difficillimè cognoscitur, facilè curatur, in progressu facilè cognoscitur, rarius aut nunquam curatur.

In principio morbi detur infusum solennæ cum manna.

Pro lymphæ correctione exhibeatur salinum ex sale armoniaco & pulvere anonymo: v. g.

℞. Pulv. anonym. ℥ij.

Salis armon. deparati ℥℥.

Fiat Pulvis. S. Pulver/ davon 1. Messerspiß voll a. r. mal.

℞. Aq. Veronic. ℥vj. d.

S. Wasser 2. Löffelvoll auffe Pulver zunchmen.

Eo enim nitendum ut ð ia corrosivatum in pulmonibus, tum in tota M. S. invertantur, obtundantur, & vel correcta, vel diluta, vel per alvum, vel per sudores evacuentur. Sanguis in debita mixtura & crasi conservetur, id quod omnium optimè præstant sudorifera metallica cum blandis anodynis, v. gr. ℥ diaph. cum Tinct. opii, febrisugum Cranenii, cum tantillo opii, & omnia remedia, quibus in catarrhis & scorbuto utimur in principio convenient.

In progressu scopus primarius est ut expectoratio promoveatur per vulneraria, incidentia & resolventia, siquidem tamdiu vivunt quam diu spuunt,

Convenient hic pulvis anonym, haly. rad. Aaxonis. Operantur hæc quatenus abundant ð volat. it. sperm. ceti.

Tr. antiphthifica. decoct. vulnerar. succus bellid. numular. in jusculo cum tantillo mellis est instar omnium.

Vel ℞. Antihæct. Poter. ℥j.

ocul. ℞ppt. ℥ij.

pulv. Haly. ℥℥.

D. S. Pulver davon ein Messerspiß a. r. m.

℞. Essent. traumatic. Hagendorn. ℥ij.

S. Magen- und Brust- Essentz zu zwanzig Tropffen.

℞. Tinct. antiphthific. ℥ij. S. Tinctur zu zwanzig Tropffen cum aqua tartata, vel in potu ordinario.

Omne hic fert punctum Potus Theæ cum aqua, vel cum aqua & lacte.

Inter arcana sequens habendum.

℞. Succu bellidis pratensis.

nummularia rec. express. aa. ℥iiij.

S. Saft davon des Tages 2. mahl 2. Löffel voll cum jusculo avenaceo, in quo tantillum mellis est solutum.

Horis vespertinis semper in morbi principio exhibere debemus opiarum. Theriac. caelestem, Tr. opii, vel diacod. liquid. Ante decubitus sic:

℞. Essent. anodyn. Zu vöffer. ℥j℥. aq. veronic.

menth. aa. ℥ij. Misc.

S. Besondere Mixtur Abends einen guten Löffelvoll.

CASUS XXI.
Hæmophthisis.

Officialis quidam 35. annorum iter faciens in intentissimo frigore ex improviso tussi corripitur, & non sine terrore magnam sanguinis floridi copiam cum impetu rejecit, & quoties postmodum tussu urgetur, toties sputum cruore tinctum apparet.

CAusa immediata hujus affectus est apertio valorum languiferorum. Causa antecedens est frigus, quod hic operatur motum sanguinis imminuendo & coagulando.

Prognosis habet malum esse periculosum, etenim vel brevi terminatur, vel degenerat in phthisin.

In Curatione sanguis motu peccans est revellendus per V. S. grumolus verò resolvendus & evacuandus, vas apertum consolidandum.

V. S. convenit saltem ipso fluxus tempore: ubi ad ℥ viij, ex mediana vel basilica est extrahendus. Extra hoc tempus aut nocebit, aut non erit necessaria.

Sanguis evacuandus non per purgantia sed blandiora sudorifera v. gr. *Oc. B. Corall. mum. sperm. ceti, ▽ Charesfol. portulac.* item medicamenta à *Timao* descripta decoctum & electuarium.

℞. *Ag. portulac.*

papav. errat. aa. ℥ij.

charesfol ℥i℥.

Tr. rosar. ℥j.

Syr papav. errat. ℥℥.

S. Blutstillende Mixtur steiffig z. Löf. selvoll.

℞. *Conserv. rosar. antiq. ℥iii℥.*
Pulv. radic. consol. utriusq.
Sem. portulac.
Mastich.
Bol. armen.
Tragacanth. aa. ℥℥.
cum *syrup. de symphyt.* fiat *E-*
lect. molle. S. Heylende
Brust-Lattwerg.

℞. *Radix symphyt. major. ℥i℥.*
plantag.
pimpinell. aa. ℥iij.
tormentill. ℥℥.
althea.
liquirit. aa. ℥iij.

Herb. bursapast.
prunell.
Polygon.
charesfol.
consolid. maj.
sanicula aa. m. j.

Flor. rosar.
hyperic.
bellidis cum toto aa. m℥.
Sem. hyperici ℥iij.

Incisa grosse infunde per noctem in aquâ

aquâ fontana, Colatura cum albumine
ovi clarificetur, cujus.

℞. ℞ liij.

Syr. de symphyt. ℥iij.

althea ℥ij.

oxymell. simpl. ℥iij.

Fiat Decoct. S. Wundtrancf ba
vondes Tages 3. mahlein Glasvoll.

Nimium adstringentia non turò dan-
tur, quia sanguinem magis coagulant &
hic ad phthisin disponunt.

Vinum debet exulare.

Victus sit tenuis.

Dieta excarnis, quia facilè fermenta-
tionem promovet.

C A S U S XXII.

Palpitatio Cordis.

Juvenacula sæpius palpitacione cordis immani corripitur sum-
ma cum anxietate, animi deliquio, laboravit aliquoties
arthritide vaga, semper de calore in volis manuum con-
queritur. Scire vult, quæ hujus mali causa, & quomodo
curari debeat.

Affectus est motus inordinatus, dum
systole & diastole depravantur.

Causa immediata hujus affectus est ir-
ritatio, hæc fit vel à Æeacri corrosivo,
qui per arterias coronarias deponitur in
parenchyma cordis, vel fit etiam à san-
guinis visciditate & spirituositate. Hæc
simul stare possunt vid. Craan.

Hic fit à Æeacri, quia arthritide labo-
ravit.

Per intervalla (malum urget.) Quia
sanguis non semper eodem modo dispo-
situs existit.

Prognosis affectum periculosum pro-
nuntiat, quia æger suffocatione facilè ex-
stingui potest.

In curatione Æeacri corrosivum cum

humorum visciditate temperandum
per medicamenta, quæ blando Æe &
o constant: v. gr.

In ipso Paroysmo detur sequens anti-
epilepticum.

℞. Aq. epilept. L.

hysteric. cum castor. aa. ℥iij.

meliss. ℥ij.

mirabil. ℥ij.

Spir. C. C. compos. ℥ij.

Essent. anodyn. ℥ij.

Sachar. perlat. ℥iij. Misc.

℞. Specif. cephalic.

pulv. cordial. pretios. aa. gr. vj.

arcan. duplicat. gr. ij.

Misc. S. Herispulver a. i. m.

U 3

Extra

Extra paroxysmum conveniunt *Dialia*,

℞. *Tinct.* & cum spir. vin. parat. ℥℞.

S. *Essentz* ℥i 25. *Tropffett.*

℞. *Aq. aperitivo*. Schröd.

Splenetic. ejusdem aa. ℥iiij.

S. *Wasser zur Essentz.*

Potus Thea quoque commendatur, in
eius haustu primo sumatur *Essentia*
Ambra ad gtt. viiij. vel si hanc non ferat
ægotans *Tinct.* succin. cum *co parata
ad guttulas xv. instilletur. Item

℞. *Diascord.* ℥j

℥ *diaphoret.* ℥j.

Crocigr. viij.

Land. opiat. gtt. j.

▽ *Card. bened.* q. l. *Misc.* pro
sudorifero.

Ubi judicas peccare & ia *muriatica*

℞. *Theriac.* ℥j.

Lap. S.

⊖ *absynth.* aa. ℥j.

febrifug. *Cranenii* ℥℞.

Aq. Card. bened. ℥j℞. ∞ *Cina-*
moni gtt. j. *Misc.* S. ut ante.

Convenit etiam *decoctum ex ligno*
sassafras. *santal.* *citrin.* *rad. acori.* *fœnic.*
enul. *campan.* *herb. melissa.* *betonica.*
chamadrios. *summitatum pini.* *corticum*
citri: coque cum aqua, sub finem adde
tantillum vini ⊖ ⊕ *. Præter hæc con-
veniunt *camphora.* *lapis prunella.* ▽ *the-*
riacal. *camphorata.* omnia *theriacalia*
erunt proficua.

Externè *theriaca.* *Card. bened.* *Crocus;*
balsamus peruvianus laudantur. Item
epithema, quod habet *Cr. Crocus cum*
▽ *Carbunculi* juvat,

V. S. multum confert. V. monita me-
dica.

C A S U S XXIII.

Tussis Stomachalis.

Infans unius anni vehementi per intervalla corripitur tussi,
tanto cum impetu, ut suffocationis adsit periculum, do-
nec vomitus superveniat, respiratio fit cum sonitu profun-
do, sed sine febre.

M Alum tussis est, qua id quod mole-
stum est ejicitur.

Et quidem est motus convulsivus, &
tussis stomachalis, quia vomitus adest.

In infantibus semper est stomachalis;
eaque est sine febre.

Irritatio est causa immediata tussis, hæc
fit à lymphâ acri, vel in ventriculo gene-
rata, vel ex glandulis exstillata.

Tussis

Tussis oritur ob viciniam diaphragmatis; hinc ventriculus non potest convelli, nisi simul convellatur diaphragma.

Prognosis nos docet esse malum non carens periculo, quia adest periculum suffocationis, & herniæ metus in infantibus, in gravidis abortus, in adultis phthiseos.

Curatio. Lympham acrem & viscidam esse evacuandam præcipit per Sulphur. emet. tertiam partem grani cum tantillo sacchar. miscendo.

Purgantia in tussi pulmonali nil juvant sed potius nocent. In Stomachali conveniunt: U. *Syrup. rosar. solut. Syr. st. persicorum* cum gr. j. rad. jalappa.

Ventriculus roborandus, hoc est, præcavendum ne malum regeneretur. Conveniunt hic *Elixir. propriet. Tinct. S. lap. S. Liq. C.C. succinatus, sperma terti. spec. Dia-treos antihect. Poterii, succinum pptum, S. diaph. theriaca recens vel celestis, pulv. contra tussim infantum Myns.* Sed ob crocum ingrati est laporis: à recentioribus commendatur liq. limacum ad gr. x.

Tussis convulsiva est ab acido, qualis est hypochondriacorum & hysteriarum, In Tussi præsertim pectorali viden-

dum 1. ut sanguinis compages & mixtio conservetur 2. ut lymphæ actimonia temperetur.

Priori scopo satisfaciunt Oculi S. & diaphoret. antihect. Poter. & sudorifera quævis temperata.

Posteriori scopo inserviunt Syr. de alth. liquirit. papav. errat. Decocta Pectoralia, & anodyna blandiora: Sic

℞. *Aq. asthmatic. ℥j.*
menth. ℥ss.

El. acaciar. ℥iiij.

Elixir. mellis ℥ij. Misc.

S. *Besonder Wasser gegen den Husten,*

℞. *Antihect. Poter. gr. v.*

El sulfur. gr. j.

Spec. diarr. gr. iij.

Misc. Fiat Pulvis pro una dosi,

℞. *M. Pill. de styrac. gr. vj.*

Theriaca. celest. gr. iij.

Fiant Pillulæ grani pondere. D. S.

Husten, Willen vor 3. Abend.

℞. *Rotul. diaireos. vel*

Tragacanth. vel

Diacodium in rotulis ℥j.

D. S. Husten, Rûchlein.

Sumatur etiam frequenter potus Theæ cum Saccharo Candi.

CASUS

CASUS XXIV.

Cruditas acida.

Vir constitutione phlegmaticus de incipiente tumore ventris praesertim post pastum, pectoris compressione & cardialgia siue dolore cordis conqueritur, appetitus dejectus quidem est, sed inter comedendum augeri videtur, urina est cruda, aquosa & spumosa.

Hic de temperamento quaedam dici possent, utpote quod nil est nisi certa qualitas, orta ex sanguinis mixtione.

Veteres dixerunt temperamentum vel esse ad pondus vel ad iustitiam, sed omne temperamentum est ad iustitiam.

Objectum temperamenti primum est sanguis, secundarium partes solidae.

In hoc affectu tumor adest post pastum. Quia ubi fermentatio, ibi halitus, quoniam vero pori ventriculi & intestinorum sunt obstructi, hinc halitus non possunt liberè transire eorum latera.

Pectus comprimitur. Quia diaphragma non potest liberè moveri.

Motus diaphragmatis fit modo duplici nempe per systolen & diastolen.

Cardialgia. Hæc sedem habet in superiore orificio ventriculi, quidam putant cor affici, sed minus recte, quia tantum fit à communitate nervorum cum corde.

Appetitus dejectus. Debilitat, quia fermentum ventriculi vitiatum est, hoc est, fermentum nimis viscidum & mucosum involutum existit.

Redit vero inter comedendum. Quia visciditas parum relaxatur.

Hypochondriacis hic affectus est familiaris.

Multi edere nequeunt, nisi prius biberint, quia fermentum quod antea erat fixum, sic parùm diluitur.

Sed non prius licet bibere vinum, si fermentum nimis volatile, quia sic adhuc volatilius redditur.

Urina cruda, aquosa, tenuis & tinctoria à defectu salium exit.

Color Urinæ est à salibus: putant quidem nonnulli colorem Urinæ à bile esse, sed contrarium probare cogamur, quia Urinæ non est amara, item lixivio quo major copia salium additur, eo magis tingitur.

Spumosa est, quod quidem adfuit, sed obrutum à visciditate.

Flatulenta, quia salia volatilia ingrediuntur poros particularum viscidarum.

Ex tali Urinæ in morbis capitis catarthum, tinnitum aurium, vertiginem, dispositionem ad apoplexiam; In morbis thoracis,

thoracis, asthma, infimi ventris malum hypochondriacum prædicimus.

Causam quæ concernit, notandum, in affectu ventriculi præcipuis attendendum esse ad ingesta vel transmissa.

Pars affecta est ventriculus, qui triplici tunicarum genere constat.

Ventriculus nihil aliud est quàm caput intestinorum, vel continuatio galæ.

In Causa etiam sunt sex res non naturales, & Medicus inquirat in antecedentia.

Cruditas acida ut plurimum ortum trahit ab assumptis ut cibo & potu.

Cibus si peccat *quantitate* non potest ritè volatilifari.

Si qualitate. Si cibi nimis viscosi vel avidi, vel tale mutatico præditi, idem accidit.

Prognosis notat esse affectum hunc chronicum & matrem morborum chronicorum.

In Curatione omnem paginam absolvunt *Digestiva* & *Evacuantia*.

Digestiva sunt omnia ex Tart. chalybe, item balsamica ut aloe, myrrha salia volatilia, Crocus & C.C. & succini.

Evacuantia sunt aloetica ex byerapyra cum agarico, extractum aloe.

Primo præmittendum emeticum v.gr.

℞ Tart. Emet. gr. jβ.

Tart. Vitriolat. gr. iij.

Pulv. rad. jalapp. gr. vj. f. p. S. pro dosi, sumatur horis matutinis.

Dehinc

℞. Elix. propriet. f. acido ℥ij.

Sal. volat. ℥ss ℥ij Misc. S. Bey Ansfang der Mahlzeit zo. Troffen.

Si sal volat. non præstat, sumatur liq.

C. C. succinatus. Vel

℞. Elixir. propriet. dulcis ℥ij.

Essent. absynth. ℥j.

℥ss macis gutt. vj. Misc.

S. Magen. Elixir.

℞. Elixir. proprietat. ℥β.

Spir. nostr. Cephalic. ℥j. Misc.

S. ut ante.

℞. Elixir. Propriet. ℥β.

Essent. macis ℥j.

Spir. salis armon. ℥j. Misc.

S. ut ante.

Post partum.

℞. Pulv. Stomach. Birckmanni ℥β.

S. Pulver auff d. s. Essen.

℞. Aq. Mentha spirituosæ.

Carminat.

Cortic. citri aa. ℥j.

Sal. volat. ℥ss gutt. xxv.

Syrup. Cortic. arantiarum ℥ij.

Misc.

S. Abends bey Schlafengehen 2. Löf.

selvoll.

℞. Aq. Menth.

Puleg. aa. ℥jβ.

Ligni sassufr. cum vino ℥j.

℥ss Menth.

Macis aa. gutt. ij.

Tr. Croci gutt. xv.

Sacchari perlati ℥j.

S. ut ante.

X

CASUS

C A S U S XXV.
Cruditas nidorosa.

Alius 30. annorum conqueritur de calore, siti, nausea, ructibus biliosis subinde vomitus biliosi superveniunt, appetitus dejectus, alvus inclinatur ad obstructionem, urina saepius tincta apparet,

Juxta veterum principia affectus hic est intemperies ventriculi calida, in qua omnia assumpta mutantur in bilem.

Sed causa est fermenti inertia, unde omnia in humorem putrilaginosum mutantur.

Oleum obtundit lympham gastricam, hinc oritur Sal rancidum, sicuti acidum butyrum & alia rancescunt.

Qui comedit mel facile bilem evomit, quia habet Sal corrosivum acre.

Signa sunt: Sapor tetricus in ore incipiente, vel peracta chylicatione.

Hæc cruditas procreare potest febres malignas.

Alvus potest esse adstricta, si bilis nimis viscida, & si sal nimis austerum existit.

Curatio respicit humores acres citra turbam evacuandos, tum fermentum ventriculi restituendum.

Pro primo scopo

℞. *Decoct.* Tamarind. ℥iv. infunde per noctem *fol. sen.* ℥β. Rhabarb. ℥ij. Terra foliat, (paratur ex Tartaro) gr. iv.

Stent in loco tepido, mane detur colatura, quæ egregie abstergit, hinc & in dysenteria dari potest.

Pro secundo scopo nempe fermenti correctione.

Omnia acida blandiora cum Sulphuris maritata conveniunt v. gr.

℞. Spir. nitr. dulcif. ℥iβ. S. Magen. Essentz ꝑ 15. grt. in potu ordinatio. Vel

℞. *Mixt. simpl.* ℥β. S. ut ante.

℞. ∇ fl. Tilia recent. ℥vii.

S. Wasser zur Essenz.

℞. Aq. absynth.

Tartari viriolat.

ocul. ℥ ppr. aa. gr. v. f. p. a. i. m.

℞. Elixir. Virioli Myrs. ℥j. S. Elixir ꝑ 15. oder 7. Tropfen im Herrändel.

℞. Tinct. Bezoard. ℥ij. S. Tinctur ꝑ 15. Tropfen.

Conveniunt quoque pulveres bezoardicum salinis vel fixis vel volatilibus mixti.

Quia potus Theæ salia admodum diluit, potest & in hoc affectu tuto dari.

CASUS

CASUS XXVI.

Vomitus cruentus.

Mulier 50. annorum cui solito maturius menses steterant, corripitur anxietate circa prae cordia, sequitur vomitus cruentus & nigrae per alvum deiectiones cum animi deliquio, & summa viruum prostratione, totiusque corporis frigore cade veroso.

Anxieta adeſt circa prae cordia. Quia sanguis extravasatus eadem efficit quod venenum.

Nigrae deiectiones, Quia descendit per alvum.

Animi deliquium. Quia corrugatio in ventriculo, & sic quoque in corde accidit.

Prognosis nobis sistit malum periculosum, cum enim sanguis sit extravasatus, agra potuisset suffocari: Est verò malum chronicum saepius recurrent, quia est à Mensis suppressione.

Utrumque hic peccat quantitas & qualitas sanguinis.

Curatio ergo dirigenda ad totam M. S. hinc chalybeatis per plures septimanas insistendum,

In Paroxyſmo

℞. Aq. cherefol.
Portulac.
cordial. Saxon. frig. cum camph.
aa. ℥j.

Tinct. corall. cum cera parat. ℥j.
Sacchari perlati ℥β.

Misc. S. Herqstärkung nach Belieben!

℞. Pulv. cordial. pretios. gr. v.

Ocul. S. 3β.

arcani duplicat.

myrrharubr. aa. gr ij Misc.

Fiat Pulv. pro una doſi.

Clyſter etiam ex Decoct. rub. tinct. & cherefol. cum Saccharo rubro injiciatur.

Extra Paroxyſmum.

℞. Tinct. S. cum Spir. vin. parat. ℥β.

S. Eſſentz; ii xxv, Tropffen.

℞. Aq. matris ſylva ℥viii.

Syr. de ſymphyt. ℥j.

Misc. S. Waſſer zur Eſſentz.

CASUS XXVII.

Cholera.

Officialis bibens cerevisiam recentem & tabacum incidit in vomitiones biliosas aqueas, cum dejectionibus foetorem & nidorem spirantibus, adest dolor & punctura ventris, quandoque imminet animi deliquium, sitis valde urget, urina pauca redditur.

PRæfens affectus est cholera in qua humores corrupti *ἀρω καὶ κατὰ* rejiciuntur.

Cerevisia recens habet vim facile fermentescibilem.

Vomitiones incurrit biliosas & aqueas ab humorum turgescencia.

NB. Impossibile tamen est ut à cerevisia humorum copia esse possit, sed oritur à tota M. S. infecta, igitur confluunt humores, quia glandulae irritantur.

Dolor ab humoribus acrioribus à sale corrosivo fibras intestinales corrodeute.

Eodem modo Sal se habet quàm pilula, has sine ullo dolotis sensu in manus tenere possumus, quàm diu non intra cutim se contulerint, quàm primum autem hoc factum, enormes patimur dolores.

Sic etiam Sal quàm diu per corpus transit, nullum percipimus dolorem si autem intra poros restagnat us maximè affligimur.

Animi deliquium se jungit, Quia pleno agmine ad intestina se conferunt & quia fluida maximum inter se habent consentium,

Sitis ab obstructione glandularum faucium, de in etiam à sale; & enim obstruit, motum tremulum auget, hinc calor, sitis.

In quavis diarrhœa ferum paucius ejicitur, quia deferretur ad glandulas intestinales.

Prognosis sistit affectum ex numero acutorum facile enim degenerat in iliacam passionem: intra spacium 24. Mensis æger exstinguitur, quia pars nobilis afficitur ventriculus & intestina, & quia spiritus dissipantur.

Curatio I. respicit humores acres corrigendos,

2. Evacuandos,
3. Tubulos constringendos.

Pro primo scopo convenit clyster ex jusculo & saccharo. jusculum egregiè diluit, saccharum autem abstergit.

℞. *Juris hordeati* ℥b j. adde
Sacchari ℥iβ. Miste fiat enema.

Ad ferociam sistendam convenit theiaca cœlestis, dialcordium, crystallus pptæ. &c. Sic

℞. The-

- ℞. Theriac. ʒʒ.
Vini calidi q. s. adde
Croci gr. iij. Misc. S. Franc. a. i. m.
- ℞. Theriac. cœlestis gr. iij. Fiant Pillula
numero iij. S. Pillen a. i. m.
- ℞. Diascord.
Theriac. recent. aa. ʒij.
℞ N. mosch. expr. ʒij.
still. menth. ʒʒ.
Misc. S. Pflaster auff Leder zustreichen
zum Magen.
- ℞. Decoct. C. C. cum rad. scorzon. parat.
ʒʒ. iiʒ.
Syr. corallor. ʒij.
Tinct. rosar. ʒij.
Misc. S. Starckender Zulep.
- ℞. Decoct. galang. ʒʒ. iiʒ. S. ut ante.
- ℞. Tinct. corall. cum cera ʒʒ.
Spir. C. C. compos. ʒʒ. Misc.
S. Tinctur zu 9. Tropffen alle 2. oder
3. Stund cum aqua prophyla-
tica Sylvii.

- ℞. Crystalli pptæ gr. xv.
Bezoar. oriental. gr. vj.
Theriaca cœlest. gr. iij.
C. C. f. Δ. ʒj.
℞ N. M. express. gr. ij. Misc.
exactè fiat p. S. Besänftigendes
Pulver alle Stund eine Messer.
spise / cum aqua papav. vel aqua
C. C. citrata.
- Pro infante unius anni
- ℞. Pulv. cord. pretios. gr. iij.
Theriac. cœlest. gr. j. f. pulv. pro
1. dosi.
- Quia sitis valde urget, cerevesia vero
est flatulenta & vinum magis exagitat,
hinc magis, præter modo præscriptum
Decoctum Galangæ, convenit Deco-
ctum C. C. vel etiam sequens:
- ℞. Amygd. dulc. recent. excortiat. ʒij.
Decoct. C. C. ust. cum ligno sassaf. parat.
ʒʒ. i. ʒʒ. l. a. emulsiō, edulcoretur saccha-
ro perlato.
- S. Kräftige Milch nach Belieben zu
nehmen.
- Externè theriaca vel diascordium in for-
mâ emplastri, ut & empl. de crusta panis.

CASUS XXVIII.

Colica biliosa.

*Studiosus cholericæ constitutionis nocturnis assuetus potatio-
nibus, vehementissimos ventris patitur dolores cum vi-
gilis, estu corporis, siti, nausea & vomitu bilioso, urina
rubet, alvusque est adstricta.*

Inæstinum colon est affectus hujus
subjectum quia multas habet cellulas.
Periculum quod metuinus est inflam-
matio.

℞. ʒʒ amygd. direcent. express. ʒij.
Detur cum iuculo p. i. d.
Clyster injiciendus ex st. sambuci, meli-
loti, Chamomill. cum lacte paratus.

X 3

In

In colica melius si statim purgans exhibetur, sed satis validum, hinc necessario convenit, quia est à saburra.

℞. Infus. fol. fenn. cum manna, vel extractum diacitri ad ℥j.

Si vomitus adest, is primò sistendus v. g.

℞. Tinct. corall. cum cera parat. ℥j.
Essent. macis ℥ij.

Spir. ❄ci anisati ℥j. Misc. S. Essentz ꝑꝑ xv. Tropffen.

℞. Corall. r. ppt. gr. xv.

Theriac. cœlest. gr. j.

Misc. Fiat. pulv. pro dosi.

Deinde purgans exhibendum.

Hic peractis si dolor valde urget.

℞. Essent. anodyn. ℥j.

aq. arantiar. cum vino malvat. ℥vj.

Tinct. Tartari gr. vij. Misc. pro dosi: vel

℞. Aq. Mentb.

Zedoar. anisat. aa. ℥i β.

Tinct. Opii gr. xx. Misc. S. Mixtur alle Stunde i. paar löffel voll.

Si sudores possimus evocare optimum:

℞. Theriacæ ℥j. cum vino calido.

Externe avena calida in sacculo regioni ventriculi imponatur, habet enim vim resolvendi & discutendi: lap. serpentinus etiam convenit, ut unguentum Carminativum v. g.

℞. Unguentum spasmatic. Myns. ℥vj.

axung. cati Sylvestr. ℥β.

Sapon. venet. ℥ij.

o. N. M. express ℥β.

Spir. vini camphorati aa. q. s. ut fiat liniment. S. Schmerstillendes

Sälein.

CASUS XXIX.

Colica pituitosa ex febre malè curata.

Tertianarius curatus, solis testaceis cum opiatis de sputo copioso, periodico capitis dolore, pectoris compressione ventriculique dolore diu conquestus, nunc vehementissimum alvi experitur dolorem, urina cruda & aquea, alvus verò adstricta existunt.

Potest vocari colica pituitosa. Sputum in ipsis febribus bonum, post verò malum.

Prognosis notat ægrum hunc facile incidere posse in febrem, vel passionem iliacam & inflammationem.

In Curatione statim fortius purgans exhibendum, vel clyster injiciendus. Sic

℞. Extract. diacarbami ℥iij solve cum

aq. mentha, adde

crem. Tartar ℥j.

Tinct. Tartar. ℥β.

Syr. diaferens Andernaci ℥j.
Misc.

Vel

Vel præmitti potest enema. v. g.

℞. Decoct. Fl Chamomill. ℥x. vel. ℥j.
adde Elect. hiera picra ℥j.

Sacchari ℥ij.

Utelli ovi num. i. Misc.

Si alvus est libera, egregium aperiti-
vum & carminativum exhibendum.

℞. EE. carminat. Wed. ℥i℥.

Tinct. aperitiv. Penou, ℥i. Misc.

D. S. Des Tages 3. oder 4. mahl
20. grt.

℞. Aq. Splenet. Schröd.

Aperitiv. ejusdem aa. ℥i℥. Misc.

S. Wasser zur Essentz. Vel

℞. Spir. cephalici ℥j.

Essent. macis ℥i. Misc.

Vel adde cuiuslibet dosi guttulas septem
Tincturae Opii, vel

℞. Aq. menth.

cortic. citri aa. ℥j.

mirabilis ℥℥.

Spir. *ci gutt. xxx. Misc.

S. Grimmen-Wasser Löffelweis zu
geben.

℞. Tinct. propr. Myns. ℥j.

Opii gutt. xv.

Aq. Menth. ℥j. Misc. S. Schmer-
hinstillendes Träncklein a. l. m.

Deckerus sequentem commendat mixtu-
ram.

℞. Aq. menth.

cortic. citri aa. ℥i℥.

Elixir. vita Matth. ℥j.

laud opiat gr. iij.

Sperm. ceti ℥℥.

o cortic. aurant.

macis still. aa. gutt. iij.

Spir. nitri dulcis gutt. xv.

Syr. fenicul ℥j. Misc.

S. Mixtur davon alle Stund r. oder
2. Löffelvoll us que dum dolor celsarit.

Sunt verò in hâc formula nonnulla
quæ censuram merentur 1. quia sperma
ceti & spir. nitri dulcis sibi contrariantur,
quod etiam de oleis & spir. nitri dicen-
dum, 2. Dosis Laudani opiati videtur ni-
mia, cui vel unum granum subtrahen-
dum, vel aqua in largiori dosi admiscen-
dæ. Loco Spiritus Nitri addi potest Spir.
Cephalicus ad ℥j.

Externè imponatur sacculus avenâ
calida vel arenâ calidâ repletus.

Vel ℞. Unguenti Opiati ℥vj.

carminativ. Myns. ℥j.

Olei Philosoph. ℥j.

succini gutt. vij. Misc.

Sed quoniam malum hoc sæpius est
contumax & alvus temper durior, hinc
singulis vel alternis diebus dari potest vi-
num passulatum. v. g.

℞. Passular. major. exossat. ℥iiij.

cremor. tartari ℥℥.

Contundantur hæc ut fiat quasi pasta, af-
funde Aquæ fontan. ℥iiij. coque, tunc in
colatura infunde.

Fol. senna ℥j.

Cinamomi ℥i℥

Stent per noctem, mane filtrentur.

D. S. Tränck davon alle Morgen eitt
Glas voll. Vel quod instar omnium de
obstruens & simul laxans in tali casu vi-
num medicatum.

℞. Summitat. absynth. m. j.

fol. Card. bened. mis℥.

fl. centaury minor. p. j.

rad. Taraxaci

Enula.

Polypod. aa. ℥j

fol. senna ℥℥.

Agarici ℥℥.

Rhabarb.

Mei

Michoacanna aa. ℥j.

Sem. carthami ℥. X.

Corticum arantiorum ℥β.

Passularum minorum ℥β. Incisa

adspargantur Tinct. Tart. D.

ad nodum S. Cäcklein Jus.

Nösel Wein alle Morgen
gut Glasvol putricken.

CASUS XXX.

Hernia & passio Iliaca.

Virrupturam intestinale[m] patiens, cum exspatiaretur cingulo consueto non muritus, post haustum plenorem cerevisie subito deprehendit intestinorum ad scrotum descensum. Domum se conferens tumorem admodum durum in scroto animadvertit, vomit sepius, alvus adstricta est, dolor circa umbilicum vehemens, pulsus frequens, calor totius cum siti & vigiliis.

Hic videmus duos affectus complicatos, herniam & passionem iliacam. Fit illa dum peritonæum relaxatur vel distumpitur, & sic intestina delabuntur in scrotum.

Est verò hernia vel scrotalis vel inguinalis vel umbilicalis.

Passio iliaca vocatur alter affectus, quia dolor præprimis in intestino ilio.

Percipitur in quo motus peristalticus admodum est inversus.

Qui fit quando spiritus animales ita influunt in fibras intestinales, ut pars inferior stringatur ad superiorem.

Beneficio hujus motus fœces sursum eliminantur.

Est verò passio iliaca inflammatio intestinorum: cujus,

Causa obstructio pororum & tubulorum intestinalium existit.

Ab ira etiam hic affectus oriri solet, ubi bonum est si post iram alvus libera est, & urina excernitur.

Idem hic contingit, quod in repletis fœciminibus.

Prognosis nobis hic sistit morbum qui est peracutus & ut plurimum lethalis, quod Hippocr. jam dudum docuit.

Non vero semper est cum inflammatione, nam aliquando est à flatibus vel infarctu fœcum.

In Curatione obstructio ante omnia tollenda, & vomitus quantum possibile sistendus.

Tollitur obstructio per crebriorem injectionem enematum ex emollientibus & lenientibus v. gr. ex lacte cum saccharo, ex aqu. fœcibus vini & butyro recenti.

Ipsi abdomini imponitur Spir. vini vel catapl. aliquod discutiens & resolvens:

vens : item omentum vervecinum ca-
lidum &c.

Internè datur \circ amygd. deglutitur
globus bombardæ, q vivus exhibetur,
 q diaphoreticum laudatur. Vel.

R . \circ amygd. dulc. zj .
manna liquid. zjss .

Vini malvat. zj . Misc. S. Trāncē.
lein warm auff r. mahl.

Si propter vomitum liceat, singulis ho-
ris detur haustus vini passulati in præce-
denti casu descripti, vel loco hujus De-
coctum laxativum D. Spinæ, vel sequens
ex Barbette.

R . Rad. alb. zj .

Fol. malv m. j.

Senna zxx .

agaric.

Rhei electi aa. zss .

Tamarindor.

Tart. crudi aa. zvj .

Sem. lini zij .

Coque ex Aqua hordei,

R . Colatura zxxv . adde

Syr. diacnicu zss .

Elect. esuccorofar zvj .

Misc. fiat Apozema.

Sudorifera etiam conveniunt. Hinc de-
tur Sal volatile corn. cerv. ad zj . ac com-
binetur huic vel aliis sudoriferis *opurro*,
absque illis enim hoc non juvat hic. Sic
& Purgantia non volunt exhibere plures
nisi cum sudoriferis combinentur. Sic
potest theriacæ zss . dari cum aq. fl. sam-
buci, hæc enim sæpius alvum laxat quia
austerum quod nimis tendit fibras corri-
git.

Pro secundo scopo nempe vomitu. Com-
venit aq. menthæ, Craan commendat
 \circ nucistæ ad gr. xij. cum duobus gr. opii
quæ in eadem formula continentur.

CASUS XXXI.

Catarrhus intestinalis.

Juvenula sitibunda, cerevisiam frigidam affatim hausit, ea-
dem nocte corripitur alvi fluxu aquoso in diem aucto,
gravissimos subinde patitur dolores circa regionem epiga-
stricam, putat se gravidam esse, & propterea consilium
anxiè expetit.

Affectum vocamus catarrhum inte-
stinalem, est enim affectus lymphaticus à frigida cerevisia introductus, quæ
poros tum stomachales tum intestinales
obstruxit, & lympham actiorem reddi-
dit.

Glandulæ intestinales irritatæ à sale,
continuo lachrymantur : & humores in
tubulis ventriculi restagnantes dolorem
distensivum quandoque punctorium ex-
citant.

Prognosis indicat huic malo maturè
succur-

Y

succurrendum esse, ne vel abortum patiatur ægra, vel dyenterica fiat.

Sequerites autem scopi observandi sunt: Obstructio glandularum tollenda; Acrimonia lymphæ temperanda; Tonus ventriculi & intestinorum roborandus. Eam in finem datur statim sudoriferum ex C. C. & diaphoretico & unicornu, quod alias in colica pro specifico habetur. Vel

℞. Theriac. rec. ℥j. D. S. Theriac
auffr. mahf.

℞. Theriac. celest. gr. iij.

Fiant. Pill. num. iij D. S. Pillen a. i. m.

℞. Tinct. corallor. cum cera parat. ℥iij.

S. Tinctur davon 20. bis 30. Tropfen/est enim diaphoreticum egregium.

Deinde exhibetur cochleatum mixtura carminativa & mitigativa ex aq. menth. cort. citri, Zedoariæ anisatæ, Card. bened, Tinct. rosarum, opii, Syrup. cydoniorum.

Externè libimentum ex unguento stomachali Carminativo, anodyno commendatur, vel

Aqua masticina cum Spir. vini camphorato, aut theriaca pro emplastro imponatur.

Inter tonum roborantia proderit vinum cydoniorum, aqua N. M. fl. arantiorum, quæ simul ab abortu præcavere possunt.

Quod purgantia omiserim, est, 1. quod non ex infarctu, sed ex alteratione diarrhæa introducta; 2. quia ægra gravis, gravidæ enim melius ferunt sudorifera quam purgantia. 3. Febrem metuit, febres enim melius sudoriferis quam purgantibus tolluntur. Si tamen in Diarrhæa purgare velis.

℞. Pulv. Rhei ℥j.

N. M. gr. iij. Misc. fiat Pulvis.

Vel. ℞. Decoct. tamarind. q. s. infunde per noctem Rhei ℥j. mane ebulliant, tunc.

℞. Colatur ℥ij.

Syr. de cichor. cum Rheo ℥vi.

Misc. S. Gelind. Laxir. & Träncklein a. i. m.

C A S U S XXXII.

Dysenteria.

Studiosus circa autumnum pruna largiter comedit, incidit in alvi fluxum cruentum, adsunt ventris tormina, præsertim paulo ante excernendi tempus, pulsus iusto celerior, calor totius acris & febrilis, cibi fastidium, sitis vehemens, anxietas & per vigilia excruciant.

Affectus vocatur Dysenteria, quæ est excretio varii generis humorum plas minus cruore tinctorum, cum alvi torminibus.

Vel est intemperies acris lymphæ intestinalis, cum turbata sanguinis mixture.

Causa

Causa est humor acris rodens substantiam intestinale, præsertim glandulas & tunicam. Vel est sal acre corrosivum, quod nunc foris advenit, nunc generatur in sanguine.

Hic est à causa externa, pruna enim assumit, quæ multo sale scatent, quod caput in fermentatione extollit.

Nonnunquam etiam dysenteria est symptoma ut in febribus.

Subiectum ministrant r. intestina nunc tenuia, nunc crassa, nunc utraque 2. Ex partibus fluidis tota M. S.

Cruor qui excernitur est ex vasis sanguiferis.

Ulcerata intestinorum nunquam vel difficillimè curantur, exinde non putamus adesse exulcerationem in dysenteria benigna, sed in omni maligna adest, quæ secum fert exitum funestum.

Febris oritur quando sal acre corrosivum communicatur sanguini, unde ejus mixtio turbatur & pulsus celerior redditur.

Cibi fastidium advenit, quia ab assumtis fermentum ventriculi depravatum est.

Quia verò sanguis est turbatus mixtione, hinc gradu differunt dysenteria benigna & maligna prout r. intestina tenuia vel crassa læsa, 2. Prout sal acre magis existit.

Prognosis nos docet quod quo febris, cibi fastidium, sitis & anxietates intensiores, eo malum magis periculosum esse.

Et quidem est affectus periculosissimus si à causa interna originem sibi sumit.

Si adest linguæ inflammatio & deglutendi difficultas, absolutè malum lethale est.

Scire possumus intestina tenuia esse læ-

sa, si non statim post dolorem excretio fiat, etiamsi summus adest dolor.

Febris, hæc potest etiam esse à dolore, ubi enim dolor, ibi spiritus magna in copia confluant, & sic turbantur, & per consequens sanguinis mixtio laudabilis perit, vigiliæ etiam inferne possunt febrem.

In curatione sal acre mitigandum & eliminandum, sed salia non auscultant purgantibus.

Nisi diarrhœa ab assumptis ortum traxerit, tunc in principio lenè evacuas dari potest, hoc autem statim excipiat sudoriferum, quod aliquoties reperendum, interposito tamen absorbente aliquo & acrimoniam salinam temperante, quò clysteres abstergentes & anodynæ etiam referuntur. Sic

℞. Extracti rhabarb. gr. xv.

Aq. melissæ ℥vj.

Syrup de cichor. cum rhabarb. ℥j.

Misc.

D. S. Laxier. Franc. pro 1. dosi.

℞. Rhabarb. recent. contusi gr. xx. S.

Pulv. pro 1. dosi.

Elapsis sex horis.

℞. Theriac. vel diascord. ℥ij. vel ℥iij.

solve cum aq. bardan. majoris q. l.

adde

Spir. Theriacal. camph. ℥j.

Corn. Cervi comp. ℥ss. ꝑ. ꝑ.

Misc. S. Schwig. Franc. q. 1. m.

℞. Pulv. cordial. pretios.

annon. rubr. aa. ℥ss.

Bezoard. Occident.

unicorn. veri. aa. gr. v.

theriac. caelest. gr. ij.

Fiat. Pulv. D. S. Schwig. Pulver a. 1. m.

Vel

Y 2

℞. The.

ꝑ. Theriaca ℥i.
 Aq. Card. bened. ℥i℞.
 Tinct. Corall. cum cera paratæ
 grt. 12.
 Misc. S. Schweiß, Franck pro
 i. dosi.
 Recipe, Lap. bezoar. orient. gr. viij. si.
 Dives,
 ꝑ diaphoret. gr. xv.
 Camphora gr. j. fiat pulv. S. Schweiß.
 Pulver pro i. dosi.
 Recipe, Terra sigillat ℥j.
 Laud. opiati gr. β. f. pulv. S. ut ante.
 Recipe, Diascord. ℥ij.
 aq. C. C. citrat. ℥x.
 Menthe ℥ij.
 Tinct. Opii grt. vij. Misc. D. S.
 Schweiß, Franck pro i. dosi.
 Si dolor vel fluxus alvi admodum ur-
 geant, dantur horis vespertinis Pillulæ.
 Recipe, Extr. tormentill. ℥β.
 Theriac. celest. ℥β.
 laud. opiati gr. v. Fiant. Pill. n. xxxv.
 D. S. Pillen davon ꝑ. a. i. iii.
 Ad temperandum ꝑ absorbendum
 Recipe, Aq. Menth. ℥i℞.
 Panis c. N. M. destillat. ℥ij.
 C. C. citrat. ℥iij.
 Elixir. vite Matthioli ℥j. Misc.
S. Stärckendes Wasser alle Stund
 2. Löffelvoll.
 Recipe, Aq. Panis c. N. M.
 Mentha aa. ℥j.
 Carminativ. ℥β.
 Cinamomi ℥j.

Decoct. C. C. usfi ℥iv.
 Lap. hematites.
 Coralliorum ppt. aa. ℥ij.
 Lap. β. ℥j.
 Tinct. Opii ℥ij.
 Sacchari perlati ℥iij. Misc.
 D. S. Mixtur alle 2 Stund 3. Löffelvoll:
 prius bene agitata.
 Clyster abstergens etiam non negligatur
 v. g.
 Recipe, Juris capitis vervecin ℥vj.
 Mellis rosarum ℥β. Misc. fiat enema.
 Vel fiat anodynus, v. g.
 Recipe, Lactis chalybeati ℥vj.
 Therebinth vitello ovi solut. ℥ij.
 Theriaca ℥β. Misc. f. Enema.
 Et re etiam erit, ut externè antifebrilia ex-
 hibeanur, & vesicatorium carpis manu-
 um applicetur.
 In diata commendatur hordeum ex-
 corticatum Gersten-Schleim: pro potu
 decoctum cydoniorum, cui vinum cy-
 daniorum addi potest.
 Vel decoctum galangæ aut C. C. usfi
 propinetur, nec non Tinctura Rosar.
 largiter detur in potu ordinario, vel Tinct.
 Bezoardica crebrius instilletur potui or-
 dinario ad plures guttas.
 Abdominis inunctio fiat cum spiritu-
 sis, ut aqua carminativa, atq. theriacal.
 camphorata.
 Datur species, quæ vocatur fluxus he-
 paticus, sed malè ita vocatur, est enim flu-
 xus hæmorrhoidum, & curatur Otialia-
 bus acidum absorbentibus.

CASUS XXXIII.
Lienteria Coeliaca.

Infans 7. annorum qui post ablactationem consuevit noctu saepius bibere, assumpta vel plane non immutata per album egerit, quandoque immutata in tantum, ut vix amplius cognosci possint excernit, facies tumida, alvus & abdomen durum apparent.

Patet hunc affectum esse mixtum, mox enim assumpta non cocta egeruntur ut in lienteria, deinde non nihil mutata excernuntur & sic referri potest ad coeliacam vel alvi fluxum chylosum.

Causa merito rejicitur in potationes nocturnas, quibus digestio & chylicatio admodum fuere laeta.

Hinc accusamus fermenti gastrici inertiam, nec non bilis inertiam aquositatem vel etiam crassitatem & visciditatem.

Videmus in febribus malignis lienteriam symptomaticam facile supervenire nempe quia sal ejusmodi acre ad glandulas circa pilorum sitas defertur, easque irritando citiorem quam par erat descensum alimentorum ex ventriculo producit.

Quod si videamus assumpta esse quidem concocta, sed non separata ab excrementis, tunc accusamus obstructionem vasorum lacteorum &c. & sanguis quia non potest rite volatili dari, hinc mirum non est, quod abdomen durum, faciesque pallida existat.

Hi affectus desinunt vel in cachexiam vel atrophiam.

In Curatione conveniunt omnia, quae ventriculo grata sunt, quae bilem acuant; praemisso leniter evacuante ex Rhabarbaro vel lenitivo aliquo aloetico, e. gr.

Recipe, Tinct. Tartar. cum EE. absynth. vel Tinct. terre japonica, sal. Alemb. cum sal. Absynth. sal. volatil. o. o. tum stomachale, Elixir Viriol. Mysing. EE. amara, ZZ. conditum, Tinct. Corallorum c. Elix. propriet. sine acido, Tinct. & Spir. convuls. c. EE. Carmin. Ved. vel EE. absynth.

Recipe, Spir. Nitri vel. Salis optime dulcificati ℥j. D. S. Spiritus ju 15 Tropfen in Getrañck.

Blandiora illa acida conveniunt, ubi Sal muriaticum peccat, vel lienteriae author existit.

Recipe, Elixir propr sine acido ℥℔.

Tinct corallor. ℔℔.

Olei Bals Indici ℔℔ Misc.

S. Magen. Eleatiz ju 15. bis 20. Tropfen.

Conducunt etiam post passum Succolada vel Zingiber conditum.

CASUS XXXIV.

Hæmorrhøis cœca.

Vir 50. annorum conqueritur de lumborum dolore, nullum hæctenus in urina apparuit nephridis signum, circa anum, tuberculum plus minus dolens & cum aliquali calore sentit, alvum plerumque sicciior est cum flatibus, sæpius noctes habet inquietas cum lassitudine totius.

Quoties audimus ægrum conqueri de lumborum dolore totius suspicio occurrit de calculo, sed fallimur.

Vestigium nephritidis est, si in fundo matulæ arenulæ duriores & asperæ reperiuntur, vel quando urina sæpius excernitur cum ardore, vel quando quis habuit parentes nephriticos.

Quod si hæc signa non adsint, videndum an sanguinis fortè restagnatio sit in causa, qualem causam hic adfuisse dicimus ex signis.

Sanguis facilè restagnat in vasis sedalibus circa anum, quia per conatum egerendi sanguis præpeditur in motu circulari, hinc qui alvum semper obstructam habent, illis à pressione tali sanguis restagnat in his vasis. In partu difficili idem fit.

Adjuvat continua sessio, hinc qui sedentariam vitam agunt huic malo sunt obnoxii.

Si aër hic frigidior admittatur, vel partes ani magis aëri exponantur circa egerendi tempus, idem eveniet.

Tuberculum adest, quia sanguis restagnavit.

Dolor &c. quia adest intemperies sanguinis viscida sed acris.

Hæmorrhoides dividuntur in cœcas & fluentes.

Cœcas has esse ex relatione patet.

In Prognosi affectus hic est chronicus, plus molestiæ quam periculi habens, si enim non fluant ex dolore continuo incidit æger in febrem, vel inflammatio & suppuratio supervenit, unde abscessus & fistulæ ani si fluant facilè modum excedunt, & cachexiam vel hydropem post se trahunt.

In Curatione intemperies sanguinis viscida est corrigenda, acris temperanda, obstructio tollenda, dolor sistendus.

His scopis satisfaciunt præmissis præmittendis quæ omne ferunt punctum infus. laxat. ex tol. senn. & rhubarb. item vinum passulatum: post elixir. amar. spir. aperit. Penot. Tinct. & Liq. ☉. cum aliisque chalybeata exhibeantur.

Convenit quoque elix. propr. s. acido largiter assumtum, pilul. pp. sæpius exhibitæ.

℞. Bal-

℞. Balsam. Italicus vulnerar. ℥i℥.
D. S. Wund-Balsam davon etne
Messer spiz voll a. i. m. in warmen
Wein.

℞. Sulphur ar.

℞. Cachect Ludovici aa. gr. iiii.

Salis armoniaci gr. ij. Misc.

Fiant Pulv. D. S. Pulver a. i. m. den-
tur 9. doses pro novem diebus: Superbi-
batur potus Theæ vel Coffe, vel vini ab-
synthitis haustus.

Vel. ℞. Spir. Corn. C. comp. ℥i℥.

D. S. Spiritus zu xv. Tropffen.

Externè ℞. Boli.

album, ovor. q. s.

Fiat cataplasma, applicetur calide, ad-
di potest tantillum Spir. vini campho-
rati, vel fiat focus ex sem. lini fol.
lauri, momord. fl. Chamomill. melilo.
verbasco, vel famosum illud unguentum
de linaria, vel aliud ex mucilag. sem.
cydonior. cum pulv. rad. scrophular.
symphyt. fl. verbasco applicetur.

℞. Unguent. rubri camphorat. ℥j.

pulv. radic. scrophular. ℥ij.

pulv. de verbasco Myns. ℥ij.

o o ovor. ℥i℥.

cera ℥j.

Misc. D. S. Besondere Salbe.

CASUS XXXV.

Affectio hypochondriaca.

Vidua cum in vehementi aestu peregrinasset, siti vexata frigi-
dam hausit, post incidit in inflammationem sinistri hypo-
chondrii, jejuno ventriculo singultit cum crebrioribus su-
spiriis, post cibum dolorifica adest compressio, interdum
anxietas subitanea illam invadit, per intervalla capitis
adest gravitas, alvus difficilis, somnus perturbatus. U-
rina tenuis, alba, menses difficulter fluunt.

Affectio hypochondriaca, nihil aliud
est, quam congeris multorum sym-
ptomatum: suosque natales habet in
ventriculo.

Malè itaque accusatur lien, cum æque
pars patiens sit ac reliqua viscera.

Inflatio sinistri hypochondrii. Est à
frigida, quatenus poros obstruxit, &

cum vapores semper oberrent in corpore
nostro, à præclusis flatibus hic oritur in-
flatio intestini cujusdam non lienis, quia
impossibile est ut lien tam breviter intum-
mescat.

Veteres Practici plus respiciunt ad vi-
scera quam ad fluida, rectori sed contra-
rio modo procedunt moderni.

Jejuno

Iejuno stomacho singultit. Aliàs oritur singultus quàm primum cibum assumpti, sed hic à reliquis assumptorum eorumque acrimonia, quæ agitantur in ventriculo & sic spasmus excitant, ille exoritur.

Suspiria crebriora. Sunt à sanguinis particulis crassioribus, diaphragma vel etiam pulmones trajicientibus.

Post cibum dolorifica compressio adest à nimia distensione ventriculi, vel visciditate fermenti.

Anxietas subitanea excruciat, quia sanguis non sibi semper est æqualis, à diverſi generis particulis, hinc est, quod quædam guttulæ alacrius, quædam vero legnuius rate ſiant: hinc anxietas subitanea, potest etiam esse à spasmò, sed prima ratio magis placet.

Capitis gravitas. Est ab obstructione tubulorum meningum cerebri.

Alvus difficilis ab adstringente humore acido austero.

Somnus perturbatus ab inæqualitate spirituum animalium.

Urina tenuis, alba, à deficiente attenuatione & debita mixtione salium.

Menses difficulter ſiunt, Ob sanguinis visciditatem.

Causa hujus mali proxima est acidum austero in primis viis, cui accedit intemperies sanguinis viscida.

Prognosis nobis ſiſtit hic malum chronicum degenerans in scorbutum confirmatum, hydropem vel febrem aliquam chronicam. Non raro etiam Hypochondriaci ſiunt apoplectici, icterici, scabiosi, quartanarii.

Curatio dirigenda ad visciditatem & aciditatem humorum.

Visciditas corrigitur aperientibus, diluentibus & solventibus.

Aciditas corrigitur absorbentibus & invertentibus.

Vomitoria juvant hypochondriacos citius quàm purgantia, quæ symptomata leniunt, sed causam morbi sæpius non attingunt: inrere in hoc affectu sæpius cogitur medicus aliquid admittere quod jubet consuetudo, opinio vulgi, superstitio præjudiciaria, quod sana ratio è contra verat.

Purgantia interim hic debent esse liquida, sed modo admodum simplici parata, hoc est per solam infusionem, sic

℞. *Fol. ſenn.*

Azuric. aa. ℥ij.

Rhabarb. gr. xxv.

Crem. tart. gr. xij.

Rad. polypod. gr. xv.

Infunde in aqua calida per noctem, mane colat. D. ad ℥ij. vel ℥iv. S. *Lapier. Franc.* a. i. m.

Nec negligantur Pillulæ hypochondriacæ.

℞. *Gummi ammon. cum aceto ppti.* ℥ß.

maſtich. el.

carabes albiff.

limatur. & in alcohol. contrit. aa.

℞j.

myrrh rubr. ℞ß.

trochisc. alband. ℞j.

resin. jalapp.

ſcammon. aa. gr. xv.

o o *macis still.* gr. viij.

Misc. Fiant Pill. num. xxx. deaurentur.

S. *Besondere Milt. Pill.* n. 3. a. i. m.

Superbibatur eis Potus Thæe largiter.

Ad

Ad obstruendum convenit spir. cephal. ad gr. xv. bis de die. Tinct. Tart. EE. Carminativ. wedel. Mixtur. hypoch. c. aq. apertiv. Schröd. vel aq. splenet. ejusdem Schröderi. Sic

℞. *Liquoris Tartari* ℥ss.

D. S. Liquor zu 20. 30. bis 40. Tropfen cum aq. splenet. vel potu ordinario.

℞. *Mixtura hypochondr.* ℥iij.

S. Liquor zu 20. und mehr Tropfen.

℞. *Tinct. aperitiv. Mæbii* ℥ss. tingatur

Syr. papav. errat. D. S. Eröffnende

Tinct. ins Getränk zu 20. Tropfen.

℞. *Tinct. Solaris. vel terr. Hassiac.* ℥iij.

D. S. *Milch-Essenz.*

Potenter resolvunt Decocta Lignorum pro eliciendis sudoribus.

℞. *Arcan. duplicati* gr. viij.

cor all. ppt. gr. xij.

Misc. Fiat. Pulv. D. S. Pulver a. r. iii.

Dentur 9. doses pro novem diebus.

Hæc mixtura optimè profuit.

℞. *Aq. carminativ.*

cortic. citri.

aq. Splenetic. aa. ℥j.

Tinct. jalapp ℥ij.

Julep. rosac. ℥ss. Misc.

D. S. Mixtur davon 2. gute Löffelvoll.

Infusum antea laudatum laxans repeti potest aliquoties.

In prandio & cœna convenit haustus vini absynthites. Vel spir. ☉ ✱. vel spir. salis refractus in potu ordinario.

Hypochondrio sinistro imponatur empl. Carminativ. vel de Ammoniaco, quod spir. multos exhalat.

Clysteres hic admodum etiam sunt proficui. E. gr.

℞. *Aq. pluvial.* ℥xij.

facum cerevisia ℥ij.

Sapon. venet. ℥ij. Misc. f. Enema.

Sed cum morbus diuturnus esse soleat, ablegamus hanc viduam ad acidulas, commune hypochondriacorum solamen.

CASUS XXXVI.

Obstructio hepatis.

Civis conqueritur de gravativo dolore lateris dextri, appetitus est prostratus, fastidium adest & nausea carnisum quarum odorem vix ferre potest, respiratio à motu est difficilior, calor excedit circa vesperam, urina est cruda, alvus ad obstructionem inclinat.

Vocamus hunc affectum obstructionem hepatis ob gravativum dextri dolorem. Morbus hic usque ad eò frequens, ut ab omnibus balnearibus, empiricis, ac agrytis accusetur obstructio,

si non hepatis, saltem mesenterii, lienis aliorumque viscerum.

Nemo melius de obstructione scripsit quàm Etmüllerus, cujus paginæ merentur ut legantur & relegantur,

Z

Viscer

Viscera dicuntur obstrui 1. Secundum vasa quaecunque illa sint vel sanguifera, vel lymphatica, vel nervina. 2. Secundum poros & meatus. Verum cum corpus nostrum tantum consistat ex fluidis & vasis fluida continentibus, non opus habemus ut de viarum diversitate sic simus nimis solliciti, fluida enim non obstruuntur, sed obstruunt, hinc omnis obstructio fit in vasis, sive quod idem est in tubulis, poris, vel canaliculis.

Videntur verosimiliter vasa sanguifera praesertim majora non tam facile obstrui, cum ex illorum obstructione sanguinis circulus magis deberet laedi.

Hic affectus posset etiam vocari cruditas acida, quia recte dicit Etmüllerus obstructiones viscerum esse ex amectia chyli ejusque vitiosa distributione.

Obstructiones ut plurimum oriuntur vel culpa assumtorum vel ex animi passionibus, sicque semper magis habent rationem effectus vel producti morborum quam causae morbificae.

Gravativus dolor. Est à lymphâ crassa & viscida hepar obstruente.

Appetitus est prostratus à vitioso fermento ventriculi, idem de nausea carniuum.

Gravidæ etiam nausea cortipiuntur, quia menses non fluunt, vasa obstruuntur & sic ventriculi fermentum alteratur.

Respiratio difficilior. 1. quia diaphragma libere moveri nequit ob subjacentis hepar obstructum & aliquo modo tumidius factum 2. quia totus sanguis intemperatus est & ad visciditatem inclinat.

Calor circa vesperam excedit. 1. Quia tunc humores legnitus agitantur, hinc fibrillæ celerius moventur, quæ in motu

tremulo esse debebant. 2. Quia tunc chylus crudus defertur ad cot unde sanguis turbatio.

Urina cruda existit. Ob deficientem resolutionem salium & particularum oleosarum.

Alvus scior ob bilis & succi pancreatici visciditatem, & quia interiora intestinorum mucò nimium obducta sunt.

Obstructiones viscerum sæpius sunt affectus intestinorum, quibus probè repurgatis à flatibus, fœcibus & mucò viscido, bene se habent viscera.

Hic affectus in omnibus conveniunt cum intemperie sanguinis frigida, & eodem modo curatur etiam obstructio lienis, mesenterii, uteri, chlorosis & cachexia mulierum.

Ratione *Prognosis* est morbus chronicus, qui facile degenerat in morbum complicatum, hydropem, cachexiam, scirrhum, quartanam, asthma pituitosum, &c.

Curatio difficilis est partim ob humorum visciditatem, quod in illis corporibus contrariantes sibi fermentationes facile à medicamentis agitatoria vi præditis excitentur.

Consistit autem curatio in humoris visciditatis attenuatione, acidi correctione, ejusdemque evacuatione, quod in præcedenti casu observavimus idem & hic notandum.

Purgantia primò sint in forma liquida, post in forma pilulati. Conveniunt itaque omnia ex *Tart. pilula Tartarea Quercetan. pilula ex ammoniaco* ejusdem, *pilul. lactice pilul. de Galbano Sylvii*, quibus

bus ꝯ *dulc.* addatur, hinc placent *pilul.* ex *amoniaco* & ꝯ *dulc.* quas *Craan* habet.

Interponi debent chalybeata, nisi jam scirrhus visceris adsit, in tali enim duritie chalybeata plus nocent, quia nimis exsiccant, hinc in macilentis & tempore æstivo chalybeata non semper tutò exhibentur.

Præmissis his sudorifera in usum vocanda, nec non serum lactis. c. Tr. ꝯ. vel mixt. simpl. vel. c. succo *Chazrefol.* cochlear. beccabung. vel

ꝯ. *Tinct. aperitiv. Penoti* ꝯij.

D. S. *Eröffnende Essentz.*

ꝯ. *Spir. ꝯci* ꝯij. D. S. ut ante.

ꝯ. *Spir. Tartari compos.* ꝯij. D. S. ut ante.

ꝯ. *Aq. aperitiv. Schröd.*
petroselin. aa. ꝯiiij.

Tinct. ꝯ. cum *vin. malv.* parat. vel cum *aq. pulviali* ꝯiiij.

malvatic. juniperin. ꝯß.

Syr. aperitiv. vel de 5 radicibus ꝯj.

Misc. D. S. *Eröffnendes Wasser* davon nüchtern 3 oder 4 Löffelvoll.

ꝯ. ꝯ *cacheet. Ludovici* gr. vj.

arcani duplicati gr. iiij.

Misc. Fiat. Pulv. D. S. Pulver a. r. 12. dentur 9. doses.

Externè conveniunt Aperitiva, Catminativa, empl. de cicuta, amoniaco, vel solutio *Sal. Alembicus* in qua destillata instar epithematis hepatis parti obstructæ applicetur.

CASUS XXXVII.

Ascites.

Juvenis à tertiana vix liberatus incidit in tumorem ventris & pedum cum virium imbecillitate, appetitus dejecto, pectoris angustia, urina pauca, sed rubicunda & tartarea.

Hic affectus est hydrops, ascites. Causa proxima est extravasatio leri vel lymphæ in cavitatem abdominis & habitum musculosum pedum.

Febris tertiana potest existere causa hydropisi, ob culpam regiminis in diæta, quando æger nimium appetitui indulget, vel etiam siti, unde non rarò pori intestinorum & ventriculi obstruuntur, vapores detinentur, lymphæ viscida obstru-

ctiones parit, & tandem in cavitatem abdominis exstillat.

2. Culpa medicamentorum, quando nempe stypica, incrassantia, opiataque nimium adhibentur, unde contumaces viscerum obstructions oriuntur, & consequenter lymphæ restagnatio.

Virium imbecillitas est à defectu spirituum, sanguis enim laborat intemperie crassa.

Z 2

Appe-

Appetitus dejectus. Adest ob fermentum non satis volat, vel meteorisatum.

Pectoris angustia à compressione diaphragmatis.

Urinarubicunda à copia salium.

Tartarea à copia salis fixi impuri.

In Prognosi. Est affectus chronicus, sed si nulla tussis adsit, sitis non adeò urgeat, post febres ascites superveniens sæpius curatur. Et quoniam hic nulla adest corruptio valorum (sem promittimus reconvalescentiæ, præsertim cum forsitan hic hydrops à potus ingurgitatione nimia, unde videmus mellores faciliè curari. Signa autem periculosa sunt tussis, sitis, summa respirandi difficultas, labia decolorata &c.

In Curatione serum præparandum & foras eliminandum, obstructio tollenda & ante omnia bilis & fermenti ventriculi habenda est ratio.

Interim statim purgans exhiberi potest, quamvis enim purgantia aliàs suspecta, tamen hic ubi à digestionem vitium est, auspicari possumus curationem à purgante, de his purgantibus optimè scripsit Sydenham in tract. de hydrope.

℞. *Electuar. hydragog. Sylv.* ℥℥. solve cum aqua cicbor. D. S. Purgiers
Trancé a. i. m.

℞. *Elect. hydragog. Sylv.* ℥℥℥.
aq. flor. acaciar. q. l. adde
Syrup. de spina cervina vel de spina
infectoria ℥j.
aq. cinamom. ℥j. Misc. S. ut ante.

℞. *Resin. jalapp. gr. xv.* solve cum vitello ovi, adde aq. meliss. ℥vj. Syrup. de spina cervin. ℥℥. Tinct. Tartar. gr. xv.
aq. mirabil. ℥℥. Misc. S. ut ante.

Non inconueniens etiam erit si *absynth. & fol. senn. aa. m. j.* vino infundantur, & mane forti expressione facta in usum veniant.

De purgantibus observandum, si pro voto operantur Medicus audeat pergere potest, sin æger non bene ferat sanius erit in hærete præparantibus Aperientibus.

Ex veterum formulis non contemnendæ sunt sequentes:

℞. *Electuar. de Tamarind. cum fol. senna* ℥℥ *Electuar. Caryocost.* ℥℥℥. *Crem. Tartar.* ℥℥ cum saccharo f. bolus. S. Purgiers Ruchelchen a. i. mahl.

℞. *Rad. Irid florent.*

fœnicul.

Liquirit. aa. ℥iij.

Summitat. absynth. M. j.

herb. Agrimon.

Coterach.

Marrub. aa. m℥.

fol. fen. l. l. ℥℥.

Soldanell. ℥vj.

Sem. cartham. ℥j.

Cordic. Med. Sambuc.

rad. frangul. aa. ℥iij.

Macris ℥j.

Passul. minor. ℥x. Incisa infundantur per 24. horas mensura j. vini. deia exprimantur & filtrentur, Dosis ℥℥. singulis diebus.

Ad incidendum & aperiendum commendantur decocta ex rad. quinq. aperient. rad. Ireos. cortic. sambuc. marrubio, sem. petroselin. fœnicul. cum sero lactis parata, - ita tamen ut evacuationes intermedia nunquam omittantur.

Secundæ

Secundæ indicationi satisfaciunt sudorifera ex rob. ebuli. *aq. veronic.* & *aq. sambuci.* Sed æger debet deduci ad laconicum subtus accenso Spir. vini vel inje-ctis silicibus in decoctum aliquod sudoriferum.

℞. *Tinct. tartari.*

Spir. juniperi aa. ℥ij. D. S. Essentz zu 30. Tropffen.

℞. Spir. Tart. compos. ℥ij.

C. C. compos. ℥j.

Misc. D. S. Essentz zu 30. Tropffen.

℞. Essent. absynth. ℥ß.

Spir. Salis armon. Dij.

Essent. macis ℥j.

D. S. Vermischte Bitter, Essentz.

Pro confortatione.

℞. Malvat. juniper. cum spir. junip. par. ℥ß.

aq. menth.

fœniculi.

lignorum aa. ℥ij.

Tinct. tartari ℥j.

Misc. S. Mixtur davon öffters 2. Löf-
felvoll.

℞. *Succi chærefol. rec.* ℥ß. D. S. Ost
auff 1. mahl in warmer Brüß con-
tinuetur per integrum mensem.

℞. *Elect. nostr. antihypochondr.* ℥vj. D. S.
Lattweg davon Morgens und Ab-
ends einer Welschen Nuß groß.
cui superbatur aqua levistici.

Ratione fermenti ventriculi & bilis
conveniunt omnia amara v. gr. omnia ex
absynth. *Elixir. febril. Myns.* potui ordi-
nario injici debet rad. enul. herb. Car-
duibened. addita rad. Ireos.

Hæc autem cura continuari debet ad
minimum per 7. septimanas, ita, ut nunc
pargetur, nunc sudoriferum exhibeatur,
nunc amara & aperientia immisceantur,
& sic curatur hydrops, nisi substantia vi-
scerum exulcerata jam sit.

NB. Post omnes febres exhibenda
amara, plura videantur apud Sydenham,
hac cum cautela, ut ejus purgantia ex vi-
tro ꝯ. summa prudentia in usum vocen-
tur; vel fugiantur.

CASUS XXXVIII.

Icterus.

Vir triginta annorum spontanea lassitudine & incipiente lipo-
thymia subito prehenditur. Urina intense flavescit, alvus
est adstricta, qui si excrementa egerat sunt cinericei coloris,
totiusque corporis ambitus flavo colore tinctus est.

Affectus vocatus icterus. Causa est
intemperies sanguinis viscida; hujus
vero cause possunt esse variæ v. gr. fe-
bres, acida.

Pædominium hic obusent in sangui-

ne flavæ, viscidæ, & amaræ partes.

Lipothymia, est à sanguinis visciditate,
unde in corde ritè rate fieri non potuit,
partim etiã quod pauci generentur spi-
ritus.

Z 3

Exore

Excrementa albicant. Ob visciditatem sanguinis omnia viscera languent, hinc nulla in ventriculo & intestinis digestio.

Prognosis ratione sapius est morbus chronicus, & quo sanguis magis viscidior, eo majus ad curationem requiritur tempus.

Tutior est icterus, si sine febre, inflammatione, calculoque existit.

Si cum calculo tunc dicimus magnam adesse coagulationem terrestrem.

Curatio perficitur incidentibus, attenuantibus & deobstruentibus, Sic

℞. Spir. ❄️ fortiss. ℥ij. D. S. Spiritus zu 15, Tropffen ins Trinken.

℞. Elixir. Propr. ℥ij.

Tinct. tartari ℥i. Misc. D. S. Elixir. zu 15. Tropffen.

℞. Aq. contra Icterus Timai ℥i. 3. mixtur simpl. ℥x.

Syr. de 5. radicibus ℥iβ.

Misc. S. Wasser des Tages 3. mahl 3. oder 4. Löffelvoll.

Purgantia usum habuisse raro observatum est.

Decocta & destillata plus hic præstant quam Elixiria & Tr. quia in majori copia allumuntur. Laudatur sequens,

℞. Rad. rub. tinctor. succis.

Urtic. aa. ℥ij.

fol. Chelidon. maj. m̄j.

Summitat. absynth.

Centaur. minor. aa. p̄j.

Rasur. Eboris ℥ij.

Stercor. anserin. vere collect. ℥ij.

Cinamom. ℥iβ.

Croci ℥β. Coque in ℥x. vini & aquæ Colat. Detur

Timæus à Gyldenlegh habet egregium destillatum, de quo ter de die sumi debent 4. cochlearia. Commendatur etiam Elix. propr. l. acido, Tinct. Tart. Tr. ❄️ spir. ❄️. &c.

Externe Empl. de Cicuta, de Cumino. ungu. aperitiv. vel Martiatum cum succellu imponentur,

CASUS XXXIX.

Scorbutus.

Matrona triginta Et quod excurrit annorum plenioris corporis habitus, conqueritur de diuturna cephalæa, artuum lassitudine, difficili respiratione, cordis palpitatione, maculis rubris circa humeros Et crura, appetitu nunc subito aucto, nunc iterum imminuto.

Hic affectus vocari potest dispositio ad scorbutum. Notaandum est, quod quando multa symptomata nume-

rantur, tunc esse cogitandum de nomine congeriem morborum indicante.

Subiectum est de sexu sequiori, mulieres enim

enim facilius corripuntur scorbuto quam viri, sed facilius ferunt scorbuto & minus petulantur quam viri, quia per menstruas purgationes & puerperium magna sanguinis salis fixi & visceri copia absumitur.

Agra pleniori habitu corporis praedita. Ergo jam existit disposita ad cacochymiam, quia corpora succi plena facile cacochymiam contrahunt; Et dubio procul inclinavit ad catarrhum & defluxiones, quia in ejusmodi corporibus succi plenis plus infertur partibus nutriendis quam distillatur, vel per nutritionem consumitur.

Causa est hic Sal acidum fixum & prout illud plus minus corrosivum, eo major gradus aderit malignitatis scorbuticæ.

Colligitur sal illud acidum fixum vel culpa assumtorum, vel culpa aëris inspirati. Hinc est quare incolæ maris sint scorbutici, hinc est quare in obsidione civitatis alicujus epidemicè grassetur scorbuto.

Cephalæa diuturna exerceat. Quia catarrhis fait obnoxia, ubi facilius partes salinæ & visceriores rapiuntur ad cerebrum, quia plures subtiliores partes eò deferuntur, quæ priores secum abripiunt, & cum tubuli meningum admodum angusti sunt hic partes crassiores & fixæ facile ibidem deponuntur.

Artuum lassitudo adest. Ob inopiam spirituum animalium, & humorum per partes solidas circumstantium visciditatem.

Respiratio difficilis. Quia pulmones succumbunt sub onere sanguinis visceri illos transeuntis.

Cordis palpitatio. 1. ab ærimoniam lymphæ cor transeuntis, illudque nutriens,

2. à spirituum discrasia, 3. à sanguinis inæqualitate.

Macula oriuntur à sanguine salino extravasato guttatim subter cutem hospitante.

Appetitus nunc auctus &c. Prout partes plus minus fixæ vel volatiles in glandulis ventriculi sequestrantur.

Prognosis morbum hunc esse pronunciat chronicum, & nisi inveteratus admodum sit, plus alit molestiæ & terroris, quàm periculi.

In Curatione Humores acidi sunt temperandi, visceri volatilifandi.

Præmitti verò semper debet V. S. in scorbuto incipiente, quia demta visceritatis portione reliquum facilius medicamentis attentari potest.

Purgantia, hic nunquam pro voto succedunt si sanguinem attingunt, hinc si eorum terminatur operatio intra primas vias, concedi possunt: v. gr. omnia aloëtica, pilul. Francof. ad ʒʒ. pilul. de Galbano Sylv. num. v. pilul. de ammoniac, tart. pilul. Weiclii à ʒj. ad ʒʒ.

Conducunt quoque optimè portiones laxativæ Dieterweich: & Träncklein v. gr.

ʒ. Decoct. laxat. D. Spin. apud Schræd. ad cochlearia 4 s. 6. singulis diebus.

Diebus intermedis danda sudorifera v. gr. Tinct. ʒ. Elixir scorbuticum spir. diaphoret. Myns. à ʒʒ. ad ʒj.

Inter attenuantia sunt ʒ. alembicus ʒ. vol. ʒ. ʒ. in aqua antiscorb. Dorncrel. EE. viperin, Zuvelff. Spectant huc, salia, arc. dupl. ʒ. sal volat. CC. secundum Bonekum paratum.

Infusa

Infusa antiscorbutica cum sero lactis
ex anagallis, aqua sic nasturt, raph. sylv.
cede minori, EE. absynth. cum spir. na-

sturt. Elix. propr. cum spir. & Alembicus
vel & volat. o o lo.

CASUS XL.

Scorbutus confirmatus.

Literatus ab annis aliquot lassitudine totius & respirandi difficultate laboravit frustra adhibitis pectoralibus, successit inflatio ventriculi cum quotidianis ruētibus, adest cachexia totius, oris graueolentia, dentium mobilitas, catarrhus cum expectoratione materie viscida graueolentis. In cruribus macula subrubra vel etiam livida apparent. Urina admodum rubra est, sed sine calore febrili totius.

TOt & tanta recensentur symptomata, ut facile colligi possit multa viscera huic malo esse obnoxia. Cerebrum enim, thorax, & abdomen cum artubus hoc malo corripuntur.

Observandum duo esse sanguinis & lymphæ principia activa, sal nempe volat. & oleum sive partes balsamicas, siquidem ab horum legitima dispositione crasis sanguinis & lymphæ dependet.

Videmus hoc in urina, si partes salinæ & oleosæ sint combinatæ, verùm si vel sal vel oleum qualitate vel quantitate excedant varia urinae est consistentia, odor, sapor, color varius una cum contentis vario modo præcipitatis.

Ita etiam sal in sanguine vel lymphæ peccat quantitate vel qualitate; Quan-

titate si peccet, lymphæ erit nimis terosa & ad nimium motum, vel aderraticam effervescentiam apta: si qualitate peccet crassitie, nempe sanguis & lymphæ erunt plus minus acres, acidæ austeræ.

E contra si partes oleosæ peccent vel quantitate vel qualitate, humores erunt inflammabiles, vel facile rancorem contrahent.

Scorbutus maximam habet affinitatem cum lue venerea, ut qui unius probe cognoverit naturam & indolem, de alterius quoque causis facile differere possit.

Oritur verò scorbutus vel ab assumtis vel ab aëre.

Quod causam proximam attinet dicimus esse lympham actiorem, deinde enim sanguis & spiritus animales inficiuntur.

Quæst.

Quæst. An humor scorbuticus sit viscidus?

Re. Omnes humores in scorbuticis ad coagulationem quidem esse pronos, verum distinguendum inter effectum & productum. Causa effc. consistit in habitu vel plus minus acri vel austero. Qui halitus vel vapores referant poros aliarum partium, ut lymphæ eos facile ingredi possit, hinc lymphæ redditur mucilaginosa & viscida. Si spiritus affanditur spirit. citri, tum amittit fluiditatem & mucilaginosam acquirat consistentiam.

Putamus acidam cruditatem esse scorbuticam causam, cum nunquam ventriculus insons in hoc malo repetitur.

Non malè scorbutus comparari potest cum senio: in senibus sal volatil. depreffum est, pauci spiritus generantur, lymphæ acris caput extollit, unde multa symptomata.

Lassitudo adest. Quia lymphæ inclinât ad restagnationem.

Respirandi difficultas. Partim culpa sanguinis, partim spirituum animalium.

Inflatio molestat ob obstructionem pororum intus foras spectantium: In omni fermentatione halitus reperiuntur, qui per poros in auram abire debebant sed sunt obstructi.

Cachexia exoritur à lymphæ.

Oris gravolentia à gingivarum putredine.

Dentium mobilitas ab acredine lymphæ.

Catarrhus &c. à vitio lymphæ & ranciditate humorum circulantium.

Urina rubra sed sine calore febrili Est à copia salium, non autem ex turbata sanguinis mixtione.

Erit igitur hic affectus scorbutus confirmatus ob sedentarium vitæ genus non parum exasperatus, & propterea curatu erit difficillimus, præsertim in ætate senili, cum omnes qui ex senio moriuntur, moriuntur etiam ex scorbuto.

Pro curatione, commendantur illæ, quæ blandiori sal volatil. abundant, & cum paucæ gutturæ non satisfaciunt, præstant destillata, infusa, electuaria.

Inter evacuantia primarum obtinent sudorifera blandiora: Itaque

Re. Rad. Ari.

Trifol. fibrin.

Raphan. sylv.

acetosa aa. ℥vj.

herb. fumar.

nummular.

Nasturt. vtic.

Sedi minoris aa. ℥ss.

Summitat. pini m̄j.

Corticum capparum.

Tamarisc. aa. ℥ij.

Maceris

Cinamom. aa. ℥ss. infunde per noctem in sero lactis calido, mane facta expressione coeantur. Colat. ℞. ℥vss. adde spiritus nasturtii ℥ij. S. Besondern Scharbuck's, Franck Morgens und Abends ein Glas voll.

Re. Sal volatil. C. C. ℥i. S. Im ersten Franck ein Messer spitze voll in prandio & cœna. Vel per diem sumatur ℥i. Neque etiam minoris effectus erit infusum Theæ cum radice armorac, & cochlear. vel ruta murar. nasturt. hortens. aut trifol. fibrino, factum. Vel

Aa

Re. Succ

℞. Succinasturt.

Beccabung.

cochlear. aa. ℥ij.

Seri lactis cum tantillo seminis anisi correct. ℞. ij. m. exactè S. Molk:n vor etliche Morgen.

℞. Aq. antiscorb.

Splenet. Schröd, aa. ℥ij.

EE. Pini ℥ij.

Elixir. antiscorb. ℥j. Misc. S. Mixtura antiscorbatica Morgens und

Abends 2. ðßfel voll: quæ egregia. Reliquæ formulæ peti possunt ex doctrina de hydrope, ictero. & obstructione hepatis.

CASUS XLI.

Mixtio cruenta.

Puer facie pallidus valetudinarius duodecim annorum dejectum patitur appetitum, urget sitis, urina quam reddit cruenta est, nullus tamen lumborum percipitur dolor.

Appetitus dejectus adest. Ob nimiam lymphæ stomachalis aquositatem, salia enim hærent in glandulis ventriculi obstructis.

Sitis urget. Quia tubuli faucium sunt obstructi & lymphæ ad ambitum corporis potius defertur.

Urina est cruenta. Quia salia remoram passa in renibus tenellula vasa sanguifera erodunt, ut sanguis sub formâ sanguinis deveniat ad pelvim & ureterem. Ob hanc causam cachectici sunt hæmorrhagiæ narium obnoxii.

Omnis hæc de calculo suspicio eximitur, quia nullus adest circa lumbos dolor.

Affectus ergo rectè nominabitur mixtio cruenta.

Mixtio præternaturalis est triplex, vel est cruenta, vel purulenta, vel pilaris.

Prognosis notat morbum hunc curatum esse difficilem, & satis periculosum, si enim sanguis in viâ à renibus ad ureterem

grutescat, urinæ suppressionem producit.

Curationis scopi sunt

1. Ut sanguinis spiritu assentia juvetur, id quod temperatis stomachicis & sudoriferis obtinebimus.
2. Ut acrimonia salium obtundatur per mucilaginosâ, balsamicâ & oleosâ.

Ergo pro his scopis adimplendis commendamus decoctum contra mictionem cruentam *Mynsichti* bis de die sumtum. Vel aliud decoctum vulnerarium, ex *Iva artetica*, *agrimonia*, *millefol. rad. consolid. maj.* tublitui potest.

Porro nihil obstabit quo minus *Elix. propriet. s. acido c. EE. absynthii & o. macis* in usum vocemus, quæ enim de vi aperiendi oscula vasorum dicuntur, nugæ sunt. Aliquando insequi potest hæmorrhagia, quia aloëtica sanguinis intemperiem viscidam corrigunt,

℞. Tinct.

℞. Tinct. Corall. cum cera parat. ℥ij.
terra laponica.

EE, hyperic. aa. ℥j. Misc. S. Beson.
Dere Essentz ꝑ 20. gtt.

℞. Aq. portulac.
plantag.

Agrimon. aa. ℥ij.

Tinct. Corall. c. cera ℥ij.

Syrup. de symphyto ℥ij. Misc.

D. S. Wasser 3. mahl des Tages 2.
Eßelvoll.

Horstius sequentem commendat Pulve-
rem:

℞. Rad. liquirit. ras. ℥ij.

Glandium ℥ij.

Sem. 4 frigid. maj. aa. ℥j.

Portulac.

Lactuc. aa. ℥ij.

fl. rosar. rubr. mj.

Succin. alb. ppt. ℥ij.

C. C. ust. ppt. ℥j.

Sacch. cand. ℥ij. f. Pulv. Dosis
℥j. cum aqua malvæ in qua se-
men cydoniorum aliquando
fuerit infusum.

In diæta nocent acida, frigida, flatulen-
ta, motus nimius &c.

Jam si à Galenico causam petimus, di-
cet, est intemperies hepatis accedit labe-
factata facultas retentrix. E. ante omnia
facultas retentrix roboranda per adstin-
gentia v. gr.

℞. Sacchari rosat. antiq. ℥ij.

Diacodon. simpl. ℥ij. paratur sine
aromaticis.

Corall. ppt.

C. C. ust. ppt. aa. ℥ij. c. syrup. de
rosis siccis. f. Electuarium. S. Eg-
ber. stärckende Latwerge.

℞. Ungu. Comitiss. ℥ij. D. S. Lebers
Salbe.

CASUS XLII.

Atrophia scorbutica.

*Vir scorbuticus hæcenus stranguriam sæpius passus, cætero-
quin plethoricus, propter inflationem hypochondrii sini-
stri utitur acidulis Wildungensibus, paulo post incidit
in mictionem cruentam & purulentam cum atrophia to-
tius, hæc duravit per biennium, donec exhaustis viribus
diem suum obierit.*

Medici tuere solliciti de vera huius
affectus appellatione, credimus
tamen hunc vicum obisse ex atrophia
scorbutica: Nec forte errabimus si dica-

mus subfuisse inveteratam luem Venere-
am, omnes senes, qui sæpius pariuntur
stranguriam, contraxerunt in juventute
exulcerationem vel saltem texture læsio-

A a 2

nem

nem prostarum, (sunt glandulæ seminales) hinc cum scorbutus maximam habeat affinitatem cum lue Venerea, facillè etiam hi duo affectus in se invicem mutantur.

Sapius stranguuriam passus est. In quavis enim urina est sal, sed temperatur ab oleo, si partes oleosæ deficient sal rodit, & mingendi infert desiderium, qui dolor eò diutius durabit quo magis glandulæ prostaræ vel ipsa uretra exulceratione contaminata existit.

Stranguuriam hanc esse veram patet ex curatione, omnia enim quæ particulis oleosis prædita sunt, conveniunt in stranguuria. v. gr. *Oleum macis, nucis, carvi, fœniculi, cortic. aurantium, fœniculi,* si una vel altera guttula exhibeantur, hinc etiam laudantur aqua *Physagona, menth. Cortic. aurantium, vinum malvaticum, malvaticum juniperinum, oleum juniperi, aqua Anhaltina &c.*

Eger habitus fuit pro splenetico & eum in finem consuluerunt usum acidularum. Sed dicimus inflationem non ex liene esse, sed ex intestino colon dicto, quod inflatum molam mentitur in hypochondrio sinistro, id quod sæpius contingit in sexu sequiori: Cum enim digestio in hoc vitio, quæ contingit in intestinis tenuibus læsa admodum esset, (quippe stranguuria radicaliter ex ea) hinc mi-

rum non est quod intestina flatibus, succibus fermentes bilibus turguerint.

Acidulæ in atrophia quandoque plus nocent serum vel sanguinem plus diluendo, nimirum pervias urinarias deturbando.

Credimus tamen acidulas non induxisse mictionem cruentam, sed illam ortum traxisse ab exulceratione prostarum, quæ fortè longo tempore pus quoddam sætidum in se continuerunt, cui januam laxavit acidularum usus. Cæterum quoque potest ab aliis etiam partibus ad renes demandari, id quod in pleuriticis non rarò contingit, hinc meliori cum successu uti potuisset lacte quam acidulis, vel potu Coffe qui senibus admodum proficuum est, suavissem etiam *essentiam castæatis* cum spirit. *lignorum*, & extertè per catheterem instituenda fuisset injectio, v. gr.

R. Aq. rosarum.

Plantag. aa. ℥iij.

Trochisc. alkekeng. s. opio subtilissimè pulverisati.

Succini pulverisati. aa. ℥i.

Bol. armen. ℥ß. S. Cussertliche Mixtur.

Nomen huic medicamento non imponimus, ne in officina sciant quo morbo æger correptus degat.

CASUS

CASUS XLIII.

Calculus renum.

Fœmina hyemali tempore incidit in vehementissimos lateris sinistri circa lumbos præsertim dolores: Accedit per intervalla dolor colicus, nausea, vomitus, alvi obstructio. Urina aquea est, cruda & ad mictionem sæpius stimulat, noctesque ob dolores sunt in somnes.

QUAMVIS passio hysterica plurima phænomena communia habet cum calculo renum, ut vel propterea difficile sit in sexu fœminino pronunciare subesse calculum renum, tamen ex urina aquea, ex stimulo ad mingendum, ex dolore lateris sinistri vergente circa lumbos, hic rectè concludimus fœminam hanc laborare calculo renum.

Hyemali tempore quidem, nam quia transpiratio minor, hinc calculus magis augetur.

Ad sunt lateris sinistri dolores &c. Quia calculus conabatur è sinistro rene in ureterem ingredi, 2, quia colon annexum renibus hinc in consensum trahitur latus sinistrum, & super venit dolor colicus, quia calculus ex acido austero, & in omnibus calculosis digestio labefactata deprehenditur.

Nausea exoritur, ob consensum.

Vomitus Ob dolorem renum spiritus copiosius fluunt ad ventriculum, cujus fibræ magis intumescunt, sicque extrema contrahuntur & contenta in ventriculo eructantur.

Alvi obstructa Quoties nempe humores acido-austeri prædominium obtinent in intestinis, id quod pro variatione diætæ fieri potest.

Urina aquea. Quia tubuli renum non satis patuli, sunt, premuntur enim à calculo.

Urina stimulat. Quia sale abundat, *Noctes in somnes.* Ob ἀναξία Spir. animalium, vel quia calculus exitum sibi parare intendit.

In *Causam* calculi si quis inquirat, quidam dicunt eum esse à spiritu quodam lapidifico, sed nihil dicunt præter terminum.

Quidam putant calculum oriri à calore, sed si hoc verum, unde est quod senes eo corripantur. Nos

Causam calculi dicimus esse sal volatil. intricatum humoribus austere, viscidis, ob particularum oleosarum vel balsamicarum defectum, fallum enim est calculos oriri ex tartaro quodam sanguinis, quatenus illud plausibiliter satis dicant multi Medici, cum in tartaro acidum prædominetur, in calculo verò sal volatile.

Aa 3

Prognosis

Prognosis indicat, Affectum hunc in foeminis curatu esse faciliorem, quia viæ adstant magis patulæ, solet tamen facillimè recidivare.

Calculus renum cum ulcere renum curatu difficillimus est, quæ enim calculum pellunt, exulcerationem augent,

Facultas tum animalis tum vitalis admodum debilitantur in hoc morbo, hinc vires usque adeo depressæ sunt, ac si per plures septimanas ægri lecto fuerint affixi, interim quandoque plus terroris quam periculi hic subest, quia quod facillè fit, facillè etiam tollitur.

Circa curationem

Quæ. An calculus vesicæ possit excindi?

Resp. Affirmativè. Videmus enim stupendos effectus in canibus, quibus renes sine vitæ discrimine excinduntur, puto tamen abstinendum, & adhibenda temperata diuretica.

Quæ. An juvent medicamenta lithontripica?

Resp. Juvant non quatenus frangunt. Neque juvat quod calculus in certo aliquo menstruo possit resolvi, medicamentum enim non defertur ad renes salvamento vi calculum comminuendi, Sed

Curationis scopus primarius est dolorem lenire, alter scopus vias reddere patulas, tum urinæ tum sæcum. Mallem enim ut natura expellat calculum quam Medicus, quia fortiora diuretica quandoque magis præcipitant sanguinem & renes magis infarciunt,

Pro his scopis obtinendis

℞. *Herb. Malv.*

violaria aa. mj.

rad. Althææ.

Lil. alb. aa. ℥ij.

Sem. Cumin.

fenicul. aa. ℥β. coque in ℥. q. aq.

Communis colat. ℞. ℥x. adde *terebinth. vitell. ovi solut.* ab ℥β. ad ℥j. ꝑc.

℥. *fixati* ℥β. f. Enema,

℞. *Ag. menth.*

carminat. aa. ℥iβ.

Cordial. temperat. ℥j.

Tinct. Opii ℥j. *Misc. S. Ullenthalbe*

Stunde ein paar Eßselvoll.

℞. *Terebinth. lucid.* ℥β.

Croci optim. ℥β.

Bals. indic. gr. xv.

°° *n. m. express.* gr. viij.

Camphor. gr. v. f. pilulæ pondere gran. D. c. pulvere liquirit. S. *Pillen.*

Detur etiam ol. amygd. dulc. cum spir. nitri dulcificato.

℞. *Unguent. de althæa.*

anodyn.

nephrit. Myrs. aa. ℥iij.

°° *scorpion simpl.* ℥j.

Carminat. stillat. ℥β. *Misc. S.*

Sälblein pro lumbis & abdomine.

℞. *Herb. Calamenth.*

Puleg.

Parietar.

Matricar.

fl. meliloc.

Chamomill. aa. mj.

Bacc. juniperi ℥iij.

Sem. lini.

fœnugr. aa. ℥j. *Incisa grossè.*

D. S.

D. S. Species zu 2. Säcklein / coque
cum lacte vel aqua, & alternatim
imponantur abdomini.

Lumbis vel regioni lateris sinistri im-
ponatur avena in tartagine calefacta.

Si dolor valde urgeat

℞. Tinct. Opii Zovallf. ℥j.

aq. meliss. cum vino ℥vj.

Tinct. tart. gr. v.

Conf. alkeri, incompl. gr. v. Misc.

D. S. Abend, Trüncklein a. 1. m.

Extra paroxysmum datur Evacuans
v. gr.

Infus. foliorum senn. Myns. vel

℞. *Extract. diaciri ℥℥. solv. in aq*
fl. acaciarum, S. Exier. Trüncklein pro.
i. dosi.

NB, Mulieribus delicatiora & blan-
diora sunt exhibenda.

Potus Thea commendetur, à vesperi
Malvaticum juniperinum, ad unum vel
alterum cocolear, vel spir. ☉ Alimibicus
in potu ordinatio propinetur.

CASUS XLIV.

Dolor nephriticus.

Vir quidam in itinere hyberno occupatus, sentit gravitatem
circa renem dextrum cum urinae stillicidio, dexter testicu-
lus sursum trahitur, accedit alvi fluxus, nausea cum vo-
mitu & totius lassitudine.

Quamvis hic quædam adsint signa
calculi præsentiam quæ suadeant,
tamen accuratius repensitata dicendum
erit esse dolorem nephriticum humora-
lem sive ab humoribus non à calculo, fi-
cuti enim in itinere ab equitatione vel ve-
stione viscera quando quæ è tubulis suis,
humores acres, à natura sanguinis & lym-
phæ abludentes, quos diu in sinu fove-
runt, eruant & vel in intestina vel in re-
nes & vasa urinaria deponunt, ita non ra-
rò dolorem colicum, alvi fluxum, mictio-
nem frequentiore, mingendi difficulta-
tem ardorem & stranguriam in itinere
experimur.

Præprimis autem his mutationibus ob-
noxii sunt illi, qui cruditate acida vel as-
tra laborat. Adest E. totius lassitudo, quia
humorum circulantiuum motus est se-
gnior.

Urina stillicidium ab actimonia.

Testiculus sursum trahitur. A motu
quodam spasmodico vel inani vel in ve-
sicæ sphinctere.

Alvi fluxus molestat, quod ex intesti-
nalibus glandulis fuerit serum excussum,
ob eandem causam adest nausea cum vo-
mitu.

Ab eventu dico nullum adfuisse cal-
culum, (hic facile decipimur,) quia æger
fuit

fuit restitutus, nullum tamen calculum excrevit. Potest calculus delitescere in renibus, paroxysmus nephriticus eam equitatione potest induci.

Medicus vocatus jubet statim injicere Enema.

℞. *Spec. pro decoct. emollient.*
carminat aa, mj, coque
cum *aq. pluvial.* colat.

℞. ℞j. adde *sacchari* ℞j.
o o *amygd.* ℞ij. *Misc. f. Enema.*
Porro

℞. *Aq. Zedoar. anisat.*
Carminat.

Menth. aa, ℞β.

Tinct. Propriet. ℞j. *S. Wasser Löf.*
filweiß zu geben.

℞. *Unguent. spasmat. Myns.* ℞j. *S.*
Salbe zum Schmieren.

Subsequentibus diebus præscripta sunt sequentia.

℞. *EE. Carminat* W ℞ij.

Tinct. tartari ℞j. *Misc. S. Essentz*
zu 20, grt. bis de die.

Tandem aliquoties *sudriferum* erit exhibendum, cum hic aff. & us à sero acci-
oti ortum traxisse merito videatur.

CASUS XLV.

Urinæ suppressio.

Senex per plures annos calculosus urina suppressione corripitur absque omni dolore & ad urinam reddendam stimulo, moritur circa diem undecimum.

Sæpius in praxi experimur, quod tenes-
urinae suppr. corripiantur, quandoq;
cum alio graviore morbo, quandoque si-
ne eo, & talis urinae suppr. plerumque so-
let esse lethalis. Oritur enim à deficiente
secretione tum spirituum in cerebro, tum
fermentorum in visceribus, ut & leri in
renibus, ut rectè totalem viscerum ob-
structionem & lymphæ coagulationem
hic accusamus. Si enim esset à calculo
tum dolor lumborum adesset, accederet
nausea cum vomitu & stimulatio ad ex-
cretionem urinae.

Quia autem satius est anceps experiri
remedium, quàm nullum in casu etiam
desperato, & medicina non tantùm con-

ducatur ad vitæ conservationem, sed etiam
ad *Evacuatio* (Vet. m.) ut tranquillu-
us & minori molestia moriantur: hinc
commendamus cardiaca spirituosâ, vola-
tilia, balsamica v. gr. ut sunt *Elix. vit.*
Matthioli. aq. cinamomi, mirabilis, aq.
diuretica ex nucleis, quia sic cum vino
malvano, est E. spirituosâ. *Liq. C. C.*
succinatus, spir. & Alembicus, oleosus,
spir. cephalicus, specificum cephalicum,
omnia cinnabarina succinata pulv. cor-
dial. preciosus, aurum in polinem reda-
ctum, quod egregè in hoc casu con-
venit.

Cum hic sermo sit de calculoso, dicenda
pauca sunt de medicamentis prophylacticis.

In cet

Inter prophylactica remedia calculi generationem impedienda primum obtinet locum *herb. Thea*, præsertim si cum lacte bibatur, observata accuratissima diæta, ut videlicet exulent omnia acida, præsertim autem vinum.

Porro cum potus Caffe acidum quodvis & austerum egregiè compescit & corrigit, patem quoque inter prophylactica sibi vendicat locum.

Secundo ut alvus quotidie suo respondeat officio.

3. Ut horis vespertinis à severioribus cutis & cogitationibus abstineamus.

4. Ut quoties aliquam etiam percipiamus vel lassitudinem vel incommodum circa primas vias, corpus ad sudores componamus.

5. Quoad medicamenta paucioribus contenti esse possumus nempe *Elixir antinephritico* quod tale est.

℞. *Saltartari* ℥i. solve in *aq. petroselinii* ℥xvj. digerantur cum *corticibus aurantiarum*, *citri* aa. ℥ß. per tres dies, filtrantur per chartam, adde

o o *cortic. aurantiarum*

Macis aa. gtt. viij. Digenerantur iterum per aliquot dies. S. *Elixirium nephriticum*. Detur subinde horis vespertinis vel etiam matutinis cochleate dimidium cum tantillo vini mosellani dilutum. Vel

Ol. Juniper. & terebint. aaat. part. ad guttulas xxv. exhibitum.

Vel *Baccæ Juniperi* numero impari singulis diebus jejuno ventriculo comedantur.

Alterum est spiritus antinephriticus, qui bis vel ter in septimana datur ad bonum cochleate prius cum aqua petrosellini temperatus. Descriptio hæc est:

℞. *Rad. Saxifrag.*

Ononyd. aa. ℥ß.

Sang. hirc. ℥iij.

N. M.

Cinamom. aa ℥ß.

Croc. optim. ℥iß

Caryophyllorum ℥i.

Terebinth. ℥viiij.

Spir. vini malvat. ℥iij. stent per 14. & dein destilleatur ex balneo Mariæ.

Hic spiritus etiam egregiè convenit in gonorrhæa.

Tertium est Tartarus solubilis vel balsamus zamech Paracelsi.

℞. *Tart. crud.* q. v. solve coquendo c. pluvia, & calidè filtratur.

℞. *Sal Tart.* aa. solve quoque in pluvia, duas has solutiones confunde, & excitabitur magna ebullitio, atque in fundo tandem præcipitabitur *Tartar. solubilis* sic dictus quia in vino totus liquefcit.

CASUS XLVI.
Mensium paucitas.

Vidua 36. annorum dolorem mordicantem patitur circa cordis scrobiculum, hypochondrium sinistrum est inflatum, respirat difficile instante Mensium tempore qui parcius fluunt, conqueritur de capitis dolore, quandoque lipothymia imminet, urina alba est & spicea.

DE morbis mulierum videatur Euteræ & Barbette præsertim in formulis & notis ad Deckerum, sic satis instructi erimus in his morbis.

In genere ipsum consideretur subiectum, ut in omnibus morbis viduarum, naturam habeamus uteri, nam viduæ juveniculæ magis sunt expositæ affectibus hysteriis, & plerumque graviora patiuntur symptomata, quam virgines veletiam mulieres in conjugio viventes.

Dicitur dolorem mordicantem passam esse circa cordis scrobiculum. Medicus quoties querelam de dolore audit, semper debet in speciem doloris inquirere, sic enim causam non solum sed & partis affectæ conditionem eo facilius noverit, quia dolor gravatius est ab humore aliquo crasso, distensus à flauibus, pungitivus à sale pinguiori rarefacto, pulsatorius sit super arteriam, mordicans circa cordis scrobiculum. Ergo adfuit cardialgia, vel rosio quædam à sale, ut sensibiliber loquamur vocari potest bilis vel humor biliosus.

Hypochondrium sinistrum est inflatum. à distensione intestini coloti.

Respirat difficulter. Quia tubuli diaphragmatis sunt obstructi.

Instante mensium tempore conqueritur &c. Ob novam quandam sanguinis & humorum supervenientem turgescenti- am, quippe hoc tempore mulierculæ sæpe patiuntur aliquid febrile, unde vel plures partes crassiores in illa turbatione rapidissimo cum motu transferuntur ad partes capitis tam exteriores quàm interiores, non ratio enim conquerantur de dolore externo. Die Schwarten oben auff dem Kopff thun ihnen weh. Vel serum eo tempore majori in copia ad abdominis vasa transferuntur, unde humores tubuliores ad caput delati minus temperantur.

Imminent lipothymia. Partim ob consentum cordis cum ventriculo, partim quod spiritus animales in motibus naturalibus sciendis faciliè deflectant à suo officio, hinc est quare mulierculæ eo tempore faciliè fiant epilepticæ vel hysteri- cæ.

Urina alba est & spicea. Quod vitium primæ coctionis nullibi corrigatur.

Jam si queratur, qualis ergo sit morbus? dicendum est, esse morbum complicatum accedentem ad naturam morbi hypo-

hypochondriaci, quia tamen in hoc sexu indagandis causis morbificis Medicus semper inquirere debet in statum sanguinis & mensium, atque hic audiamus hos parcius fluere, cum vulgo loquimur & dicimus, esse affectum hystericum nempe paucitatem mensium, vel menses parcius fluentes.

Prognosis hunc affectum, ut ut chronicum minus tamen periculosum esse pronunciat, itaque humores vitiosi sunt educendi, sanguinis intemperies tum viscida tum acris est corrigenda, fluxus mensium, instante legitimo tempore est promovendus.

Primo scopo ut satisfiat observandum, in mulierculis semper à fortioribus catharticis esse abstinendum, potius blandiores pilulæ laxativæ vel infus. fol. sen. vel aqua laxativa dari debet, vitatis scammoniatis, gummi gr. Trochisc. alhand. imò ipsa etiam resinâ & magisterio jalap-
pæ.

℞. Rad. Polypod.
Lewist. aa. gr. xv.

fl. Cheir.

Violarum aa. pß.

fol. senn ʒiß.

Crem. Tartar. gr. vj.

Passul. minor. ʒiij. Infunde per

noctem in loco tepido vel in sero lactis calido, vel in aqua fontan. vel in aqua fl. acaciarum. Colat. fortit. express.

℞. ʒiij. adde pulv. rad. jalapp.
gr. viij.

aq. carminat. cochlear. ʒ. Misc.
S. Laxier. Franc. a. i. iii.

Debent autem purgantia extra mensium tempus exhiberi.

Pro reliquis scopis Elixiria, Essentia, Tincturæ præscribi possunt, v. g.

℞. Elixir. uterin. Mœbii quod e-
greg. est ʒiijß.

S. Elixir alle Morgen 25. Tropfs.
fest.

℞. EE Carminat. Wed. ʒiß.

Tinct. Succini ʒj. Misc. S. Es-
sentiz.

℞. Aq. hysteric. f. castor. ʒij.
Pulegii ʒiv.

Dominarum Myns. ʒj.

Sacchari perlat. ʒij. Misc. S.

Wasser zur Essentz. Bis de
die dentur gr. xv. de Tin-
ctura vel Essentia instanti-
bus mensibus detur spir. sa-
lis armoniac. vel pulv. suc-
cini c. uno vel altero grano
myrrha vel salis alemb.

CASUS XLVII.

Mensium suppressio.

Virgo conqueritur de dolore circa verticem & anteriorem capitis partem cum lassitudine totius, ventriculi imbecillitate, & post motum respirandi difficultate Symptomata hæc singulis mensibus præsertim circa novilunium recrudescent cum imi ventris & lumborum doloribus, color naturalis mutatur in pallidum, urina valde cruda excernitur.

Medici pro signo quodam pathognomico in affectibus uterinis habere solent dorẽ circa verticem capitis cum sensu frigoris, quasi glacies vertici capitis admoveretur, quamvis dolor ille non tam uteri quàm sanguinis indicet intemperiem, & consequenter obstructionem mensium, si enim sanguis viscidus sit & vasa capillaria uterina obstruat, eundem quoque effectum exercet in aliarum partium vasis capillaribus, unde mirum non est, ubi menses sunt obstructi, dolor circa sinciput vel capitis verticem percipiatur, non quod uterus aliquid conferat, sed quod Mens. suppr. & dolor capitis ab una eademque dependant causa.

Antequam autem ulterius progrediamur, advertendum est in historia morbi nullam fieri mentionem suppressionis mensium, id quod studio factum est, ne Medicus in sola ægri relatione acquiescat, sed ut ulterius etiam instet quærendo,

In omnibus enim mulierum affectibus Medicus semper quærere debet de

statu mensium, quamvis ipsa patiens alia ipsi referat symptomata, unde, si ex illa virgine quæratur an menses fluant, respondebit quod non, sicque statim Medicus suas cogitationes dirigere debet ad peculiarem hanc obstructionem, causam omnium symptomatum reliquorum, quæ in historia morbi enarrantur. *Nam dicitur adfuisse totius lassitudinem culpã sanguinis & lymphæ, culpã etiam spirituum animal. siquidem & à sanguinis crassitie, & lymphæ tardiore motu, ut & spirituum animal. tum crassitie tum paucitate lassitudo illa produci potest.*

Queritur de Ventriculi imbecillitate. Ventriculus semper compatitur in suppr. Mens. quia pluribus instructus est arteriis, quæ sanguinem cradum viscidum spiritibus exhaustum suscipiunt, & glandulis stomachalibus lympham corruptam acrem chylicationi ineptam suppeditant. *Excruatur item respirandi difficultate.* Non quod pulmones officio suo non probè fungantur, sed quod diaphragma

ma liberè moveri non possit, vel ob propriam obstructionem, vel quod cavitas abdominis vaporibus crassis nimium sit repleta, & tubuli musculorum pectoralium & costalium infarcti sint lymphaglu- tinosa.

Recrudescunt symptomata. Quia illo tempore fluida magis exagitantur ob peculiarem Lunæ phasem.

Cum imi ventris & lumborum doloribus. Quia humores agitati distendunt vasa, premunt partes vicinas, circa lumbos ubi arteria magna, circa imum ventrem ubi vasa gastrica. Hinc mensium suppressi. correptæ nonnunquam nephriticæ accusantur.

Color mutatur. Rarius enim illæ, quibus catamenia non fluunt floridum habent facie colorem, quia non adest tanta spirituum efficacia, neque sanguis adeo fermentescibilis ut minutissima faciei vasa ingredi possit, & faciei rubicundum largiri colorem, nonnunquam tamen consueto fluxus tempore facies rubet, quia tunc sanguis in motu suo novum impetum accepit ab influxu lunari.

Urina existit cruda. Quia chylicatio est turbata & vasa capillaria tenuia sunt obstructa, ut partes saltem flexiles, lubricæ, hoc est, aquosæ saltem parenchyma renum transire possint, remanentibus particulis durioribus crassis, quæ rum in sanguine tum in partibus solidis varia ludunt dramata.

Morbus E. hic est suppressio mensium.

Causa immediata est obstructio vasorum capillarum circa uterum.

Causa remotiores sunt ingestæ frigida concoctæ difficillima; Huc spectant etiam animi passiones, meror, tristitia,

paucitas spirituum, & instantibus & fluentibus mensibus terror aut frigus admissum.

Affectus hic inveteratus vel radicans curatu est difficillimus, & plerumque in hydropem, febrem, quartanam, scabiem, phthisin, melancholiam degenerat. Dicunt Practici si ultra menses sex duravit, curatu esse impossibilem: id quod tamen experientiæ refragatur.

Admirationem meretur quod sanguis menstruus bene constitutus circa novilunium certam aliquam spiret fragrantiam, odorem florum calendulæ æmulantem, manifestissimo indicio insoliti quid tunc sanguini accidisse, quippe effluvia eo tempore usque adeo copiose per transpirationem egrediuntur, ut si menstruata ingrediatur cellam ubi cerevisia recens recondita est, illa statim acescat.

Curatio. Convenit in omnibus cum intemperie sanguinis pituitosa, sola excepta Venæ Sectione, quæ in hac minus conveniens, in mensium autem suppressione quàm maximè necessaria videtur.

In curatione duo potissimum sunt, ad quæ Practico hic attendendum 1. ad primas vias, 2. ad statum sanguinis.

Ratione illius non improbamus usum vomitorii, cum non ratò observemus illas quibus menses sunt suppressi sæpius spontaneis vomitionibus vexari, præmitti autem possunt, ut bene judicat *Emül-lerus* digestiva, h. e. aciditatem & visciditatem lymphæ & chyli corrigentia. Hoc autem fieri debet extra consuetum tempus quo menses antea fluxerunt. Hinc

℞. Crem. tart. ℥℔.

Sal absynth. ℥j. Misc. f. pulv. S.
Eröffnendes Pulver im Anfang
der Mahlzeit eine starke Messer-
spitze voll.

℞. Sulph. Emet. gr. iij.

Lap. S. gr. iij. f. pulv. S. Brech-
Pulver pro 1. dosi.

Ratione hujus nempe sanguinis viden-
dum etiam an convenient purgantia, V.
S. sudorifera & specifica: de singulis or-
dine.

Purgantia quia sanguinem attenuant &
incidunt, ipsique novum impetum infe-
runt læpius etiam movent menses. Inter
hæc purgantia optima mihi videntur si in
forma pilulari juxta mentem Sylvii, Bar-
bette & Deckeri in notis præscribantur,
atque singulis septimanis dosis assumatur:
v. gr.

℞. MP. de Galban. Sylv.

ammon. Quercus. aa. gr. v.

Aloes gr. iij.

Resin. jalapp. gr. vij.

Croci gr. s.

Ol. cinamom. gtt. j. f. pilul. Num. xv.
adspergantur fœcula bryon. D. S.

Papier. Willen a. i. m.

℞. Pulv. jalapp. ℥j.

Fœcul. bryon. gr. vj.

Scammon. correct. gr. iij. vel iij.

o o caryophyll. gtt. j. f. pulv. S.

Papier. Pulver a. i. m.

Solent tamen Medici vinum medica-
tum præscribere ad plures dies continu-
andum.

℞. Rad. Aristoloch rotund.

rubei tinctor. aa. ℥iij.

herb. Meliss. mij.

fl. Calendul.

Lepthoi. aa. p. j.

fol. fenn. ℥℔.

Rhabarbari ℥ij.

Azari. ℥℔.

Mechacann. ℥ij.

fibrarum helleb. nigr. ppt. ℥℔.

(alii scribunt radicem sed non est radix.)

Cinamom. elect.

Cassia lign. ver. aa. ℥j.

Sal tart. gr. xv. Incisa adspergantur

Tinct. Tart. vel Spiritus vini Tarta-
risato D. ad nodulum.

S. Säcklein zu 5. Rösel Wein alle
Morgen ein Glas voll.

De his verò vel aliis purgantibus no-
retur, omnibus vel salia vel ℞ dulcem ad-
di debere.

Circa V. S. notetur, quod quia adest
summa artuum lassitudo & respirandi
difficultas admodum necessaria sit phle-
botomia, sed in quo loco commodè insti-
tui possit hoc opus hic labor est. Habet
quidem Etmüllerus quædam de hoc ne-
gotio, sed non satisfacit, dicit enim, quan-
do menses fluentes subito suppriman-
tur debere venam incidi in talo, extra
talem casum autem ad menses promo-
vandos incidendam esse venam in bra-
chio, ne sanguinem per V. S. in talo in-
stitutam magis faciamus ruere in vasa ma-
jora uteri, unde ex plenitudine illa privata,
fiet contumacior obstructio. Itaque pu-
tem posse V. S. institui in brachio novem
vel 14. diebus ante novilunium, duobus
vel tribus diebus autem ante novilunium
& terminum fluxus, in pede, sic enim evi-
tamus omnes istas difficultates quæ aliàs
circa V. S. instituuntur.

De

De sudoriferis certum est, hæc esse magnæ efficaciz, prout in omnibus morbis ita & hic; Sic vidi puellam nondum menstruatam ex hoc solo factam fuisse menstruatam, quod singulis septimanis semel sudoribus provocandis incubuerit, dari potest *Crocus cum vino calido* vel *theriaca cum aqua Pulegii* pro sudoribus eliciendis.

Tandem de specificis quorum farrago apud practicos reperitur, observavi hætenus in praxi plures efficere communioribus vegetabilibus & simplicibus quam artificiosè compositis, v. gr.

℞. Herb. Meliss.

Matricar.

Mentha aa. mj.

fol. Anthos. mß.

Caryophyll. ℥ß.

Crocij Dj.

Cinamom. ℥ij. Incis. D. S. Species in ein Maß Wein zusehen / Morgens und Abends 1. Glas davon warm zu trincken.

Calida egregie hic profunt.

℞. Elix. Propriet. s. acido ℥ij.

°o Caryophyll.

Meliss.

Cinamom. aa. gr. iij. Misc.

S. Besonder Elixir alle Morgen 20. bis 25. Tropfen.

℞. Elixir. uterin. Mæbii, vel si non proficit Crolii (Mæbii tamen melius) ℥j.

S. urante,

℞. Aq. Pulegii ℥iv. Semper debet esse bilis in forma liquida.

hysterio. cum castor. ℥ij.

Fœ. mulierum. ℥ij.

Spir. & Alemb. Dj.

Tinct. Proprietat. Myns. ℥iß.

Syrup. de Canella ℥ß. ad ℥j. usque.

S. Besondere Mixture Morgens und Abends 2. oder 3. Löffelvoll / quæ admodum efficax.

Instante tempore

℞. Sal Alemb. gr. iv. quod potentissimum hic.

Myrrha rubra gr. ij.

Crocij gr. j.

Cinab. nativ. gr. iij. f. pulv. S. Pro

1. dosi horis matutinis in jasculo.

Dentur 3. doses 3. Morgen nach einander.

℞. Spir. Cephal. D. W. ℥ij. S. Spiritus zu 15. Tropfen.

℞. Aq. Puleg. ℥vj. S. Wasser zum Spir. Si potentiora desideres, dentur chaly-

beata, Decoctum Martiatum Myns. Alle Morgen einen Trunck davon zuthun. Vel Limatura Martis affundatur vinum.

Cæsterius habet Tragaam quam sapius expertus sum salutarem.

℞. Spec. dianthos.

Diarrhodon. aa. ℥j.

Pulv. asari.

Iridcs.

cyclami.

Distamn alb.

Aristoloch. rotund.

Cyperis.

Gentiana.

Zedoaria aa. Dj.

Succini albi.

Myrrh.

Cinamom. aa. ℥ß.

Sem. Seselios.

Danvi aa. Dj.

Sac-

Sacchari ad pondus omnium. f. Tragæa.
S. Besonder Trisinet des Mor-
gends Mittags und Abends nach
Eiſch eine Meſſerſpize trucken zu
nehmen.

Profunt quoque egregiè clyſteres in-
 ſtantibus menſibus ex aromaticis pa-
 rati.

C A S U S XLVIII.

Mensium difficultas.

Alia Ventriculi imbecillitatem cum capitis doloribus, instante
lunatico profluvio experitur, nunc cum vomitu, nunc
cum alvi fluxu, subsequente dolorifico mensium fluxu.

Sanguis hic laborat intemperie melan-
 cholica sive acida, quæ radicaliter est
 ex vitio stomachi.

Si benevolentiam hic captare velimus,
 dicendum erit, lienis tubelle vitium,
 quia mulierculæ libenter audiunt si me-
 dicus lienem accuset.

Vomitus est ex humorum turgelcentia,
 ob quam etiam causam glandulæ inte-
 stinales lympham eructant & alvi fluxum
 producant.

Alvi & Mensium fluxus non bene con-
 veniunt nec in una sede morantur, pejus
 tamen est si mensium fluxus præcedat,
 & eum excipiat diarrhœa, vel dysenteria,
 melius autem si dysenteriam & diarrhœ-
 am excipiat mensium fluxus, quia sæpius
 alvi fluxus cruentus mutatur in profluvi-
 um menstruum.

Fluxus mensium est dolorificus & quan-
 doque parturientium adsunt cruciatus,
 quia spiritus an. fibras uteri copiosius in-
 flant, ab acrimonia sanguinis vel lymphæ

irritati, qui motus spasmodicus inane ex-
 cernendi desiderium per muliebria pro-
 ducit.

Sanguis quandoque admodum grumo-
 sus est, dum excernitur. Quia in eo aci-
 dum abundat.

Si Medicus in ipso paroxysmo & præ-
 senti dolorifica excretionem consulatur,
 præscribere debet Carminativa & Stoma-
 chica, v. gr. *EE. Carminativo. cum Tr.*
succini ad gutt. xx xxx, bis vel ter de die
sumendum, vel Tinct. Propr. Myns. cum
aq. Carminat. ut & mixturam in casu præ-
cedenti commendatam.

Venter inungatur unguento de althæa,
 vel unguento Carminativo & spasmodico
Myns. c. ol. Philosophorum vel Carminat.
 inunctio etiam fieri potest cum *aq. An-*
halcina.

Deinde institui debent fotus cum sac-
 culis pulegio, mentha, calamenth. serpillio,
fl. Chamomill. Calendul. Leucoi, baccis
lauri. sem. carvi, anisi, fœniculi & aliis re-
 pletis.

Petus

Potus sit vinum medicatum c. enula,
calamo aromatico, herb. Carduibened.
Meliss. Cenceaur. minor, scordii &c. præ-
paratum.

Sin verò prophylacticum à Medico
expetatur remedium, detur primo dige-
stivum vel absorbens aliquod E. gr.

Rec. Eboris f. Δ.

Oc. ♂. ppt.

G. C. f. Δ.

Cinnab. nativ. aa. ℥℥.

Col. Otis gr. vj.

Laudan. opiat. incompl. gr. j. f.

pulv. Divid. in 6. part. æq. S.

Pulver auff 3. Tage Morgens
und Abends.

Hoc adhibito in usum vocetur *vinum
medicatum laxativum* vel aliud tutum
catharticum.

Tandem commendari debet spiritus
cephal. Elixir. uterin.

Omnia acida cane pejus sunt fugien-
da.

C A S U S XLIX.

Fluxus mensium nimius.

*Illustris fœmina nimium fluxum mensium patitur, alvus
est adstricta, quandoque corripitur vertigine cum om-
nium artuum tremore, conqueritur de anxietatibus
& involuntariis suspiriis, urina sabulosa redditur.*

Fluxus nimius mensium ut plurimum
est à sanguine acriore & porotum ni-
mia relaxatione, ab impetu sanguinis fa-
cta, quando videlicet talis hæmorrhagia
à terrore ortum ducit, vel etiam à vaso-
rum ruptura, ut in lapsu.

Practici accusant serum erudum quo
sanguis nimium diluatur, & uteri substan-
tiam flaccidam vel laxam; quod si intelli-
gant nobiscum lympham acriorem vitio
primæ coctionis adulteratam, & per la-
xam uteri substantiam vasorum eorun-
demque porotum nimiam relaxationem,
idem nobiscum sentiunt.

Sin autem per lympham aliquid à san-
guine plane diversum, & imaginariam fa-

cultatis retentivis imbecillitatem, tum
longè à veritatis semita aberrant.

Omnes quæ hoc malo corripuntur vel
habent ventriculum debiliorem, vel
quamvis appetitus vigeat, plus tamen
ventriculus appetit quam concoquit.

Alvus est adstricta, ob prædominium
humoris acido austeri in intestino, colon
di&o.

Alvi tarditas alacriorem sanguinis cir-
culationem per vasa uterina non parùm
retardat, hinc in omnibus hæmorrhagiis
bonum est si alvus sit libera.

Affectus vertiginosus &c. est à fermento
uterino vel aura maligna, quæ subinde
cum sanguine ad cerebrum transfertur, &

Cc

spiri-

Spirituum *atraçiar* inducit, unde levior quædam epilepsie vel convulsionis species producitur. Practici dicunt fieri hoc per contensum uteri cum cerebro & à vaporibus ex utero ad caput elevatis. Potest etiam fieri à paucitate spirituum qui non satis promptè poros cerebri aperire possunt, hinc reflexi in circulum aguntur & vertiginem menti imponunt.

Conqueritur de suspiriis & anxietatibus involuntariis: hæc symptomata oriuntur à spasmo diaphragmatis & ipsius etiam cordis cum vasis suis majoribus.

Urina sabulosa redditur. Quia humores acido-austeri hic in primis viis prædominium obtinent, qui partes oleosas supprimunt, salia volatilia & partes terrestres combinant, unde arenulæ in renibus generantur.

In Prognosi, Malum hoc diuturnum est & viam sternit ad hydropem vel atrophiam. Et quæ semel morbo hoc graviter laborarunt, plerumque manent valetudinariæ.

Hic affectus rarius accidit à plethora.

Purgantia sunt suspecta, quia sanguinem magis turbant, Laxativum autem blandum erit adhibendum.

Curatio prudenter est instituenda, si enim stipticis terrestribus curationem perficere velimus, obstructiones viscerum augentur & menses quandoque copiosius fluunt ab horum usu. Itaque pro unico scopo ponimus huic ut ventriculi & sanguinis habeatur ratio.

Et quamvis purgantia qua talia in hoc aff. non indicentur, neque approbare possimus veterum medendi methodum, qui solis hydragogis fortioribus ut & stipticis malum hoc curabant, eoque ipso

sanguinis crasin magis evertentibus & humorum acrimoniam augebant, quia nihil sciverunt de absorbentibus, & præcipitantibus.

Hoc tamen non attento quia alvus in nostro subjecto est adstricta blandiora evacuantia præsertim cum vires adhuc consent, propinanda erunt: v.gr. *Infusum passulatum, aqua laxativa, Decoct. laxativum D. Spina apud Schröderum*, quorum alternis diebus 4. vel 5. cochlearia propinari debent.

Interea meritò præferenda sunt sudorifera v.gr.

℞. *Rob. sambuc.*

juniperi aa. ʒiβ. Misc. c. aq. veronicæ
Sumatur in septimana bis vel ter, vel

℞. *C. C. f. Δ*

ʒ *diaph. aa. gr. xv.*

⊖ *volat. viparar. gr. iij. f. pulv.*

sumatur

c. aq. fl. sambuci.

Verùm ut ipsa vasa in utero paululum constringantur, mitioribus adstringentibus incipiendum est, in quem finem *Electuar. corroborans & adstringens* præscribi potest, ex *Conserua rosarum antiq. Conf. rad. cichor. Theriac. recent. corall. ppt. terr. sigill.* quibus *Ermüll.* addit *alumen crudum cum opio.*

Potui ordinario injiciantur *rad. caryophyllat. Enul. macis. N. M.* quia intemperiem sanguinis corrigunt, quamvis Menses magis movere videantur, in prandio & cœna conceditur haustus *vini safrati.*

℞. *Safrati.*

Chin. aa. ʒβ.

Ireos ʒvj.

Ireos ℥vj.
Charyoph.
Galang. aa. ℥j.
herb. Salvia.
Meliss.
rorismarin. aa. pj.
Sem anisi.

foenicul. aa. ℥j. Incisa includantur, nodulo pro mens. is. vini.

Quod si vires admodum prosternantur confugiendum erit ad *Tinct. opis* c. *succo cydoniorum extra&am.* Tr. *lap. hamat.* vel seq.

℞. *Aq. plantag.* ℥i℥.
Lap. hamat. ℥ij.
Corall. rubr. ppt. ℥j.
Laud. opiat. gr. iij.
Syrup. Myrtyl. ℥j. F. Mixture. S.
 Morgens und Ab. 2. Löffelvoll.

Huic mixt. addi potest vinum rubrum ad ℥iij. vel iij.

Craan certam pollicetur curationem duobus his remediis, E. gr.

℞. *Test. ovorum calcinat.* à gr. xvj. ad xx.

Vitriol. ♂. à gr. vj. ad x. Fiat pulv. D. 6. doses pro 3. diebus mane & vespere una & juxta hunc pulverem *Tinct. Opis.*

Commendant etiam Practici indusium viri per octiduum gestatum, quem admodum in suppressione mensium indusium menstruatæ convenit.

Externè liquor stypticus, spiritus vini, solutio aluminis felici successu adhibentur.

CASUS L. Fluor albus.

Virgo nubilis conqueritur de fluxu albo post vel ante ordinarium mensium fluxum, facies pallet, oculi circulo livido cincti sunt, caput dolet, quandoq; hypochondria tument, cor palpitat, interim menses statutis temporibus fluunt.

Fœminis & in & extra conjugium viventibus, gravidis, non gravidis, virginibus sæpius humores albicantes plus minus fœtidi aut graveolentes ut & acres per muliebria exstillant, excoriationem & atrophiam totius non raro inducentes.

Si humores flavescerent & fœtidi sunt vocatur gonorrhœa ex vitio glandularum, circa vesicæ collum, & orificiū sita-

rum orta, & eodem modo curatur ut gonorrhœa apud viros curari solet, vel humores illi suppeditantur ab omnibus uteriglandulis, quia totus uterus est glandulosus, partim ob lymphæ acrimoniam, partim ob glandularum laxitatem, ut non malè fluxus hic albus coryza & catarrhus uteri vocari possit.

Si ex lymphæ vitio, causa quærenda erit in primis viis, si ex vitio glandularum, plerumque præcessit partus difficilis, vel gestatio fœtus mortui, vel alia violenta causa.

Tales plerumque melancholicæ sunt, quia sanguis idem redditur pituitosus, hinc facies pallor, caput dolet, fermenta primarum viarum degenerant, tot ob intemperiem sanguinis & spirituum palpitat, quia tamen sanguis juxta diversas lunæ phases auscultat motui extraordinario materiæ æthereæ, hinc singulis mensibus per ordinarias vias excernitur.

Affectus hic chronicus est & curatu diff.

prout omnes glandularum morbi, rarius tamen lethalis.

Quoad curationem lymphæ vitium corrigendum, uterus roborandus, & accuratissima observanda diæta.

Conveniunt pro evacuatione *pilul. Siales*, pro correctione *decoctum lignorum, succinum* in substantia, *Tinct. succini*, omnia *terebinthinata, Tinct. antiphtisica, Dialia* &c.

Ad uterum corroborandum profunt *suffragia ex succino, Laudan. Gummi. & nim. Tacamahac.* vel si ægra sit morigera *Therma Emdenses* debent commendari.

C A S U S L I.

Passio hysterica.

Mulier cacochymica concidit subito tempore verno intercepta quasi respiratione, ut strangulari videretur, rubet facies, vox obmutescit, jacet attonita sine sensu & motu, partes exteriores convelli videntur: ad se rediens percipit dolorem abdominis, sequuntur vomitus inter quos iterum fit attonita.

Passio hysterica sæpius non magis est morbus uteri quam cerebri; non enim convulsiones exoriantur semper in eo loco ubi humores colliguntur, ubicunque enim colligatur materia talis vitiosa potest paroxysmum hystericum inducere sic idem accidi, si cerebro & ejus incolis infundatur.

Sicuti E. tempore vernali febres oriuntur, quandoque diarrhææ ex commotione humorum hyeme præcedente colle-

ctorum, pariter eodem tempore humores fermentescibiles ad cerebrum defertur & spiritus an turbare possunt.

Differt ab apoplexia quod in illa respiratione magis lædatur, pulsus etiam debilior, nec sensus & motus intantum aboliti prout quidem in apoplexia.

Ex pulsu differentiam sumimus, in apoplexia in initio pulsus celer, in hysterica tardus.

Apoplectici nunquam recordantur quæ

quæ facta in paroxysmo, hystericae autem eorum recordantur.

Hysterica dum suscitatur apparet quasi ex somno naturali, apoplecticus autem quasi à morte in vitam redeat.

Accusant veteres Practici cum vulgo adscensum uteri, liberum diaphragmatis motum tunc impediens: rectius tamen dicitur esse speciem affect. hypochondr. quia ab iisdem causis exoritur, iisdemque etiam remediis tollitur.

Helmontius hunc affect. vocat asthma muliebri.

Vomitus adest ob irritationem.

Flatus ob humorum circulantium & vaporum liberum itum & reditum detegatur.

Mulierculæ si ira corripuntur facile hoc morbo laborant.

Curatio itaque duplex nempe in & extra paroxysmum, præmissa prognosi affectum hunc plus terroris quam periculi habere; hinc Medicus magnam sibi acquirit famam si dicat esse periculosum & tamen brevi curat.

Natibus graveolentia offerenda, castoreum, asa fetida, & alemb. aq. hirsund. acida. spir. C. C. sili accensa coloris cerulei, calli equorum prunis injecti. Internè infundatur aq. hysterica cum castoreo, Pulegii, Carminat, pulv. absorbens, qui hic omne fert punctum: Cinnabaris tum nativa tum factitia, species Dialovis Myns. sal. Iovis.

Si magna adsit præfocatio faucium detur aq. Carminat. c. Tinct. Opii, Theriac. sælest. c. gr. ß. vel gr. j. Laud. opiat.

Clyster quoque statim injiciendus non agitatorius sed sedativus.

Extra paroxysmum detur Tr. Tartar.

bis ter vel quater de die ad gr. xx. EE. Carminat. Wed. pilul. præservativa ex fœcul. byron. castoreo, sale succini, coralorum cum galbano fiant pilulæ non magnæ, D. bis de die.

Si alvus non sit libera, admoneatur vel clystere, vel vino passulato.

Hic fugienda omnia acida, ira præpripis, quæ maximam vim habet ad affectum hunc producendum.

Sententia Sylvii non caret fundamento.

Si hysterica stertore corripiatur bonum est. V. Hipp.

Externè convenit ol. succini umbilico illinitum, ut & empl. matricariae regioni hypogastricæ imponendum.

Internè habet Tinnius pulverem specificum ex margaritis, Castoreo, fœcul. byron. ol. ritta qui tunc exhibetur. Vel Rec. Eboris.

Corall. aa. gr. xv.

Vitr. ç. gr. ij.

Cinnab. nativ. gr. iij. vel iiij.

Laud. opiat. quart. partem gr. j.

M. f. pul.

Convenit etiam Elixirium uterinum Wedelii, cujus descriptio hæc est,

Rad. pœc. maris.

Succini flavi.

Myrrha elect.

Castorei aa. ʒj.

Rad. zedoar.

Galang.

Dictamn. aa. ʒß.

Baccarum lauri.

Antophyll. aa. ʒj.

Croci.

Camphora aa. ʒß. Contul. confund. Sp. Vin. stent per plures

ç. f. Elix. Uterinum, Dosis ad gr. xv. xx. xxx, usque.

C c 3

Lau-

Laudem etiam meretur *antibect*, *Poteris*, ut omnia sudorifera,

Si enim non in fine exhibeantur, metuenda recidiva est.

Rec. *Tinct.* Corall. c. *Spir.* C. cerv. parat. ℥ij.

S. Spiritus ꝑ ꝑ xv. und mehr Tropffen.

Vel Rec. *Tinct.* Corall. c. cera ℥iβ.

Spir. C. C. compos. ℥j. Misc. S. ut ante.

Et *mülleri* formulæ etiam essent egregiæ, nisi ingrati saporis.

Spir. *Cephalicus* noster hic etiam convenit in aq. *matricar.* *puleg.* *menth.*

Præservationis gratia laudatum antea *Elixirium Wedelii* commendatur.

C A S U S LII.

Symptomata in prægnante.

Mulier per 3. menses gravida conqueritur de contumaci alvi obstructione, adest nausea, quandoque vomitus, sæpius strangulari videtur, nephriticis patitur dolores conqueritur de catharris, & tussi vexatur.

IN hoc casu proponuntur nobis varia symptomata in prægnante: solent alias symptomata illa dividi in prima, media, & ultima gestationis tempora, quæ videri possunt apud *Sennertum* vel brevius apud *Jonstonium*, p. 1067.

Quamvis non adeo accuratè tempora sua observare soleant, quia etiam primis mensibus tussis supervenire solet, quæ alias inter symptomata medii gestationis temporis recenseri solet. Sic alvi durities ultimis gestationis temporibus supervenit, quæ tamen in nostro casu etiam primis mensibus adest.

Facta imprægnatione totum corpus alteratur ejusque temperamentum mutatur, partim quod menses supprimantur, partim quod à femine virili tota M. S. al-

teretur, unde vitiosi humores effunduntur in ventriculum, hinc nausea & vomitus: Humores austeri transferuntur ad intestina unde alvi obstructio: Humores acres transferuntur ad cerebrum vel diaphragma, unde strangulari videntur.

Lympha acris destillat in asperam arteriam hinc *Tussis*. Partes acido-austeræ prædominium acquirunt ob illam sanguinis alterationem, hinc salia volatilia combinantur cum particulis terrestribus & arenulæ generantur, quamvis lumborum dolor non semper fit ex calculo sed ex restagnatione sanguinis in vasis majoribus circa lumbos.

Symptomata illa non carent periculo, quippe contumax alvi obstructio causa abortus esse potest, quod foetui spacium amplum non concedatur.

Neque

Neque tamen purgantibus tutò uti liceat, hinc ipsa testatur experientia, quod accurata diæta hic plus præstare possit quam medicamenta: Suaderem tamen usum decocti passulati vel Electuarii de Tamarin. ut alvus suo semper fungatur officio.

Pruna laxativa num. iv. pro dosi, Passuli laxat. ab ʒβ. ad ʒj. dantur. Salitem absynth. c. corall. & lapid. ☉ exhibeatur.

Præterea horis vespertinis, aqua fœniculi, menth. aqua Cortic. citr. arant. Zedoariæ, Elixir. febrile, bals. Embryonum vel aqua Dominarum Myns. ad cochlear dimidium vel integrum commendentur.

Tussi prægnantium medentur, pilulæ de styrace diarrhœæ, corallia & tinctura corallorum, &c.

CASUS LIII. Partus Difficilis.

Fœmina toto gestationis tempore exoptata fruebatur valetudine, supervenientibus parturientium doloribus una manus fœtus prodiit sub conspectum, quam obstetrix frustra tamen reponere cogebatur, interim egra gravissimis torquebatur doloribus, vires admodum collapsæ erant, frigeant extrema cum sudoribus frigidis, de horripilatione conqueritur, manus exserta conspicitur livida, omnique iuxta obstetricis relationem motu privata est. Quer. quid in tanto discrimine factò opus sit?

Affectus hic vocatur partus difficilis cum situ p. n. fœtus.

Si tali modo infans egressum tentet, in maximum discrimen conjicitur & mater & fœtus, quippe impossibile est ut fœtus tali sub forma in lucem prodire possit, & non sine periculo propinantur medicamenta expellentia.

Ridiculum quoque est quod obstetrices quandoque efflagitent auxilium à Medico, quasi verò medicamenta situm

infantis mutare possint, cum potius manu ad debitam figuram reponi debeat.

Interest autem scire an infans adhuc vivat nec ne, vitam colligimus ex motu quem parturiens percipit, nec non ex pulsu in manu foras prodiente, ex calore & colore brachii exserti.

Infantem mortuum esse judicamus ex diuturnitate dolorosi partus, ex horripilatione parturientis, ex colore livido manus exsertæ, ex fœcum excretionem per muliebria &c.

Totum

Totum quod Medicus potest præstare in eo consistit, ut vires parturientis quantum possibile conserventur, nihil autem est quod citius refocillet quam vinum, unde subinde unum vel alterum cochlear dari potest, præsertim si febrilis effervescentia non adeo vehemens sit, eo enim respiciendum est, ne forte medicamenta sanguinem & spiritus nimium accendant, hinc fit, ut plerumque puerperæ gravioribus tententur febribus ob solam hanc causam, quod magnis & multis remediis in partu fuerint usæ: sequens mixtura scopo huic egregiè satisfacit;

℞. Aq. Borrac.
Buglos. ℥ij.
Cinamom. optim. ℥ij. M. D.

subinde cochlear unum.

Et cum parturientes plerumque à cibo abstineant, poterit ad confortandum vitellus ovi recens cocti exhiberi.

Interea obstetrix monenda ut vel caput inclinet versus uteri orificium internum, retrusa prius manu infantis, id quod tamen difficilimum est & raro succedit, tum quod obstetrices nostræ sint pusillanimes, tum quod ad hoc negotium conficiendum ineptæ sint, habentes manus & brachia nimis carnosa & obesa.

Itaque alia erit incedendum via, & videndum an unum ex pedibus arripere, sicque situm infantis invertere possis, ut qui prono capite ingredi debebat nunc pedibus extrahatur, & cum hic summum subsit periculum in mora, ipsaque obstetrix fateatur se nihil conficere posse, confugiendum est ad extractionem hamis peragendam, in quo genere operationis exercitissimum hic habemus Chirurgum,

Nomine Hering qui ultra 70. ab ergastulo suo liberavit,

Circa usum remedium partum promoventium duo præsertim observanda veniunt, nempe quando sint exhibenda, & quados propinanda.

Quoad prius in eo sæpissime graviter peccatur, dum remediis his in tempestivè adhibitis naturæ vim inferunt, itaque de his non cogitandum donec aquæ prius effluerint, deinde donec orificium internum uteri aperiat, & obstetrix infantis situm explorare possit, & tandem tertio ubi parturiens gravissimis corripitur doloribus; tunc enim demum conatus juvandus est remediis expellentibus.

Quod si tamen infans egressum tentaverit, & in conatu suo defecerit, doloresque iterum sileant, arte quasi iterum excitandi sunt: man muß neue Wehe machen, Placet formula Barbette.

℞. Aq. hysteric. ℥ij.

Pulegii.

Meliss. aa. ℥ij. Misc. Detur cochleatim. Hujus mixturæ virtus exaltari potest, si gutt. xx, xxx. ad xxxj. Tr. succini admisceantur: Vel

℞. Epat. Anguill. à ℥ss. ad ℥j.

Borrac. Venet. ℥j.

Aq. cherefol.

lilior. alb.

calcawipp. aa. ℥ij. Misc.

℞. Borrac. ℥j.

Croci. gr. vj.

el. cinam. gutt. ij. Misc. f. pulv. pro 2. dosib.

Clysteres optimè profant.

Externè non raro juvant: Pellis leporena, agnina vel cervina calida, umbilico

empe-

imposita, cingulum ex corio humano, rosa Hierichuntina in dextra detenta, nec non oleum succini umbilico instillatum.

Posterius quod concernit, dosin nem-

pe, in exigua dosi medicamenta sunt exhibenda, ne sanguinem & spiritus nimium turbemus. Reliqua videantur in mentis medicis.

CASUS LIV.

Secundinarum retentio.

Alia partum quidem enititur viventem, sed remanent secundina, obstetrix illud parum curare videtur, ad qua super hac negligentia à Medico reprehenditur: nam in ejusmodi casibus occasio reverenter est habenda, quia fronte capillata, post est occasio calva.

Totum corpus puerperæ ad parturitionem est proclive, hinc videmus quod secundinis retentis gravissima & plerumque lethalia inducantur symptomata, statim itaque præscribi debent remedia illa quæ habet Timæus in lockis- rum retentione. Vel

℞ Trochisc. de myrrha.

pulv. rad. dictamn. alb. aa. ℞j.

Borracis.

Sem. violarum aa. ℞ss. f. pulvis pro duabus dosibus.

℞ Cinamom. ℞ss.

Myrrha ℞ij.

Succin. alb. ℞j.

Rub. tinctor.

Castor. aa. ℞j.

Borracis ℞ss.

Crocigr. v. Misc. fiat pulvis. Deditur singulis horis quantum cuspis cultri capit cum aqua pulegii.

Tulpius habet in suis observationibus decoctum aliquod quod magnæ est efficacæ, Convenit etiam

Elix. propr. cum Tinct. Bezoard. vel Tr. antimon. aut

℞. Borrac. Venet.

Succin. alb. aa. ℞j.

Croc.

Cassia lign.

castor. aa. ℞ss. Misc. f. pulv. pro 2. dosibus.

℞. Rad. gramin.

pæon.

scorzoner.

cichor. aa. ℞j.

Herb. acetos.

endiv.

borragin.

meliss. aa. m℞j.

arthemis.

card. bened. aa. m℞ss.

Borrac. Venet. ℞iij.

Coque cum aq. bordei ad ℞ss ij. adde

Syr. de arthemis.

limon. aa. ℞ij. Misc. fiat Potio

de qua ter de die detur haustus.

D d

Ventes

Venter inungatur *Unguento de artharita, de alib carminativo.* Vel facculus imponatur ex *H. matricar. puleg. calamentha. flor. chamomill. meliloti. Bacis lauri, rad. levistici &c.*

Fiant injectiones in uterum ex emollientibus Decocto Malv. Paffetar. sem. lini, ol. lilior. alb. Enema fortius injiciatur ano.

Obstetrices & adstantes sapius nimis indulgent parturientibus, easque postenixum partum è sella dimittunt, ut ut secundinæ nondum extractæ sint, ne afflictae addantur afflictiones; verùm in eo errant gravissimè, quandoquidem parturiens nunquam dimitti vel in lectum deduci debet, nisi prius secundinas reddi-

derit. Hæ autem tutius & commodius manu peritis ab utero divelluntur & extrahantur, ubi funiculus umbilicalis, qui indicis loco est, recens adhuc est; Quod si orificium uteri jam clausum sit, debet apice unius digiti iterum aperiri & digitus prudenter circum duci, donec & alter inferi potest: Jam si digitos ad fundum uteri usque exporrigere possis, quarendus est locus, ubi secundinæ utero adhærent, & digito inter uterum & placentam inserto, caute hæc divellenda. Cavendum verò ne forte ipsum apprehendas uterum, quem facile dignosces cum placentâ ob vasorum congeriem admodum inæqualis & durioris sit superficiei.

CASUS LV.

Dolor hæmorrhoidum.

Honestâ fœmina 40. circiter annorum, constitutionis macilentâ, post partum difficilem de intumescencia ani conqueritur, ita ut sapius una cum excrementis non tantum tumor mollis quantitate dupla nucis juglandis exprimatur, sed simul etiam sanguis fluidus frequenter exiernatur.

Hic affectus vocari potest dolor hæmorrhoidum ex restagnatione sanguinis viscidioris in vasis ani: Cum enim spiritus animales ad has partes maxima in copia effluant, sanguis regredi nescit, hinc post partum difficilem tumor horum vasorum facillimè sequitur.

Huic nostræ ægrotanti commendamus internè *Elixir.* Propr. Externè *unguentum de linaria, vel saculum floribus Chamomill. melilot. verbasci. herb. betonic. matricar. &c.* repletum & cum lacte coctum.

CASUS

CASUS LVI.

Urinæ in continentia.

Honestæ fœmina tertio puerperii hebdomade conqueritur de involuntario urinæ fluxu: Quer. E. quæ sit causa, & quid in medium consulendum?

IN voluntaria mictio hic oritur à læsione sphincteris vesicæ: vel enim in nimio conatu parturiendi hic musculus tono suo exuitur, vel post partum paralytica relaxatione corripitur.

Prognosis quod attinet malum est curatu difficillimum, & non nisi thermis curari potest.

Interim ea vide quæ habet *Michælis in tonston.* capite de mixtione involuntaria.

Suffumigia ex musco pruni sylvestr. fol. quercus & abynth non erunt absque effectu.

CASUS LVII.

Defectus lactis.

Cum in partu maxima adfuisset uteri hemorrhagia, enixa quidem est filiam coniux mercatoris, sed tantus adfuit lactis defectus, ut quamvis reliqua omnia bene se haberent, lactis tamen generatio nulla etiam arte in mammis procurari potuit.

EX hac historia patet non dari peculiare ductus chylicos ex intestinis ad mammæ, sed omnem chylum pro lactis generatione deferri ad mammæ, mediante sanguine, hinc in vehementiori hemorrhagia lac omnino deficit, & curatio ferè solis alimentis succo nutritio abundantibus perficitur: v. gr. Jusculo hordeaceo, jusculo ex lacte & cerevisia cum vitelis ovorum. Decocto fl. sambucic. lacte ad ℥ij. vel iv. exhibito,

Quod attinet specifica, inter alia commendantur rotul. Lac promoteutes *Mysichiti.*

Multum hic confert animi tranquillitas, quies & otium, &c.

Si dolor post partum excruciat, convenit

Tinct. myrrha, ℥ ii, ▽ cheresol. meliss. Lilior. alb. Ol. amygd. d. sperm. ceti &c. Externè Ung. carminativ. spasmaticum Mys. &c.

Dd 2

CASUS

CASUS LVIII.

Ephmera.

Vir quidam in intenso frigore non bene vestitus iter faciens, circa vesperam in solitum calorem sine praeunte horore percipit, adest quaedam pectoris angustia, pulsus solito frequentior & fortior est.

Febri hęc à durationis tempore vocatur diaria vel ephmera, quia intra diem naturalem plerumque terminatur.

In principio difficillimè discerni potest hęc febris, cum frigus & calorem cum aliis febribus communem habeat.

Quod si tamen antecedentem attendamus, an nempe praecesserit crapula, ira, subitanea refrigeratio, bubo in aliqua parte hæreat, pulsus non adeo deflexerit, nec vires admodum sint attritæ, diariam esse meritò conijcimus, præsertim si pasciens antea optimè fuerit constitutus, eadem enim causa in diversis subjectis diversas producere potest febres.

Causa est insensibilis transpiratio sufflaminata, quæ primum effectum effervescentiæ, qui est mixtio sanguinis, lædit.

Quær. Quare non omnes statim febricent quam primum denegatur insensibilis transpiratio? *Resp.* Quia alius generis particulæ ex hoc, alius verò ex illo emanant, hinc quamvis particulæ lubricæ sub forma vaporum avolare solitæ intus detineantur, non tamen statim M. sanguine mixturam turbant, verùm si salia fermentescibilia, si miasmata alium ætherem transmittentia retineantur in sanguine,

tutò quod singula non poterant coacervari jam efficiunt, h. e. mixturam sanguinis lædunt.

Cùm in itinere plerumque plus solito edamus & bibamus ad demulcendas molestias itineris, hinc transpiratio etiam auctior esse deberet; quod si impediatur, in robustis non solum sed etiam cacochymicis facilè varii generis febres oriuntur, sed in senibus appoplexia, in infantibus epilepsia tæpe sæpius generantur.

Pectoris angustia. Hic mihi videtur species cardialgiæ, cum tanta in sanguine nondum adsit effervescentia, quæ sanguinis motum per pulmones nimium augeat.

Cum sanguinis compages in hac febre leviter saltem sit reserata, ejusque mixtio superficialiter turbata, non opus est ad generosiora confugere remedia, sed satis est si benignioribus remediis insensibilis transpiratio restituatur, id quod fit, si corpus quamprimum ad sudores componatur, sumpto prius haustu vini vel cerevisia clauda cum macere & saccharo, vel jusculo calido cum croco, vel etiam Theriaca, recens ad ℥j. statim dari potest.

Hęc

Hæc febris si incautè & temerè tractetur aut incidit in corpus cacochymicum, & ubi hunc inde in tubulis viscerum humores putridi latitant, qui occasione febrilis offerveſcunt & latibulo excutuntur & sanguini commiſcentur, degenerat in febrem synocham ſive plurium dierum, non putridam dictam, & quæ gradu nempe reſpectu minoris turbationis & pauciorum ſymptomatum à synocha putrida aliſque differt.

Generoſiora remedia purgatio & V. S. qua talia nunquam indicantur, indicantur tamen ab humoribus recrementitiis in inteſtiniſ deliteſcentibus.

In synocha non ſolum cutis ſedet, interiorum etiam partium pori ſunt obſtructi, ut non ſolum exterior tranſpiratio ſed & interior hic ſufflamine- tur.

In synocha calor eſt intenſior, ſitis magis urget, quandoque ſanguis ſub forma ſanguinis minutiffima vaſa ingreditur & dilacerat, atque ſubter cutem effuſus rubras producit maculas inſtar morſuum pulicum. Si enim pulex roſtrum inſingat vaſculo ſanguifero, ſubtilior ſanguinis portiuncula egreditur & rubriam componit maculam, quam pulices poſt ſe relinquunt.

In curatione tranſpiratio quo viſ modo juvanda, exulent omnia frigida & ipſe potus debet eſſe temperatus, noſtrates di-

cunt Verſchlagen. Hinc inſtillari poteſt eſt ſpir. Dulcif. Mixt. l. parùm dulcificata, Tinct. bezoardica parùm refracta.

Camphora ſicut in omnibus febribus ubi dolor & vigilia, ita & hic laudem mereatur.

Attendendum ad naturam ſanguinis an magis inclinet ad intemperiem acidam, an verò ſalinam: In illa ſalia fixa nec non temperata oleoſa, in hac autem O, arc. duplic. blandiora acida, nec non O alemb. rectius datur.

Quando utimur ſudoriferis alvus debet eſſe aperta, ne ſordes ad ſanguinem abripiantur: hoc eſt contra illos, qui promiſcuè rejiciunt purgantia. Ab infantibus exemplum deſumitur.

Quæ. Quare poſt ſudoriferum aſſumptum vomitus ſuperveniat? Reſp. Quia medicamentum non ſatis citò poteſt diſpenſari ob pororum ventriculi obſtructionem, hinc ventriculus irritatus aſſumpta excutit.

Craan admodum commendat bezoarticum minerale, ſed in hiſ locis minus tutum, quia pharmacopæi vi ſua cathartica non omnino ſpoliare poſſunt.

Quæ. an & diaphoreticum diuturnitate temporis iterum fiat malignum? Reſp. Negando: Si enim ſemel ritè fuerit fixatum & ſpicula ejus intorta ſint, nunquam ab aere qualiſcunque etiam fuerit in contrariam figuram reflecti poterunt.

CASUS LIX.

Tertiana intermittens.

Adolescens 20. annorum incidit hac astate in febrim cum rigore, pulsu frequentiori, calore multo & acri, superveniente vomitu. Post rigorem adest dorsi dolor & hypogastrii gravitas.

Adolentem hunc laborasse tertiana intermittente exquisita pronunciamus, quamvis in primo paroxysmo vocati simus, quippe adest rigor, omnis autem tertiana exquisita cum rigore invadit.

Calor actis est quia sanguis biliosus est, supervenit vomitus, qui tertianariis solent esse familiares, tempus est æstivum bilis collectioni idoneum, ætas patientis respondet, dolor dorsi est à distensione vasorum ob sanguinis ebullitionem, hypogastrii gravitas est à flatibus, nam flatulenti etiam sunt tertianarii, quia humor acido austerus in primis viis restagnat. Vocatur exquisita, quia paroxysmi ultra 12. horas non extenduntur, deinde quia septem circuitibus terminari solet, ita ut paroxysmi ante quartum & post quartum sint mitiores, quartus autem omnium vehementissimus.

Causa est fermentum febrile sive humor corruptus vel putridus in partis alicujus solidæ tubulo collectus, & alternis diebus sanguini in corde commixtus, ejusque mixturam turbans, hinc primo rigor, deinde calor actis, quia sanguis con-

stat principiis activis fermentescibilibus.

Causæ antecedentes possunt esse varix, omnes in eo conveniunt quod in parte aliqua solida obstructions pariant.

Quamvis autem focus materiæ febrilis in qualibet parte solida esse possit, plerumque tamen hæc febris natales suos habet in ventriculo vel forte etiam in hepate juxta *Fernelium*.

Prognosis spondet citam reconvalescentiam, si æger in omnibus morem gerat & tenuissimo uti velit victu.

Indicationes sequentes sunt observandæ: Fermentum febrile evacuandum, una cum humoribus austers in primis viis delitelcentibus: 2. Sanguis per sudorifera depurandus & specificis contra peregrinum hostem præmuniendus, ne vide licet à fermento febrili superveniente in crasi vel mixtione sua amplius turbetur. Tertio symptomatibus obviam eundem.

Pro primo commendamus sequentia,

℞. Tart.

℞. *Tart. Vitriolat.* gr. xv.

⊙ *Alemb.* gr. ij.

C. C. ussi gr. v. f. pulv. S. Digestiv.
Pulver pro 1. dof. Detur horis
vespertinis immediate ante di-
em purgationis.

℞. *Decoct. fol. senn. Myns.* Purgier
Tranf. a. i. m. D. die inter-
missionis cum custodia & regi-
mine die accessionis h. e. die ter-
tio.

℞. *Arc. duplic.* gr. viij.

Lap. cancr. gr. xij.

Corall. alb. ppt. gr. vj. f. pulv. S.
pro 1. dofi. 2. Stunden vor
dem paroxysmo c. aq. *Card be-
ned.*

Si paroxysmus redieris detur die inter-
missionis sequens:

℞. *Spir.* ⊙ *Alemb.* ℞ij.
tart. ℞℞.

EE. absynth. ℞℞. *Misc. S. Ber.*
mischte bitter *Essenz* bis de die
25. gutt.

Die accessionis horis quinque ante paro-
xysmum

℞. *Tart. Emet.* gr. i℞.

Sal. absynth. gr. v. S. pro 1. dofi.

NB. Non opus est ut aegrotanti dicamus
assumisse emeticum, sed vomitus mali-
gnitati febris in acceptis esse ferendus.

Interim externa non sunt omittenda,
suspendatur camphora de collo, empla-
stra febrifuga imponantur carpis manu-
um.

℞. *Theriac.* ℞ij.

Sem santonic. ℞℞.

fuliginis splendent. ℞ij.

Terebinth. q. l. f. *Empl. pro carpis
manuum.*

In ipso paroxysmo nihil fieri potest,
quàm quod forte sitim restinguamus &
dolorem capitis demulceamus. *Contra
sitim* detur decoctum citri vel limonada,
Cerevisia secundaria, adjectis aliquot
cochlearibus *vini tenuioris*, vel instilletur
Spir. ⊙ *dulcificatus*, vel *Tinct. rosa-
rum*, vel *Potus Theæ* veniant in u-
sum.

Dolori capitis medemur epithemate
frontali ex *placenta rosarum* vel *nucleis
perficorum*, vel epithemate ex aq. *rosar.*
vel unguent *rosar.* cum *nucl. perficor.* vel
Enemate ante Paroxysmum applicato, vel
fudores in declinatione paroxysmi pro-
movendo, id quod fit si æger stragulo be-
ne cooperiatur.

Si febris fuerit contumax die accessio-
nis sudoriferum propinetur: de quibus
nota, quod vegetabilia sudorifera sangui-
nem sæpius magis accendant, hinc præ-
ferim *℞ diaphoreticum*, pulvis *reguli ℞
medicinalis*, vel febrifugum *Cranii*, vel
pulv. ex *C. C. ussi & terr. sigillat.* cum aq.
Card. bened. vel *Tinct. bezoardica.*

Ipsi vehiculo aliquot gutt. *Tm. Opis* ad-
misceri possunt.

Post febris ablationem commenda-
mus continuandam *EE. absynth. compos.*
vel *vinum absynthiis.*

CASUS

C A S U S L X.

Febris quotidiana.

Vir 30. annorum comessationibus deditus, incidit in febrem praevio leuiori rigore subsequente calore vehementiori, paroxysmus ultra sex horas non extenditur, interim singulis diebus recurrit.

Nolumus jam nos immiscere huic controversiae, An detur febris quotidiana, an verò omnis quotidiana sit tertiana duplex: quod quidem locum habet quando tertiana degenerat in quotidianam, veram quando incipit quotidiana, non facile dixerim eam necessariò esse tertianam duplicem.

Causam dicimus esse lympham corruptam & putridam in ventriculo genitam, ob errores in diæta commissos, quippe hujus focus ut plurimum est in ventriculo, hinc cum facilius & citius per vasa lactea ad cor devenire possit fermentum febrile, singulis diebus paroxysmi recurunt.

Hæ febres sæpius sunt chronicae, quia omnia assumta in novum fomitem transunt.

In curatione commendamus *vinum*

absynthetæ laxativum singulis diebus sumendum; v. gr.

Rec. *Herb. absynth.* mij.
fol. sem. ʒiʒ.
Sal. absynth. ʒj.

Incis. gross. d. ad nodulum pro mensura vini: vel ut brevius conficiamus negotium, detur *art. emet.* ad gr. ij.

His præmissis *Elixir. febr. Myns.* vel *Spetificum Crollii*, aliaque salina, imò *O cum saccharo* hic palmam quandoque eripit. Et *styptica* hic tutiora quam in aliis febribus quia focus est in ventriculo, ad sudandum commendetur *Tinct. bezoardica.* Vel.

Rec. *Sal. absynth. armon. lap.* ʒ. aa.
ʒ. ʒ. Zing. alb. gr. xij. *Ol. caryophyll.* gr. j.
f. pulv. Detur cum vino calido duabus ante paroxysmum.

CASUS LXI.

Tertiana notha.

Alius in paroxysmo conqueritur de tensivo capitis dolore, paroxysmus ultra 12. horas protrahitur, urina crassa est & rubra cum sedimento rubro farina laterum simili, ipsum vitrum in fundo calce inductum videtur, in declinatione paroxysmi sudores copiosissime fluunt.

IN hoc casu proponitur nobis febris tertiana notha sive spuria, in eo differens ab exquisita quod paroxysmi diutius protrahantur, quod urina non adeo ignea sit ut in exquisita, quod dolor capitis tensivus magis, in exquisita autem pungitivus magis & pullatorius, quod non cum tanto rigore invadat.

Curatu tamen difficilior est, & paroxysmi diutius durant ob materię febrilis visciditatem, & quod non tam facile attenuati & in halitus resolvi possit.

Plerumque tempore vernali febres istę epidemicę grassantur, quod humores visceri præcedenti hyeme fuerint collecti, nunc verò sole ad nos redeunte obstructions & claustra sua perfringant atque in sanguinem erumpant.

Commendamus sequens pharmacum:

℞. Extr. diacarb. ℥iij, solve cum
aq. fumar. adde tartar. emet. gr. j.
Tinct. tart. gr. xv. F. Potiuncula.
S. Purgier. Francstein a. r. m.
Die intermissionis sumendum.

Die invasionis duabus horis ante paroxysmum sudoriferum Barbette exhibeatur & aliquoties reiteretur:

℞. Aq. Card. bened. ℥ij.
" Theriacal. simpl. ℥ij.
Spir. sal. armoniac. ℥B.
sal. absynth. ℥B.
Syr. papav. errat. ℥B. M. pro
haustu.

Non minoris erit effectus

Spiritus Corn. Cerv. compos. ad grt.
xxx. in cerevis. tenui bis de die sumtus,
Vel.

℞. Sal absynth. ℥B. vel ℥ij. f. pulv.
S. Pulver. Detur cum cochleari cerevisię
calidę, & superbibatur præcedens
potio.

Ut rationem habeamus intemperiei sanguinis,

℞. Elixir. scorbut. ℥j.
febrilis ℥j.
Spir. Nasturt. ℥j.
Liq. C. C. succin. ℥B. Mis. S. Es-
sentiz ꝑ xv. gut. bis de die.

Ee

CASUS

CASUS LXII.

Tertiana lenta.

Puerpera constitutionis macilentæ incidit in febrem lentam tertiana die exacerbata cum appetitu dejecto, calore absumente, lassitudine totius, pulsu exili & celeri, urina est spicæ: super-venit tumor ventris cum dolore circa partem dextram cum cruris istius impotentia motus. Tandem circa inguina abscessus producitur.

Puerperæ faciliè corripuntur febribus tum continuis tum intermittentibus, quatenus vel in ipso partu humores vitiosi in tubulis viscerum delitescentes commoventur, & sanguini confunduntur; vel quatenus à subitanea refrigeratione, vel ab aëre foris vel à potu frigido intus obstructions viscerum inducuntur, & tertio quia jam sanguis à lactis ab utero ad sanguinem regurgitatione pronus est ad turgescentiam febrilem.

Talem febrem sæpius observavi in purperis superveniente abscessu in musculis abdominis præsertim recto & transverso musculo, dum ibidem humores coacervantur in partus doloribus, vel in motu suo impediuntur dum in ipso partu mulierculæ assidentes ventrem premunt, & crura sæpius violenter distrahant.

Circa Prognosin metuumdum ne febris illa degeneret in hecticam & tertianæ huic lentæ continua hectica superveniat.

Curatio itaque instituenda secundum hos canones: Obstructions viscerum sunt reserandæ, humores febriles evacuandi, tumor ille resolvendus vel suppu-

randus, post abscessus aperiendus, detergendus & consolidandus. Itaque

ꝛ. *Decoct. laxativo. D. Spis. apud Schröd. 16 B.*

S. Eröffnender Laxier. Trancf alle Morgen 1. Glas.

Circa quartam vel quintam vespertinam.

ꝛ. *Tart. vitriolat. ʒß.*

ʒ *diaph.*

ʒc. ʒc. gr. xv. f. pulv. pro 1. doh.

Abdomini imponatur cataplasma

ꝛ. *Catapl. ex nid. hirund. Myns. vel ʒc. Herb. Malu.*

Betonie. aa. mj.

ʒ *Chamomill. 11ß.*

Sem. fenugrac. ʒiß. coque cum aqua ad putrilaginem, adde mucilag. sem psyllii ʒj. farin. fabarum. sem. lini aa. ʒß. ol. Chamomill. cocti q. f. F. Cataplasma.

Tandem tumor scapello aperiatur, & quod reliquum relinquatur Chirurgo.

Interea internis prospiciendum:

ꝛ. *Tinct. tart.*

ʒ *aa ʒ B. S. Tin Tur ju 15. Tropfen des Tages 2. oder 3. mahl.*

ꝛ. *Aq.*

℞. Aq. Card. bened.

C. C. citrat. aa. ℥ij. S. Wasser zur
Tinct.Cum cruris impotentia &c. est species
paralysis ex obstructione vel musculorum
affectione.

CASUS LXIII.

Quotidiana intermittens.

Mulier pituitosa constitutionis, cum per hyemale tempus difficultatem circa præcordia, præprimis in ascendendis scalis sensisset, incidit tempore vernali in febrem cum frigore sine rigore, animi deliquio sese subinde offerente, cum somnolentia appetitu dejecto: paroxysmus ad 18. horas usque protrahitur, singulis diebus circa vesperam periodicè recurrens, urina sub aurea est, sed crassa.

Hanc febrem ob diuturnitatem paroxysmi vocamus quotidianam intermittentem: Focum dicimus esse ventriculum, quia circa præcordia congesta est lymphæ crassa quæ tempore vernali putrescens febrem procuravit.

Adest præterea in hoc subiecto diathesis scorbutica, hinc animi deliquium in principio paroxysmi.

Difficultas circa præcordia, id est, circa ventriculum adest.

EE. diathesin ad scorbutum pronunciamus ex anxietate circa præcordia & animi deliquio, quæ præ signis pathognomicis habentur. Vide Lumen rationale Medicum p. 255.

Pauci spiritus animal. generantur, hinc somnolentia.

Paroxysmus protrahitur ad 18. horas, quia fermentum febrile sanguini mixtum citius nec subigi nec foras elici potest.

In Prognosi Febris hæc erit diuturna

ob materiæ peccantis conditionem, & quod tempore vernali inceperit.

Curatio duplex erit in paroxysmo ipso, & extra paroxysmum; quamvis enim rarius in ipso paroxysmo præscribi solent medicamenta, id tamen fit quando typum nondum scimus: 2. quando graviora urgent symptomata.

Nostræ huic ægræ apprimè convenient enemata, hinc sequens statim jubemus præparari:

℞. Rad. levistic.

altheæ aa. ℥ij.

fol. agrimon.

Betonie.

Hyssopi aa. mj.

fl. Sambuc.

Genist. aa. p. j. Incisa coque c. a.

qua pluviali. Colat. ℞. Elect.

diacarth. ℥j. Sacchari Thomæi

℥ij. Liq. C. C. succ. gut. xv. ☉.

tartar. gr. xij. F. Enema.

Ee 2

℞. Aq.

℞. *Aq. antiscorbut.* ℥i. ℞.
Menth. ℥ss.
Puleg. ℥ij.
Spir. sal. armoniac. gtt. xxx.
Conf. alkerm. ℥j.
Syrup. cortic. citri ℥ijj. *Misc.* S.
 Wasser gegen die Uebelkeit alle
 Viertelstunde 1. paar Löffel
 voll.

Quia adest somnolentia; offeratur na-
 ribus ruta, l' eau d' Hongrie (pro illustri-
 bus) vel aq. epilept. L.

Extra paroxysmum humor viscidus
 incidendus & evacuandus, dein reliquæ
 per ambitum corporis discutiendæ, &
 paroxysmi medicamentis specificis tol-
 lendi. Ad implendos hos canones.

℞. *Tart. vitriolat.* ℥ss.
rad. Aaron ppt. gr. v. f. pulv. S. pro
 1. dosi.

℞. *Extr. diacarth.* ℥j. solve c. vino
Rhemano.

adde aqua cinamom. ℥j. *Misc.*
 S. Purgier Tränckl. pro 1. dos.
 Pro sudoribus movendis conuenit po-
 tiuncula nuperrimè commendata, vel

℞. *Sal absynthi.*
Card. bened.

Lap. prunell. aa. gr. xij. f. pulv.
 S. Schwitz. Salza. 1. m.

Pro specificis commendamus pulve-
 res, quos habet Barbet ex sale & sac-
 charo paratos; vel

℞. *Arcani duplicati* ℥ss.
oorallor. ppt. gr. viij.

Misc. Fiat pulv. detur cum aq. taraxaci.

℞. *Sal absynthi.*

Card. bened. aa. gr. xv.

Tartari vitriolati gr. vj.

Sacchari perlati ℥ss.

Misc. Fiat pulvis qui detur immediate
 ante paroxysmum, cum haustu cere-
 visia calidæ, vel Potu Thea.

CASUS LXIV.

Quartana intermittens.

*Vir consistentis ætatis, temperamenti frigidi & sicci, post mul-
 tos in victu & potu commissos errores, hoc tempore au-
 tumnali advertit ingentem totius corporis lassitudinem,
 cum pulsus inæqualitate, pandiculatione, oscitatione, hor-
 rore, rigore dolorifico & ossa contudente. Superuenit ca-
 lor in principio paroxysmi mitior, in progressu acrior, pa-
 roxysmus per 20. horas durat, sequentibus diebus bene se
 habuit, sed quarto demum die horror & incallescencia re-
 diere, urine albæ sunt & tenues, accessiones quatrimum
 observant intervallum.*

In

IN calu hoc describitur nobis quarta-
narius tali nempe morbo correptus
qui vel in alium graviolem degenerat v.
gr. iterum nigrum, scirrhum, hydro-
pem, vel remediis vehementioribus exa-
spertatur, levioribus autem cedere nescit.

Hæc febris commune quid habet cum
affectione hypochondriaca, hinc eadem
fere conveniunt remedia quæ in hac præ-
scribuntur. Tota fere M. S. laborat in-
temperie acidæ, & semper subest austeri-
tas in primis viis, hinc purgantibus ne-
hilum proficimus, nec partes tartaræ
facile voluilitari possunt.

Hinc ægro suademus, ut sæpius utatur
clysmate aliquo, ut V. S. admittat,
3. ut aliquoties sumat emeticum 4. ut per-
acta sic provisione totius, tum die inva-
sionis tum diebus febribus vacuis corpus
ad blandiorem diaphoresin componat,
admiscendo diaphoreticis specifica anti-
quartaria: & tandem ut tenuissima utatur
victus ratione, imò sæpius jejuset.

In ipso paroxysmo à potu planè absti-
neat: multum enim bibere quartanarius
est venenum. Formulae sint hæc:

℞. Tart. Emer. gr. ij.

Vitriolat. gr. v.

Scamm. correct. gr. iij.

℞. dule, gr. iv. f. pulv. S. Brech.

Pulver a. r. m. Vel

Mercurius vita ad gr. ij. vel iij. cum
conserv. rosar. in forma Boli exhibea-
tur; diebus vacuis dati quoque debet Spir. C.
C. compos. vel Essent. Ludovici vel
S. volat. C. C. ad ℥j. usque; vel liquor nitræ
alkalisati ad gr. xx. in Potu Theæ singu-
lis diebus bis vel ter. Vel

℞. Decoct. China Chinae. vino absyn-
thites parati ℔. j. S. Schwig. Franck.

Dentur pro r. dosi ℥ij. singulis dosibus
instilletur spir. salis * ad ℔j.

Laudem etiam meretur pulvis quidam
descriptus à Deckerd in Barbett. pag. 112.

Visceribus prospiciatur bona aliqua
Tr. Otis.

Vel ℞. Salis armoniaci gr. viij. ad xij.
vel xv.

Corall. ppt. gr. xv. Misc. fiat
pulv. ante paroxysmum su-
mendus.

Si hæc nil juvent, confugiendum erit
ad intulum chinæ chinæ. v. gr.

℞. Chin. chin. ℥j.
Summit. absynth. mis.

Sal tartari gr. xij. infunde in Vi-
ni ℔ij. aq. cent. minor. ℔j. stent
per noctem in loco calido, mane
coque colatura detur, S. Franck/
detur haustus in declinatione pa-
roxysmi & diebus vacuis mane &
vesperi & ante instantem paro-
xysmum horâ unâ vel alterâ.

Bezoparicum item martiale Ludovici
sive antimon. cachect. vel martiale detur
ad ℔j.

Externè imponatur hypochondrio si-
nistro empl. de cicuta: carpis vero ma-
num decantata febrifuga.

Si his nihil proficimus, ablegandus
nosset quartanarius ad acidulas.

Quod si alvus sit siccior, subinde mo-
neri debet pilulis al. Elcicis vel Tartar. qui-
bus ℞. dule. semper admiscere poteris,
vel vinum p. assularum, vel blandius ali-
quod decoctum lenitivum commende-
tur.

Ee 3

CASUS

CASUS LXV.

Synocha cum paralytica affectione.

Vocor ad literatum plethoricum & obesum, inciderat ante bi-
duum in calorem febrilem adhuc duransem, urina rubra
erat & crassa, somnus interruptus cum dolore capitis
gravativo; supervenit dolorifica motus impotentia in
manibus.

Plethorici inclinant ad febres,
Febrem prædicimus ex pulsu &
urina.

Capitis gravitas adest à turbata san-
guinis mixtione, deferuntur enim parti-
culæ crassæ ad cerebrum, & sic inferunt
dolorem capitis gravativum.

Somnus interruptus est. Ob nimiam
agitationem sanguinis, & per consequens
spirituum animalium.

Paralytis ab obstructione nervorum
non in totum sed in tantum. Si enim in
totum, tunc apoplexia adest.

Omnis febris continua est periculosa
& diuturna, præprimis hæc: duplicatur
enim morbus quia paralytis adest, quia
tamen sensus remansit & sanguis in sua
mixtione non est profundius solutus,
promittimus reconvalescentiam.

Indicationes respiciunt Plethoræ im-
minutionem, caloris febrilis alteratio-
nem, symptomatum mitigationem, &
virium restorationem.

Curatio itaque auspicianda V. S. quia
autem calor febrilis non est intensus, leni-
tivum hic conceditur, quibus præmissis

Sudorifera omnem absolvent paginam,
& obstructionem in tubulis nervorum
egregie referent.

Itaque pro purgatione lene infusum
fol. senn. vel potio ex electuar. de Tama-
rind. c. fol. senn. detur, vel hujus loco
clyster aliquoties injiciatur.

Sudorifera constare debent ex specifi-
cis antifebrilibus & nervinis; v. gr.

℞. ꝑ. diaph.

⊖ absynth. aa. gr. xv.

Cinnab. ꝑ. gr. v. Misc. f. Pulvis.

S. Schwiß Pulver a. r. m.

Vel

℞. Aq. Card. bened. ℥iij.

Spir. Theriac. camphorat. ℥ß.

Mixt. simpl. ℥ij, Misc. S. Schwiß

Tranf. 2. Morgen nach ein-
ander.

Pro alteratione

℞. Tinct. bezoard. ℥ß. S. ins Ge-
tränk.

Potus sit cerevisia tenuis, cui aliquot
cochlearia vini infundi possunt: vel De-
coct. hordei cum C. paratum.

CASUS

CASUS LXVI.

Febris synocha putrida cum arthritide
vaga.

Vir athletico corporis habitu praeditus, tempore vernali continuo & sine intermissione febricitat, superveniunt vagi articulorum dolores noctu magis affligentes, cum motus impotentia & aliquali intumescencia circa juncturas.

CAusa mali hujus est cacochymia. Causa evidens tempus vernale commovens humores, qui delati ad articulos dolores inducunt: Hi autem sunt vagi, quia materia non viscida & tenax est. Instituiamus curationem, V. S. & enema praemissis, solis sudoriferis, quibus semper admiscendum spir. lumbr. terrestr. qui egregie resistit putredini: Scorbuticis haec febris familiaris. E. conveniunt spir, C. C. Cochlearia, Nasturtii &c. qui spiritus sudoriferis specificis admisceri semper debent.

Decoctum chamadr. cum vino ad lbj. pro Sudoribus excitandis hic egregium erit.

Vel ℞. ꝑ. martial. ℞j.
antisept. Poter. gr. v.
cinnab. nativ. gr. iij. Misc.

Fiat pulv. D. S. Schwitz Pulver
a. i. iii.

℞. Aq. flor. Sambuci.
Bardana aa. ℞j.
Tinct. Opii ℞ss. Misc.

S. Wasser zum Pulver.

Item.

℞. Spir. C. C. compos.
nasturtii. aa. ℞j. Misc.

S. Spiritus ins Getrânck zu 15. bis 20.
Tropffen.

℞. Spir. tartari compos.
lumbricor. terrestr. aa. ℞j.

Essent. viperin. ℞j. Misc.

D. S. Cortigir. Essentz.

℞. Aqualignor. ℞vj.

D. S. Wasser zur Essentz.

Externè Tinctura Balsamica Deckeri,
vel liquor camphoratus Myns. vel rasura
radicis Bryoniae in lignis fuit effectus.

Vel ℞. Aq. arthrit. ad extra Zu völsff.

℞j.

Spir. lumbric. terrestr. ℞ß.

C. C. compos. ℞ß. Misc.

D. S. Spiritus mit einer Feder aussüß
streichen.

Vel ℞. Spir. nostris convulsivi ℞j.

D. S. ut ante.

Wedelius in quavis defluxione laudat
sequens.

℞. Spir. Formicar. ℞j.

C. C. ℞j.

Salis armon. ℞ß. Misc.

Pro usu externo

Sic etiam anodyna & simul incidentia
sunt optima v. gr.

℞. Sapon.

℞. Sapon venet. ℥j
vitelli ovi
temperentur Spiritu vini & fiat cata-
plasma.
In inflammatione

℞. Lithargyr. aur ℥℥.
Flor. Sambuci.

rosar. pallidar. aa. mj.
Coque ex aceto & vino pro fotu.
Ad tumores discutiendos

℞. Empl. de ranis cum duplo vel tri-
plo ꝯ. parat. part. iij.
cerati de cumino p. j.
malaxetur cum oleo succini.

In podagra

℞. Elect. caryocortin. ℥ij.
resin. jalapp. ꝯ. iij.
ol. carvi gr. iij. Misc.
Fiat Bolus pro dosi.

Pro praeservatione conveniunt bis in
septimana *Pillule Franc.* ita ut in sequenti
die *Potus Thea* largius superbibatur.

In Dieta nocent aromatica, acriora,
sinapi, caseus & acetum.

Sapius dolor exacerbatur ab usu sali-
um alcalino volatili, quia atherem
inferunt nimium, vel abluentem à mo-
tu sanguinis. eum è contra alcalia fixa le-
vamen afferant.

Pro Potu ordinatio nil melius datur
Decocto C. C. v. A. Potu Thea.

C A S U S L X V I I

Febris continua cum somnolentia.

*Juvenis vinosus tempore hyberno incidit in febrem, quae primo
lentè invadebat, augebatur paulatim calor, vomitiones
aderant, urina tenuis erat & subrufa, supervenit sopor
cum aliquali delirio & virium tum animalium tum vi-
taliū imbecillitate.*

CAUSA procatactica est actimonia
sanguinis cum aliquali visciditate,
unde dicimus lentè in vasisse. Exemplum
desumitur à ligno.

Causa evidens vinum largius sum-
ptum. Circa vomitus notandum quod si
in principio febrium continuarum adsint,
tunc humores jam ante febrem collectos,
esse in causa: Verùm si febris prius inva-
dat, & in statu vel circa declinationem
vomitus superveniant, indicium est san-
guinem cujus partes fecerunt secessio-

nem (h. e. turbatum) deponere ejusmodi
recrementa in ventriculum, id quod se-
dulò observandum, ne catartico aliquo
vehementiori fortè humores illos educe-
re conemur, id quod pessimè succedere
solet, quia plerumque effervescencia san-
guinis de novo redintegratur: sed satius
tunc est tenui uti victu, & lenissimo ali-
quo eccoproctico primas vias lubricitare.

Urina tenuis, pallida. Indicat cru-
dam & viscidam sanguinis intemperiem
unde pauci spiritus, & tales febres non
careat

carent periculo; quippe sopor plerumque index malignitatis.

Quamvis V. S. libenter institueremus, eam tamen prohibent vomitus, hinc præmissio clystere statim ad mitiora alexipharmaca confugiendum, quibus ꝑ & o lia volatil. admiscenda.

CASUS LXVIII.

Febris ardens.

Juvenis sub sadio iter faciens ex quo huc venit febricitavit vehementer, & destituitur somno & per intervalla incondito sermone loquitur.

Signa pathognomica hujus febris sunt calor & sitis intensa.

Hic juvenis laborat febre ardente in specie sic dicta, quia calor adest intensissimus, & sitis aucta, quæ sunt signa pathognomica in febribus ardentibus: accedit quod sub sadio iter confecerit.

Ad sunt vigilia, quia pars Sulphurea, & pinguis est inflammata, cujus partes ad cerebrum translatae spiritus an effectos reddunt.

Febris hæc est acuta, propterea que periculosa; majori tamen cum periculo conjuncta si inflammatio partis alicujus solidæ eam concomitaretur. Talem autem hic abesse colligimus ex caloris æqualitate, cum è contra in aliis malignis calor nunc remittat, nunc intendatur, prout nempe ex parte inflammata aliæ atque aliæ particule sanguini communicantur.

Curacionem quod attinet Medicus in primo accessu præscribit enema, & ope-

Propter soporem frictions instituendæ, spina dorsi inungenda Tr. Castor. c. aqua hysterica: Vesicatoria duo carpis manuum applicanda: Viribus parum calidioribus prospiciendum.

ratione hac peracta venam tundit in brachio: ad sedandam autem sanguinis effervescentiam sequens alterans præscribit:

ꝙ. Aq. Card. bened.

C. C. citras.

Vlmar. aa. ꝑij.

Tinct. rosar. recent. ꝑ s.

Syrup. papav. errat. ꝑ s. Milt.

S. Eundlich 2. Köffel voll.

ꝙ. Arcan. duplicat. gr. vij.

Antihæctic. Poter. gr. xij. f. Pulv.

Urgentius symptomata sunt vigilia: Itaque pro altero scopo nunc emulsionem horis vespertinis, nunc pulv. rem nitratum commendamus.

ꝙ. Sem. 4. frig. maj. excortis, aa. ꝑij.

Aq. papav. errat. C. C. citras Endiv.

Lactuc. aa. ꝑij. f. l. a. Emulsio, ad-

de Oc. ꝑ. ppt. ꝑij. Perlarum ppt.

ꝑ s. Iuleb. rosarum ad gratiam. S.

Milch vor die Nacht pro utibus

sol.

ff

ꝙ. ꝑ. ppt.

℞. O ppe. gr. viij.
 Corall. rubr. ppt.
 Lap. S. aa. ℞. f. pulv. S. pro i.
 dof.

Interea & externis capiti prospicien-
 dum vel unguento alabastr. vel populeo:
 vel epithemate sive frontali sicco ex fl. pa-
 ralyseos, rosarum, oc. populei, nucleis per-
 sicorum &c

Theriaca quoque recens retro aures
 ponatur vel sub axillas, Potus ordinarius

fit emulsio amygd. vel decoct. hordei cum
 sy up. papav. erratici.

Vel decoctum corn. cerv. ussi cum
 spiritu Vitr. & syr. papav. errat.

Quar. an opiata locum habeant, cum
 vigilia urgeant? ℞. Attendendum sem-
 per esse ad ipsum pulsam priusquam o-
 piatum exhibeatur: Si enim pulsus fue-
 rit languidus inaequalis aut formicans, o-
 piata cane pejus sunt fugienda quia æ-
 grum præcipitant primo in somnum
 profundissimum, post in mortem.

C A S U S LXIX.

Febris continua cum ictero.

*Studiosus incidit in febrem continuam, quarto die supervenit
 icterus, hinc malum non parum augetur.*

Die quarto crisis expectatur, illa au-
 tem fit duplici modo, vel per eva-
 cuationem vel translationem: per eva-
 cuationem per vomitus &c.

Per translationem si defertur ad super-
 ficem, prout hic.

Febris hæc continua est cum ictero, &
 plerumq; plus alit periculi ubi icterus fe-
 bri conjungitur, raro enim sine maligni-
 tate ejusmodi febres esse solent.

Probe tamen attendendum an calor
 ille flavus symptomaticè vel criticè indu-
 catur, id quod facile scire possumus si at-
 tendamus ad Diem quo icterus accedit:
 Deinde an morbus primarius inde mitior
 fiat, si enim febris non remittat tum ple-
 rumque lethalis esse solet.

Oritur autem hic icterus ex visciditate
 humorum circulantium ob progressam

insignem sanguinis turbationem: Spem
 tamen reconvalescentiæ concipimus, quia
 æger juvenis est, quia icterus die quarto
 accedit; adeoque curationem auspicamur
mixtura antifebrili & aperitiva, quod
 sanguini legitimam mixtionem & humo-
 ribus legitimam consistentiam concilie-
 mus.

Ante omnia alvus quæ in ictero solet
 esse siccior, hic humectanda est enemate
 v. gr.

℞. Rad. althæe.
 lil. alb. aa. ℥ij.

herb. ꝑ. ial.
 absynth. aa. mj.

foenugr. ℥ss. quoque cum aq.
 pluvial. Colat. ℞. ℞j. adde
 Sacch. rubr. ℥ij. Sale comm.
 p. j. Misc. f. Enema.

℞. Spir.

℞. Spir. Corn. Cerv. simpl.

Cephal. Bussii. aa. ℥j.

Misc. S. Spiritus volatilis ad guttulas
xv. in potu ordinario sæpius
dandus.

℞. Mixtura simpl. ℥ij. dentur gutt.
xxv. vel xxx. in potu.

Rec. Sal volat. Corn. Cerv. ℥ij. detur
℥ß. in haustu. cerevilita tenuis
sed calidæ post sumtum ci-
bum.

Rec. Aq. aperitiv. Schröd.
famar.
ferrifug.
Card. bened.
fragorum aa. ℥ß.

Tinct. bezaart. ℥j.

Syrup. de quinqueread. ℥i. Misc. S.
Sieber. Mixtur alle 2. Stunde
2 Löffel voll.

Rec. Sal absynth.

Tart Vitriolat. aa. ℥j.

℥ diaph gr. xv.

Antib. Poter. ℥ß f. pulv. dñß 2 qd
ges 3. mahl. 1. Messer spige voll.
c. aq. C. C. citrata.

Potui ordinario qui sit decoctum hordei.
vel cerevilia tenuis illi insiciatur rasura
C. C. rasur. eboris aa. ℥j. in nodulo.

Febre jam curata conveniunt amara
mixt. simpl. vel si vires non admodum ar-
tice vinum medicatum.

CASUS LXX.

Febris continua cum tussi, vulgo

Brust Schwachheit.

Fœmina corripitur febrī continua cum tussi & cephalalgia,
quarto die menses fluunt.

Hic morbus rectè vocatur die Brust-
Schwachheit. Estque febris ma-
ligna, id quod colligo ex symptomatibus:
Fluxus enim mensium etiam hic habet ra-
tionem novi symptomatis, & certè quo-
runq; tempore menses fluunt in malo acu-
to pro malo habendum, quia magna mix-
tionis sanguinis læsio humorumque insi-
gnis acrimonia indicatur, tussis est effe-
ctus læsæ mixtionis sanguinis, hinc pluri-
mi humores secedunt in pulmonibus &
glandulis tracheæ: ex eodem fonte capitis
dolor sequitur.

Prognosis itaque sistit morbum valde
periculololum, quia organa respirationis
afficiuntur, & facile inflammatoria di-
spositio illis induci possit. Quapropter
statim in initio ventilatoriam V. S. tuade-
mus, quâ peractâ sudorifera propinentur,
quæ jam in prioribus ut & in capite de
pleuritide notavimus.

Subinde dari potest sperma ceti ad ℥ß.
Pulvis Bezoardicus, Pannonicus rubeus,
erunt contra tussim: Omnibus admiscea-
tur ℥ diaphoret. quia est egregium pe-
ctoreale, item

℞ 2 w. Af.

℞. Aq. Card. bened.

Veronic.

Papav. aa. ꝑiſſ.

C. C. citrat. ꝑi.

Mixt. simpl. gutt. xxv.

Sacch. perlat. ꝑi. Misc.

S. Brust- und Herzk. Wasser fleißig 2.
Eßſſel voll.

Subinde horis vespertinis dari potest
mixtura ex conserv. rosar. diaſcord. &
Liq. C. C. succ. ad gutt. 7. 9. 11. in potu
ordinario propinari potest.

C A S U S L X X I .

Febris Hungarica, die Haupte Schwachheit.

*Nobilis ex Hungaria rediens calore febrili corripitur, urget sitis
cum vigiliis, oculi torvi sunt, adest tremor artuum & lin-
gua, urina parum à statu naturali declinat, largam pati-
tur narium hæmorrhagiam, lingua sicca est & squalida,
delirat.*

Hic Nobilis laborat morbo in quo plus malignitatis quàm caloris deprehenditur, hinc ipsum non vocamus febrem ardentem sed Hungaricam, vulgo die Haupte Schwachheit / quæ inter milites plerumque grassari solet: Oritur autem antecedenter ex squalore aëris, ranciditate alimentorum, denegata insensibili transpiratione, quæ fortè potior causa est, milites enim noctu cubant sub dio.

Causa proxima est quidem etiam turbatio mixtionis sanguinis, sed hic morbus peculiarem putrilaginem in primis viis & ipso ventriculo sibi vendicat, & pro varietate humorum in primis viis putrescentiam variatur ipsa symptomata: un-

de sæpius quot subjecta tot species morbi Hungarici.

Infectio fit per atmosphæram, cum corpora illa morbosa emittant effluvia atmosphæram constituentia, hinc si alius ingrediatur simili corripitur morbo.

Non difficile est hoc explicare si attendamus, quod si lepus vel per momentum calcaneis attigerit terram, post se effluvi-um ibidem relinquat, à quibus spiritus canis sagacis novam accipiant determinationem.

Nolo ulterius excurrere, cum jam alibi de his actum sit.

Morbus hic facile cognoscitur, adest delirium soporosum, in nonnullis tamen furor supervenit.

Lingua

Lingua admodum secca est, unde Medicus in principio etiam morbi nunquam discedat ab ægro nisi prius linguam inspererit.

In plurimis hæmorrhagia narium non critica sed symptomatice contingit, quod pessimum est signum, ita etiam si hanc febrem diarrhœa concomitetur.

Quoad prognosin observandum, prædictiones hic admodum esse incertas, cum signa salutis & mortis hic sint infida: Unde Medicus nunquam debet promittere reconvalescentiam, sed semper adstantes inter spem & metum dubios tenere.

Quæritur, an hic purgandum sit? *ꝛ.* Cruditatis indicat & malignitas prohibet: hinc melius confluitur ægrotanti si constantibus vitibus lene saltem vomitivum exhibeatur, quod ultra tres vel quatuor vomitiones non cieat: Tutius enim est à purgantibus abstinere, præsertim ubi pulsus est citatior, qui si magnus tunc in principio lene catharticum à Medicis præscribi solet.

Purgantium vicem supplere potest enemata quod per intervalla applicetur.

Sudorifera itaque hic omne ferunt punctum, interpositis cardiacis & alexipharmacis.

Quoad V. S. eam rardè administramus, cujus usus in hoc morbo rationi & experientie contrariatur.

Quod si videas ægrum esse plethoricum, morbum admodum recentem, in gratiam adstantium ad ℥iij. vel iv. sanguinem extrahi curato: post ubi ardor linguæ, incidatur ranula vena sub lingua.

Externè statim vesicatoria carpi manuum applicanda, quæ ut in aliis malignis morbis ita & hic felicissimè opitulantur,

Rec. Lap. bezoar. orient. gr. viij. f. pulv. detur cum aq. Card. bened. addito tantillo aceri bezoarici.

Rec. Pulv. panomic. rubr. ℥ss. Salvolat. viperarum gr. v. Misc. f. pulv. pro i. dof.

Salia enim volatilia & acetum semper addi debent ubi sopor adest, è contra ubi vigiliæ & deliria disascard. ℥. diaphoret. & Cinnabaris dati debent. Pro pauperibus.

Rec. Spirit. Vin. prophylact. Peste Brandwein ℥iij. ad ℥ss. S. Schwigtranc / pro i. dof.

Vel

ꝛ. Aq. scabios. Card. bened. aa. ℥iij.

aceti Bezoard. ℥ij.

Theriac. ℥ss.

℥ diaphoret. ℥ij.

camphor. gr. iij.

Syr. liberantis ℥j. Misc. D. S. Schwig-Tranc davon alle halbe Stunde 2. Löffel voll.

ꝛ. C. C. usstippe.

℥ diaph. aa. gr. xv. Si autem adsit diarrhœa terra sigillat. substatuatur.

Inter cardiaca hæc sunt præcipua, Tr. bezoart. detur in potu ordinario, Tunc

ꝛ. Aq. C. C. citrat.

contra febrem malign.

cerasor. nigr. aa. ℥ij. hoc morbo correpti facillè fiunt epileptici.

Epilept. L. ℥iij.

Confectio de hyacinth. ℥j. vel ℥ss.

Spir. destill. gutt. xij.

Et 3

Syrup.

Syrup. acetosic. citr.

Liberantis aa. ℥℥. Misc.

S. Kräftige Herb- und Haupt-Stärck-
ung/ Detur sæpius. Vel

Recipe, Flaved. cortic. citri recent. ℥ij.
Sem. citri.

Card. bened.

aquileg. aa. ℥j.

myrrha el. ℥j.

amygd. de excore. ℥j.

Contulis affunde aquæ scortizonæ

Card. bened. aa. ℥ij.

fiat f. a. Emulsiõ, cui adde

Aquæ C. C. citrat. ℥℥.

Cinamom. opt. ℥℥. edulcoretur
parum saccharo perlato.

D. S. Kräftige Perlen-Weilch davon
alle Stund 2. Löffelvoll.

Pro pulsibus

℞. Aq. Hercul. Sax. cum camph.

semperiv. aa. ℥vj.

acetirofati.

ruta.

fl. iunic.

rubri id. ei aa. ℥ij.

aq. pro epithem. cord. ℥j.

spec. pro epith. cord. ℥ij.

Theriac ℥j.

Di ppt. ℥℥. Misc.

D. S. Mixtur auff die Puls.

Plantis pedum rasura raphani singulis
horis murantia imponatur.

℞. Ferment.

Sapon. nigr. aa. ℥℥.

Siwapi ℥j.

lapid. prunell. ℥ij.

aceti q. s. fiat cataplasma.

D. S. Nuffschlay auff die Fußsohlen

Pro carpis manuum.

Recipe, Cortic. med. ramar. mus. jug-
land. ℥℥.

lapid. prunell. ℥ij.

Contusa cum aceto Bezoardico & a-
quâ rosar. imponantur carpis manuum,
sic aliquando excitatur vesicula, vel cutis
saltem parum adurit.

Pro Faucibus.

Recipe, Aq. Fol. quercus ℥x.

Nitri ppt. ℥℥. Muc.

S. Burgel-Wasser.

Linguae imponatur trutulam lardi,
vel lapis prunellæ, aut linatur mucilago
seminis psyllis vel cydonior, vel os eluatur
aqua & aceto.

De opiatis Quæ. Resp. summâ præ-
dentâ hic opus, tubinde tamen aliquot
gt. Tr. Opn admisceri possunt cardicis,
præsertim ubi incompefcibilis hamorr-
hagia vel furor adest.

Ultimo huic symptomati debellandi
imponatur gallina nigra recens dissecta.

Pro potu ordinario commendatur se-
quens potio.

Recipe, Sacchari ℥ij. coque parum
cum Mens. jß. aquæ fontanæ, remota
ab igne injice duo poma citrea in taleo-
lâ dissecta nucleis exceptis seu semini-
bus, rasura C. C. vel C. C. isti ℥℥. stent
in cella donec refrigerent.

Si æger admodum languidus sit, sem-
per aliquot cochlearia vini addi possunt
quo potui ordinario.

CASUS

C A S U S L X X I I .
Febris petechialis.

Filia Professoris corripitur febrī continua cum alvi fluxu, erumpunt maculae in facie praesertim & in brachijs, delirat, per aliquot dies in profundo jacet sopore.

Dicitur febris petechialis, quod purlicares maculae in superficie apparent, oriuntur haec ab alio gradu secessionis à se invicem partium sanguinem constituentium.

Aliae coagulationes sunt in sanguine si spiritus ☉ affundatur, aliae, si acerum &c.

Est autem hic morbus admodum periculofus propt. alvi fluxum, sunt enim contrarii motus unus ad centrum alter ad superficiem.

Quapropter statim ad alexipharmaca confugiendum: Convenit autem lapis bezoar, mixt. alexipharmaca, ▽ pro epithemate cordis & pulsuum, & sic circa diem vigesimum demum reconvalescit.

Omnibus pulveribus sudoriferis vel cardiacis admiscenda myrrhae aliquot grana, pro dosi.

℞. Aq. & succo rubi Idaei.

C. C. citrat. aa. ℥ij.

sord. Saxon. ℥j.

succi citrivi rec. express. ℥ij.

confect. alkerim. ℥j.

Syr. liberantis ℥j. Misc.

S. Mixtur gegen die Hitze und Mattigkeit alle Stunde 2. Löffel voll.

Ad expellendas maculas.

℞. Radic. Scorzoner. ℥ij.

acetos ℥j.

Herb. Card. bened.

scabios.

Galega.

scord. aa. mj.

Rasar. C. C. ℥ij.

Flor. borrag.

tunic.

rosar. aa. p. j.

Flaved. Cort. citri ℥ij.

Sem. citri ℥j.

card. bened. ℥ij.

Coque in l. q. aquae fontanae.

℞. Colature ℥ij. adde

confect. alkerim. ℥j.

Syr. corallor.

liberantis aa. ℥j. Misc.

D. S. Aufstreibender Trank davor alle Stunde 4. oder 5. Löffel voll.

℞. Aq. fontan. pane correct. ℥ij.

Vini non sulfurati. ℥ij.

Succi cydonior. opt. ℥ij. Misc.

S. Trank nach Belieben zu trinken.

CASUS

CASUS LXXIII.

Heetica.

Pastor 30. aliquot annorum diu de molesto creatu havis matutinis & materia viscida reiectione conquestus, sensim emaciari cepit, sui tamen negligens pergit vacare muneri, tandem post pastum plus solito semper incalescit, superveniunt sudores nocturni cum atrophia totius & siti intensiori.

TRes hujus Febris constituuntur gradus: In Primo difficulter cognoscitur, sed facile curatur: in Secundo cognoscitur facile sed difficilime curatur: in Tertio à quovis facile cognoscitur sed nunquam curatur; colligitur vero tertius gradus ex facie Hippocratica.

Vir hic laborat febre heetica & quidem non amplius incipiente sed confirmata, quæ facile cognoscitur sed difficilè curatur, cum è contra in principio difficilimè cognoscatur sed facillimè curetur.

Causam quod attinet verisimilius nobis videtur semper præcessisse inflammationem in parte aliqua vel nobiliori vel ignobiliori in suppuratione versam, unde pus illud recens semper generatum in occulto hoc ulcere si ad sanguinem deveniat crasin & mixtionem ejus pervertit, hinc & ipse ventriculus tandem signior in suo officio, & assumta in cremorem puri similem transmutat. Hinc variae species heeticae oriuntur, si enim ulcus sit in pulmonibus erit heetica pulmonum, sive phthisis, si in hepate vel renibus erit heetica hepatis vel rerum; jam si

in solida aliqua parte vel alibi abscessus lateat, Medicus certò quidem locum affectum dignoscere nequit, interim tamen rectè concludimus heeticam à nulla alia causa produci & foveri posse.

In Prognosi Affectus hic est periculosus tum ex natura morbi, tum ex ægri conditione; Pastores enim catarrhis sunt obnoxii & facilè fiunt phthifici: Itaque quamvis exigua vel nulla reconvalescentiæ spes adsit, tamen in solatium ægrotantis quædam præscribemus.

Curatio autem consistit in eo ut 1. sanguinis & lymphæ acris, & viscida intemperies corrigatur acris corrigatur, 2. ut ulcus ubicunque lateat mundificetur.

Priori indicationi satisfaciunt alcalina temperata, emulsiones vel destillata aquosa vel lacticia. Posteriori vulneraria & stomachica temperata: v. gr.

℞. *Antih. Poterii* ℥i℥. æger si sit dives.

Sacch. sat. ℥j.

Camphora gr. iij. pulv. S. Pulver ter de die sumendus quantum cuspis cultri capit.

Hinc

Huic pulveri semper aliquot grana *Salis armoniaci depurati*, pro dosi admittuntur.

Vel dentur *Species diamargarit frigidæ* ad ℥j. Vel *Margarit* ad ℥ss.

Dati quoque potest *Spir. C. C. cum gummis* ad gr. viij. in potu ordinatio.

Recipe, *Aq veronic. ex succ. destillas.*
Tussilag. ex succo.

Endiv.

Lactuc. aa. ℥ij. Misc.

S. Wasser zum Pulver.

Recipe, *Destillati antih.* apud Schröd. vel *Mynl.* descript. partem dimidiam *S. destillatum* ad 3. vel 4. *cochlearia* ter de die.

Aqua antihæctica Timai à Guldens flet/ter de die sed recens destillata detur ad *cochlearia* 4. vel 6. *Destillandis* addantur albumina ovi.

Recipe, *Oc. canc. contus. ℥ss.*

Herb. Veronic.

alchymill.

Lentis palustr. aa. mj.

Passul. maj. ℥ss.

rad. Chin. ℥vj. Incisa coque c. lacte aqua fluviali. Colat. & ℥ss.

adde *Syrup papav. err. ℥j. Misc.*

S. Heilender Franc.

Recipe, *Tinct. antiphth.* (quæ expers omnis acrimon.) ℥ij. *S. ℥i xx.* gr. cum aqua pulmonum vituli.

Externè pro spina dorso ol. ranarum, unguentum resumptivum vel butyrum cancerinum commendatur.

Tandem ad lac contugiendum quod loco potus & ciborum exhibendum.

Si post usum lactis sitis remittat, bonum est signum.

Potus Thea præfertur *porui Coffe*, in hoc enim sal est magis acre & adustum.

CASUS LXXIV.

Febris inflammatoria puerperarum.

Puerpera post laboriosissimum partum in Museo non calefacto haustum vini frigidi sumit, corripitur circa quartum puerperii diem levi quodam horrore subsequente calore & dolore intensissimo lateris dextri, spirat difficulter, symptomata sequentibus diebus ingravescunt, lochia parvè fluunt, venter intumescit, supervenit stupor ex improviso die octavo moritur.

Puerpera hæc morbo laborat acuto febris nempe inflammatoria, quam contraxit ex admissio aëre frigido, qui facilius nocet puerpetis quam aliis, quia

ff

egent

egent copiosiori transpiratione, & quod ipsarum sanguis ad cogulationem magis pronus sit.

Cum enim lac antea ad uterum pro nutritione foetus fluens nunc sanguini confundatur, majori certe sanguis opus habet ventilatione quam gestationis tempore.

Porro cum lac illud vel aliis heterogeneis impuritatibus inquinatum sit in utero vel temporis diuturnitate acorem contrahit, totam M. S. si ad eam deferatur, ad cogulationem, restagnationem & polyopolam concreationem disponit, hinc est quare tot ægritudinibus puerperæ obnoxia sint v. gr. angina, phrenitidi, peripneumonia, pleuritidi, dysenteria, vasiolis &c. inter quæ symptomata promitiori adhuc habenda est dysenteria, quia est excretio viis muliebribus vicina, deinde quia sanguis in hac excernitur non ut in aliis inflammationibus ubi retinetur.

Pauci Practici satisfaciunt in describendis morbis puerperarum, omnibus itaque præferimus Riverium, de morbis acutis puerperarum & Etmüllerum de regimine puerperarum, quippe ad tria potissimum attendere debemus in cognoscendis & curandis puerperarum, morbis, nempe 1. ad lochia intuitu quorum omnia frigida, omnia adstringentia vitare debemus. 2. ad lac ab utero ad sanguinem nunc regargitans, intuitu cujus dixta debet esse tenuissima, 3. ad uterum vulneratum, intuitu cujus omnes animi passiones omniaque frigida vitanda, debent enim puerperæ tractari instar graves lauciatorum.

In Prognost observandum, quemcunque puerperatū morbum esse periculo-

sum, & febres acutas citò illas interire.

Interim quamdiu functiones An. bene sese habent & cerebrum ritè est dispositum, faustum sperare licet eventum: Verum, si de tinnitu aurium, vertigine, sopore, delirio, risu, fatuitate, auditus difficultate conquerantur, aut similia signa facultatis An. labefactatae observentur ad unum ferè omnes moriuntur.

Mirum est quod quandoque lochia ritè fluant & reliqua omnia bene sese habeant, nihilominus tamen febris acuta accedat: Nempe observare debemus febres acutas puerperarum oriri vel ex lochiorū suppr. vel ex humorum pravortū tempore gestationis collectorum in ipso partu agitatione & cum sanguine permixtione: Vel ex secundinis retentis vel integris vel frustra remanente. 3. ex mala administratione lex rerum non-naturalium.

CURATIO 1. instituitur V. S. si fuerit necessaria in pede: 2. medicamentis sanguinem coagulatum dissolventibus, lochiorum fluxum promoventibus & diaphoresin facilitantibus, plus enim hic malignitatis h. e. inflammationis & lochiorum fluxus habenda ratio quam caloris, quod optimè notandum; unde nunquam propinamus frigida: Itaque nostræ huic puerperæ sequentia commendamus.

Recipe, Rasur C. C. ℥i℥.

rad. Levistic.

Taraxac. aa. ℥℥.

℞. Calendul.

Cheiri.

anthos aa. p.℥.

Cassia lignea ℥ij. Incisa grossè
D. S. Species pro nodulo po-
tius ordinario injiciendo.

Recipe,

Recipe, C.C. f. Δ ppt.

§ diaphor.

Cinnab. nativ. aa. gr. vij.

Castor. gr. j. f. pulv. S. Schwib.

Pulver/pro i. dof.

Recipe, Pulv pannon. rubr. gr. xv.

Myrrh. rubr. gr. iij.

Bezoar. orient. gr. iv. f. pulv. S.
ut ante.

Recipe, Aq. Puleg.

Calend. aa. ℥iij.

hysterio. f. castor. ℥j.

Tinct. §. ℥ss.

Sacch. perlat. ℥iij. S. Mixtura:
singulis horis dentur aliquot
cochlearia.

Clysteres non nisi blandiores sed rati-
us tamen applicari debent.

Elixir. Proprietatis, Spir. Corn. cervi
compositus, Spiritus cephalicus cum a-
qua chærefolii, sæpius possunt dari, ac
Sperma ceti crebro quoq; sit in utro ad ℥j.

Externa omnia debent esse carmina-
tiva.

Recipe, Unguenti de albaa ℥vj.

Carminat ℥iij.

℞ still. absynth.

Chamomill.

succin. aa. gtt. iij.

Sperm. ceti ℥j. Misc. f. Ungu. pro
latere affecto.

De potu ordinario Queritur?

Resp. Dicimus primis diebus quando
non ægotant abstinendum esse ab omni
potu, in cuius locum substitui debent ju-
scula tenuia. Elapso hoc tempore & si fe-
bri corripiantur detur decoctum hordei
cum tantillo cinamomi vel cassia lignea
paratum, vel decoctum galang: quod
egregium est sed ingrati saporis, vel de-
coct. citri Mysc. rasur. C.C. paratum.

Hæc si probe observaveris omnes
puerperarum morbos, qui curari pos-
sunt, curabis.

CASUS LXXV.

Tormina alvi, vel colica infantilis.

*Infans bimestris à prima natiuitate alvi siccioris jam ab ali-
quo tempore subinde vagit, noctesq; clamoribus & in-
sommis transit cum corporis contorsione, subinde flatus
erumpunt, & alvi excrementa sunt viridescencia &
mucosa: Quer. Quo morbo hic infantulus laboret, &
qua remedia sint applicanda.*

CAusa est pituita acida & acris à su-
perueniente bile in intestino duode-

no non satis attenuata, & rarefacta unde
nō solum ab acrimonia acida intestina ro-
duntur

duntur, sed à flatibus etiam crassioribus distenduntur & dolor atrocissimus excitatur.

Mucus ille acidus ortum suum debet diætæ matris, quia prægnantes rarius abstinent à fructibus horraeis, embammatis, acidis, vino &c.

Symbolum suum conferunt lac nurricis ad coagulationem pronum, pulmenta viscida & fortè etiam quòd à frigore non benemuniatur.

Malum hoc satis contumax & quandoque fores pandit febribus vel insultibus epilepticis.

Curatio consistit in visciditatis & aciditatis correctione, flatuum dissipatione, & pituitæ acidæ evacuatione.

His satisfaciunt enemata: v. gr.

℞. Decoct. fl. Chamomill. c. malva ℥iij. ℥.

Terebinth. vitell. ovi solut. ℥j.

Liq. CC. succinat. gutt. vj.

Sacch. rubr. ℥ß. Mil. f. Enema.

Contra flatus.

℞. Aq. menth. ℥ij.

fenicul. ℥j.

Spir. ☉ optime dulc. gutt. v.

EE. citri saccharin recent. ℥j. Misc.

S. Grimmen. Wasser einen halben Löffelvoll zu geben.

Recipe, Syrup. chamomill. ℥vj. aq. Tilia parum Misc. S. Grimmen.

Safft zuweilen den Kindern etwas davon zu geben.

Conveniunt quoque Salia volatilia, præsertim Sal. volatile, cornu cervi gr. ℥, vel tertia pars grani.

Ad corrigendum acidum acre.

Recipe, Cinnab. nativ. gr. ℥.

Crystall ppt. tertiam part. gr. j.

Pulv. Marchion. gr. j. pro i. dosi.

Per aliquot dies repetatur.

Recipe, Michridas gr. j. S. Mitridat pro i. dosi. Detur v. speri.

Recipe, Oc. cano. gr. ℥ß.

Bezoart. orient. gr. ℥.

Theriac. celest. tertiam partem gr. j.

Fiat Pulv. pro i. dosi. Detur vesperti.

Recipe, Unguenti de althea. ℥iij

Carminiat ℥ij.

Ol. Philosoph. ℥ß. Misc.

S. Saibe zum Leibe.

Recipe, Herb. Menth.

Calamenth.

Puleg.

Serpill. aa. mj.

Bacc. lauri.

junperi.

Sem. anisi.

carui.

Cumini aa. ℥i.

ff Chamomill. w. ℥. Incisa grossè

D. S. Species zu 2. Säcklein / coquantur c. vino & imponantur ventri.

Ad alvum laxandam inspergatur pulv. pulv. sem. anisi, vel muscerda passerum, ℥j. una aut altera manna solvatur in pulte; vel detur sperm. ceti ℥ß. vel ol. amygd. d. ad ℥ij. vel Syrupi rosar. solut. ℥j.

Ipsi Nutrici detur sicutur a proprietat. Mynsicht. essent. carminativ. Wedelii. liquor. Corn. succinat. Spir. cephalicus. Corn. cerv. compositus ad guttulas xi. vel xv. vel Sal volatile Sylvii.

Nutrix vitate debet acida, frigida, viscida.

CASVS

CASUS LXXVI.
Dentitio difficilis.

Infans septimestris febricitat, papillas mammarum quandoque mordet, digitos inserit ori, tandem epilepsia corrigitur.

RE&E judicamus hunc infantem laborare dentitione difficili, atque ob hanc febricitate & epilepsia corrumpi.

Febris continua ortum suum debet partim dolori, partim tumori inflammatorio in gingivis, ab utraque enim causa sanguis turbari potest.

Febris etiam ortum habere potest ex saliva acriori facta & continuo deglutita, hinc vomitus, diarrhoea, ipsaque febris.

Ipsa etiam epilepsia vel ex nervo circa radicem dentis exitum tentantis oritur, vel ex acido aliquo, in cerebrum effuso & spiritus an. turbante.

Circa mensem septimum erumpere solent dentes, nunc quidem citius nunc tardius, & horrenda quandoque inducunt symptomata.

Medicus vocatus statim naribus offert spiritum *Salis armoniacae*. & rutam ex vino hotto, & tunc praescribit enema;

℞. Decoct. rad. pæon. ℥iij.

aq. Carminat. ℥j.

Liq. C. C. succinat. gtt. viij.

Salis Tartar. gr. iv. Misc. f. Enema.

Post patoxyimum immediatè exhibet, ut

℞. Specif. cephal.

*Glaciei maricæ, gr. j. f. pulv. pro
i. d. Detur c. aq. ceræ forum nigrorum*

Capiti imponatur *empl. epilepticum*. & dosis hujus pulvis aliquoties repeti potest, cetera quoque disponit Medicus quæ respiciunt nutricem, huic enim conveniunt *carminativa* & quæ lacis coagulationem impediunt.

Medicus quoties accedit ad infantem ægotantem secum perpendere debet an morbus iste forte ex dentitione, vel ex instantibus variolis ortum trahat.

Si ab instante dentitione ægotare videatur, tum oculi cancri de collo suspensi, vel glosso petra promoverit dentitionem.

Præstat tamen frustum lardi quo dentes sive gingivas sæpius fricent.

Willisius ad averrenda graviora symptomata commendat vesicatorium in auctia.

Gingivæ illinantur butyro recenti, cerebro leporino, sanguine à crista galli caute, conveniunt etiam lotus in mala affecta.

G g 3 CASUS

CASUS LXXVII.

Tussis stomachalis.

Puer unius anni vehementissima laborat tussi cum suffocationis metu, superveniunt vomitus.

HÆc tussis est tussis stomachalis ex cruditate pituitosa & acida, in consensum trahitur diaphragma, & tussis vix sedari potest nisi aliquoties vomuerit infans, tunc enim aliquamdiu silet.

Vulgaria dulcia & lambitiva hic plus nocent. Plus valet mixtura similis.

Rec. Ag. fl. acaciarum ℥iſs.

Menth. ℥iij.

Epilept. L. ℥i.

Liq. C. C. succinat. gr. xij.

Diacod. liqd. ℥ij. M. Detur cochlearium.

Subinde exhibeatur C. C. ph. ppt. ad gr. iij.

Commendamus etiam arcanum duplicatum sæpius sumendum à grano ad grana duo cum anatica portione coraliorum.

Ventriculo imponatur emplastrum de Tacamahaca.

Semper admiscenda Tr. carminativa & internè & externè.

Subinde etiam sperma ceti exhibendum cum pulte. Pulvis feminis anisi pul- ti quoque semper adspargatur.

Saccharum hordeatum vel hordei ex mucilagine hordei & saccharo paratum valde commendatur.

Plantis pedum inungatur axungia lucii piscis, vulgo Necht. Schmalz, vel sebum cervinum.

Nutrici præscribatur decoctum pectorale Augustanorum. Velliqu. corn. cervi succinatus, vel spir. Corn. cervi. in potu ordinat. dentur.

CASUS LXXVIII.

Alvi fluxus.

Infantulus nondum bimestris alvi fluxu laborat, excrementa sunt aquea, serosa, caro totius corporis flaccescit.

Alvi fluxus in infantibus tenellulis oritur vel à nimia lactis fusione, vel ob insensibilem denegatam transpirationem, quæ copiosissime fieri debet in infantibus si secunda frui velint valetudine

hinc videmus quod plures sordes colligantur in ambitu corporis infantilis quam adulti.

Talis diarrhœa si sit cum vomitu vel febrî, admodum periculosa est, & spatio aliquot

quot dierum infantes ad summam redigit
maciem, & nisi maturè manus medica ac-
cesserit, ad interitum.

Egregiè autem hic juvant pulveres ab-
sorbentes addito pro ratione ætatis gr. ℥.
vel integro salis alicujus volatilis. v. gr.

Rec. C. C. *ustigr.* ij.

Sal. volat. C. C. gr. ℥. Misc. f. pulv.
pro i. d.

Vel

Rec. Pulv. cord. precios. gr. iij.

Theriac. celest. gr. ℥. M. f. pulv.
pro i. dos.

Rec. Specif. cephal. sive hujus loco oc-
ul. gr. ij. vel plura pro ratione
ætatis.

Cryst. all. mont. ppt. gr. ℥. fiat pulv.
cujus dosis augeti potest ad gr.
j. vel. gr. ij.

Pro *scrobiculo cordis* commendatur
balsamus stomachalis, vel *empl. de crusta
panis*.

NB. Infantibus valetudinatis sapius
ejusmodi pulveres in aliis etiam morbis
dari debent, quia omnes ipsorum morbi
ut plurimum sunt ex primis viis, vitio vel
bilis vel succi pancreatici vel utriusque
orti.

Inter ea nuttici commendanda sunt
juscula hordeacea aliaque, & ferid impe-
randum ut abstineat à largiori potu &
carnibus.

CASUS LXXIX Variolæ.

*Puer sex annorum conqueritur de capitis dolore, oculi lachry-
mantur, pulsus celer, calor totius, sitis urget, tussis vehe-
mentissima corripitur: rogatus quid doleat, dicit se
dolore dorsi admodum vexari, sæpius sternutat, die
morbi tertio macule pulicum morsibus similes erum-
punt.*

EXTRA omne dubium positum est, pue-
rum hunc febricitare & quidem sine
intermissione, cum autem speciem febris
continæ in infantibus nunquam deter-
minare debeamus, nisi prius sciverimus
an variolis laborat nec ne: & semper
hujus morbi suspicio Medici animo ob-
versari debeat; hinc cum non solum au-
diamus plures infantes in eodem loco ex
variolis ægrotare, sed multa etiam in hi-

storia morbi deprehendamus signa &
phenomena quæ variolas comitari so-
lent, quia sunt dorsi dolor, oculi humidi
&c. dicimus & hunc puerum variolis
correptum esse.

Causa materialis est lac in utero mater-
no haustum & in tubulo aliquo obstra-
cto reservatum, quod successu temporis
insignem aliquem acorem & malignita-
tem contraxit.

Causa

Causa occasionalis est peregrinus æther vel desuper transmissus vel cum iniasmate ab alio ægrotante enisso, vel cum vino etiam communicatus, (quod quandoque fieri solet, post crapulam enim juvenes morbillis corripuntur:) qui lac corruptum è latibulo suo excutit & ad sanguinem propellit, unde mixtio admodum turbatur & plures partes chylosæ ab aliis separantur, acriores factæ ad ambitum corporis protruduntur & primo vascula minora sanguifera rodentes maculas, deinde fibras cutaneas dilacerantes pustulas producunt.

Hic morbus admodum *periculosus* est quia facillimè incuriâ vel inscitia ipsius Medici tum etiam adstantium effectus redditur, tum etiam quia facillimè in pleuritidem abit, vel dum sanguis circa præcordia vel etiam in respirationis organis stagnat, suffocationem subitanam infert.

Porro *periculosus* est affectus, quia ex inflammatione pustularum nova febris acuta & maligna oritur, quæ conceptam de reconvalescentia spem sæpe sapius tollit, ut ægrotantes in morbi declinatione, ubi jam prima febris victa videtur, ex hac nova febre moriantur.

Cæterum melius est si in principio morbi graviora statim deprehendantur symptomata, quàm si circa finem morbi proveniât ut epilepsia, motus convulsivi &c.

Circa Curationem Medicus vocatus ad ægrotantem qui variolis nondum laboravit, semper curiosus esse debet inquirendi in signa variolas indicantia, ne temerè fortè quid committat cuius damnum sit irreparabile, eoq; cautius procedere debet si jam alios simili morbo laborare sciverit. Phænomena pulcherrimè describit no-

bis *Rixius*, inter quæ dolor dorsi citra causam manifestam, qui oritur ab ebullitione sanguinis, unde arteria magna distenditur, *sternutationes*, *lachrymæ involuntaria*, *sussis*, principaliora sunt.

Hic affectus multa habet communia cum febre lymphatica, hinc etiam illi extra periculum versantur qui in variolis frequentissimè sputant. Nullum namque sputatorem in variolis vidimus môtte correptum.

Ubi jam medicus certus est de variolis, prospicere debet maturè oculis, faucibus & intestinis.

Ante quintum vel sextum diem non debet suadere sudores aut exhibere expellentia, post nonum diem ob novam febrem debet dare salina antifebrilia; & affectus hic tantam Medici pollicit prudentiam ut pauci Auctores Prædici hic satisfaciant, solo excepto Timæo à *Guldenflee* quem imitari possunt præsertim quoad diætam præscribendam.

NB. Adulti ferè omnes moriuntur phrenitici, unde his calor potius refrenandus, quàm calore lecti vel sudoriferis augendus. Nos huic nostro ægrotto sequentes commendamus formulæ:

R. Rasur. C. C. ʒ ij.

sem. napi.

quileg. ʒ ij. increassant enim ne nimis partes à se invicem secedant,

terra sigillar ʒß Quia plerumq; variolosi diarrhœa corripuntur.

ʒi. quileg. bellid. aa. p. j. His prospicimus pectori.

alb. grac. ʒ j. ʒ ppt. ʒ j. Incis. grossè D. ad nodulum injiciatur potui ordinario.

Quia

Quia facilè coincidit epilepsia in
promtu haberi potest sequens pulvis :

℞. *Cinnab. nativ.* gr. iij. *C. C. f.* Δ. gr. v.
fiat pulv.

℞. *Aq. C. C. citrat.* ℥vj. Detur cochlea-
tim pro lubitu.

Subinde detur *emulsio* non quæ ex-
pellat sed quæ impediatur effervescentiam.

℞. *Sem. melon.* ℥j. *Napi Citri Card.*
bened. aa. ℥j. contund. emul. c. aq. *C. C.*
citrat. fl. acaciar. aa. ℥iſſ. adde *sacchari*
perlaci ad gratiam, D. pro 2. dosibus.

Post diem nonum detur frequentissimè
Tinct. bezoart. in potu ordinatio, resistit
enim feбри, quæ supervenire solet die xi.
ex qua multi pereunt.

Variolæ sunt vel distinctæ, vel conflu-
entes, sed differunt ratione symptoma-
tum.

In adultis ingens in sudores adest pro-
pensio, primo statim invasionis tem-
pore.

Si infans ex improvise fiat epilepticus,
erit vel ex dentitione, vel variolis, quod
si variolæ statim appareant post insultum
epilepticum, erunt semper boni moris &
rarissimè confluunt.

Discretæ plurimum die quarto, rarius
ante illum apparent.

Variolæ, quæ sex postremis anni men-
sibus invadunt, nullas post se relinquunt
foveas.

In confluentibus febris, anxietas, vo-
mitus, immanius affligunt, præcedit læ-
pius diarrhœa, cum in discretis nunquam
observetur.

Confluentes tertio ut plurimum die
erumpunt, & quo citius apparent, eo
magis confluunt, pustulæ hæ non attol-
luntur in molem aliquam spectabilem,

sed sibi implicitæ habent se instar vesiculæ
rubræ, omnem vultum contegentis, qui
maturias etiam intumescit, post diem
octavum pustulæ ad fuscum vergunt co-
lorem.

Si confluentes variolæ conjecturatur,
dentur statim primis diebus blan-
diora quædam acida, v. gr. *Tinct. rosar.*
flor. aquileg. *Tinct. violar.* in potu ordi-
natio, & hæ iterum circa diem octavum
frequentius sunt exhibendæ. Dari pos-
sunt hæ *Tinct.* cum aqua expulsi va vel in
potu ordinario.

Utimur etiam alio quodam remedio
in forma liquida, quod à primis statim
diebus usque ad finem in adultis ad coch-
leare unum dari potest, quo ipso puto re-
convalescentiam, divina adjuvante gratia
certè promitti posse, utut gravissima ad-
sint symptomata, præcipuè autem hoc
remedium est dicatum inflammationi,
quo & externè uti possumus.

In suppressione urinæ, æget manibus
adstantium suffultus aliquoties obambu-
lare debet in cubiculo.

Malignitas ex variolarum frequentia,
non in toto corpore, sed in facie colligi-
tur.

In discretis symptomata quæ die octa-
vo accedunt, & in confluentibus quæ die
undecimo apparent, maximum habent
pondus vel ad vitam vel interitum.

Quo tumor faciei & manuum diutius
peristit, eo melius, sin tumor ille una
cum salivatione evanescat, prodromus
est mortis.

Mictus sanguineus qui in adolescenti-
bus sæpius super venit, indubitatus instar-
tis mortis testis, idem fatum prænuntiat
urinæ suppressio.

Hæ

Plures

Plures moriuntur ex calidiore regimine, quam à suscepto frigore, & rarius quidam moritur ex eo, quod variolæ primis diebus non eruperint, sed quod vel nimium eruperint, vel præmaturè detumerint.

Primis diebus æger more consueto est tractandus, quoad calorem musei & le-

æti, præsertim autem adulti primis diebus sibi cavere debent ab omnibus quæ humores exagitant, & minus nocet peccare in frigore quam in regimine calidiori. Primis itaque diebus caveant saltem à potu frigido, & nisi aliquid urgeat, abstineant ab omni remedio ad diem quartum.

C A S U S LXXX.

Vermes sive lumbrici.

Puer 6. annorum conqueritur subinde de alvi dolore, color faciei ut plurimum pallidus est, nisi quod per intervalla male rubescant, qui tamen color citò iterum perit, scalpit nares sæpius. Manus febricitantium instar calent. Somnus est turbulentus.

Vermes symptomatum horum Authores esse facile ex syndrome signorum patet.

Causa materialis sunt ova muscarum cum alimentis assumta.

Causa efficiens est calor putredinalis in primis viis. Rectè enim dicit Helmontius quod ubi putredo ibi lumbricorum sit patria.

Ætas verò hæc magis lumbricitat præ aliis, quod calor ad excludenda ova in hac sit magis proportionatus. Et quod plerumque mucus in primis viis apud pueros abundet.

Dolor itaque est à morfu. Color faciei pallidus à lymphæ stagnatione. Rubicundus autem ab inordinata fermentatione sanguinis.

Præcitus natium à lymphæ acrimo-

nia, quippe hæc balsamo suo vel chylo defraudatur.

Somnus est turbulentus à lymphæ acrimonia & visciditate.

Manus calent à sanguinis motu regressivo impedito, & intestino acuto.

Horrenda autem à vermibus excitati possunt symptomata, ut non raro ex incantatione produci videantur; hinc maturanda est curatio, quæ in his consistit.

1. Vermes debent enecari post expelli.

2. Putredini primarum viarum quovis modo resistendum.

Prius sit

℞. Raf. C. C. ℥iij.

radio. siliis Dij.

Incisa dentur ad nodulum. S. Wilschlein ins Trincben/ vel adde rhabarb. ℥iij. sal tartari gr. viij. flor. petlicor. p. ℞.

℞. Pulv.

- ℞. Pulv. jalapp. ℞b.
C. C. Philosoph. ppt. gr. iiii.
cinnab. nativ. gr. j. fiat Pulvis.
S. Purgier-Pulver a. r. m. Decur cum
lacte vel multo.
℞. C. C. sine Δ e ℞j.
arcani duplicati ℞j. Misc. fiat
Pulv.
D. S. Pulver alle Morgen i. Messer spi-
ße voll.
℞. Tinctur. bezoard. ℞ib. S. Tinctur
gegen die Wärme zu xj. Tropfen
fen/ bis vel ter de die in potu ordi-
nario.
℞. Essent. contra vermes ℞iib. S. Bit-
ter Eisen zu xv. Tropfen ins
Trinken.
℞. Olei amygd. recens. express. ℞ij. S.
Mandel-Oel a. r. m. Mane cum
jusculo: nulla infecta vivunt in o-
leo, quam vis in aceto vivant.
℞. C. C. sine Δ.
Corall ppt. aa. gr. xv.
℞ dulcific. ℞j.
Sacchari in aq. rosar. solut. ℞ij. Fi-
ant. a. rotulæ. S. Röchlein den
Tag über zunchmen.
℞. Aq. graminis.
C. C. citrat.
nasturtii aa. ℞ib.
Spir. vitrioli ℞is gr. vj.
Syr. violar. ℞ij. Misc.
S. Wasser Löffelweiß.
Commendantur alia adhuc plura v. gr.
Decoctum allii cum lacte.
℞. Pulv. contra vermes Augustan. ℞j.
S. Pulver vor 2. mahl.
℞. Spir. C. C. compos. ℞ib.
S. Spiritus zu 7. 9. bis 11. Tropfen.
Clysteres debent esse dulces v. g.
℞. Lactis ℞v.
Sacchari ℞vj. Fiat Enema,
Externè
℞. Ung. de arthanita live
contra vermes ℞iij.
Elixir. Propr. ℞j. Misc. fiat lini-
mentum.
S. Sälblein zum Nabel.

CASUS LXXXI.

Scabies Humida.

Puer 9. annorum dormi-verat in eodem lecto cum discipulo suo scabioso, & idem contraxit malum, tument manus cum rubore & magnis pustulis, facies pallet, circa vesperam molesto turbatur pruritu.

Species ferè semper est ex Contagio, scujus causa est salacidum, quod cum chylo vel lacte ad angustissima vascula in corporis ambitu delatum ibidem cum al-

cali effervescit, fibrillas rumpit, unde omnia illa quæ in cute conspiciuntur phaenomena prodeunt.

H h 2

Circa

Circa vesperam confectus ille salium magis percipitur, & etiam intenditur, quia tunc humores tardius moventur in motu progressivo ob Solis discessum. Inter stragula major pruritus, quod à calore lecti salia illa suscitentur, neque tamen ob atmosphæra occupantis spatium, inter corpus & stragulum densum avolare possunt, hinc majori cum impetu arietant in fibrarum latera.

Causæ antecedentes sunt errores in cibo & potu commissi. Pueri qui acida ingurgitant, & tempore æstivo fructus immaturos comedunt, tempore autumnali fiunt scabiosi.

Quia ab hoc sale chylicatio perturbatur, atque succus nutritius viscidior & acrior fit, obnoxii redduntur scabiosi variis generis febribus, fiunt cachectici, sæpiusque contabescunt.

Ante omnia hic acutissima Dieta instituenda vitatis omnibus acidis, austeris, viscidis, & salis. Nocet itaque vinum, cerevisia crassa, tabacus &c.

Convenit verò pro potu ordinario sequens.

℞. *Ligni quajaci* ℥ss.
santalirubri ℥ij.
cinamom. ℥ss.

Coque cum aq. fontanae mensura.
Colatura detur.

Quia etiam multum salis per purgationem foras eliminatur, detur Decoctum sequens:

℞. *Decoct. splenet. Mysf. partem tertiam.*

S. *Laxier. Franck. auffz.* 2. oder 3.
Morgen. pro dosi ℥ij.

Vel ℞. *Extract. Diacartham.* ℥ij.
solve cum aq. fumarie, adde.

Crem. tart. ʒs. viij.

Syr. de cichor. c. rheo ℥ss.
aq. cinamom. ℥j. Misc.

Detur q. 1. m.

Post hæc Sudores elici debent in lecto, exhibito rob. sambuci ad ℥ij.

Convenit quoque egregie Potus Theæ vel Tinctura ʒ. ad gr. xv.

Præparantia sive digerentia ut vulgo vocantur hic magna sunt efficaciam, quia acrimoniam valde temperant diluendo scil. Salia, sicque obstructions referant.

Inter hæc omnibus palmam præcipit sequens *Timei.*

℞. *Herb. agrimon.*

scabios.

acetos.

fumar.

capill. vener. aa. mʒ.

Flov. Borrac.

bugloss. aa. p. ʒ.

Rad. lapathi acuti.

Polypodii q. aa. ʒvj.

cichor. ℥ss.

liquirit. ℥ss.

enula ℥ij.

Incisa coque in terribilis ʒij. In colatura solve Syr. capillor. Vener. ℥ij.

Salia volar. oleosi stomach. gr. xxx
Misc.

S. Morgens und Abends ein Glas gen voll.

Externè

℞. *Lapid. scissilis* ℥ss.

salis saturni ʒij.

ʒ. *dsaphoret.* ʒj.

cinnab. nativ. ʒj.

byry recent. q. l.

Fiat Unguentum. S. Salbe.

Timeus habet unguentum probatissimum.

℞. *Pulv.*

℞. Pulv. cort. lauri.
Sulph. citrin. aa. ℥ij.
enula ℥℞.
vitrioli albi. ℥iij.
styrac. liquid. q. s. ut fiat unguent.

Si citò sanare velis

℞. Unguenti rosati ℥ij.
precipitati rubri ℥ij. Misc.
Vel ℞. Unguent. albi camphor. ℥ij.
sulphuris ℥℞.
Zii dulcis ℥ij. Misc.

Nota: Spiritus vini addi quoque potest omnibus linimentis cum successu.

Interne sæpius datur sulphur in substantia ad ℥j.

In potu ordinario datur liquor tartari ad guttas xx. vel xxx.

Convenit quoque lotio cum Tinct. nicotian. cum spir. vini vel cum vino Gallico parata.

Quibus res angusta domi, coquunt nicotianam cum cerevisia.

Hoc modo curatur etiam Herpes, Achor, & tinea capitis vulgò der böse Grind.

Vel utere in his aq. calcis viva, vel

℞. Nicotian. m. ij.

fuligin. ℥ij.

Coque cum aq. ferrar. ℥xx, S. Bde hung.

Eadem quoque conveniunt in gutta rosacea præsertim si internè Potus Theæ largiter fumatur, atque frequentius sudores eliciantur.

Sæpius tamen omnibus externis præstat Spiritus vini camphoratus cum tinctura myrrha & spir. & c.

Qui liber esse vult à pustulis & furunculis in facie, vitare debet omnia acidam in cibo quam in potu, vinum, cerevisiam crassam, spiritum vini, & pro Potu ordinario bibere Decoctum C. C. cum flor. violar. & semine fœniculi, vel aliud cum sarsaparilla, liquirit. santal. tantillo cinamomi & Thea paratum.

CASUS LXXXII.

Metus abortus.

Nobilis scemina, bis abortum passa, jam tertio gravida, undecima septimana dolore lumborum, & imi ventris corripitur, hinc iterum abortum metuit, ac proinde opem medicam implorat.

Affectus hic metus abortus vocari potest, metus enim est abortum præcavere, cum factus in factus fieri nequeat.

Abortus causæ potiores sunt vel plethora uteri, sive particulatis & inde nata pressio placentaë uterinæ, vel acrimonia succi nutritii seu lactis, seu gravius quod-

Hh 3

dant

dam animi pathema, vel causa aliqua externa, casus v. gr. ab alto, percussio; si causam in ipso sœru mortuo querere velis, per me licebit, quamvis hanc sub acrimonia succi nutritii comprehenderim.

Nostræ huic agræ suademus statim V, S, in brachio, quâ sanguis ad ʒ viij. extrahi debet.

Purgantia quæ ab aliis commendantur, nobis sunt suspecta, transimus itaque statim ad confortantia, vulgo dicta, h. e. quæ acidum temperant, v. gr. *Tinct. corall.* ʒß. S. *Tinctur* ʒ xj. bis xv. *Tropfen.*

ʒl. *Aq. core. citr.*

meliss. c. vin. aa. ʒj.

bals. embryon. ʒij.

Aq. borrag. ʒij. *Misc.*

S. *Wasser zur Tinctur.*

Vel ʒ. *Pollin. ebor.*

corall. aa. ʒij.

Pulv. Marchion. ʒß.

gran. kerm. ʒj. t. *pulv. S. Morgends und Abends ein Messer Spitze voll*

ʒ. *Aq. bugloss.* ʒiv.

Cinam. ʒj. *Misc. S. Wasser zum Pulver/*

Vel ʒ. *Tinct. gran. kerm. S. Tinctur* ʒ xj. *Tropfen.*

Externè convenit *Peau d' Hongrie*, vel *aq. mirabilis*, *agua carbuncul. balsamus embryonum* pro inunctione imi ventris, alii commendant *Unguentum Comitissa* tanquam adstringens, sed notum est, non dari adstringentia.

Dieta sit excarnis, fugiat fœtida, frigida, calidiora aromatica, vinum, clysteres: Potui injiciantur *core. citr. rec.* vel *rad. caryoph.* plura vide apud *Timæum à Gûl. Dentlee*: Putem tamen hæc in quo vis casu sufficere posse.

C A S U S LXXXIII.

Gangræna.

Senex, septuagenario major, duu conquerebatur de dolore pedis sinistri, præsertim in planta & digitis, appositum fuit vesicatorium in dorso, cessat mox dolor, sed color cutis mutabatur in lividum, caro spongiosa erat, cum motus & sensus imminutione.

Hic affectus est gangræna, à scorbuto, vel senio ortum trahens.

Causa est obstructio & coagulatio lymphæ acerrimæ, in tubulis membranosis & carnosis, & cum sanguis in vasis suis stagnare quoque cogeretur, ejus totalis corruptio & putredo brevi fuit sequata.

Quod in glandulis est cancer, quod in

ossibus est caries, hoc in partibus membranosis & carnosis est gangræna.

Causam dicimus esse acidum corrosivum, exedens fibras carnosas & membranosas, in d tandem etiam osseas, & tunc vocatur *sphacelus*, quem Chirurghi nostri vocant *den kalten Brand* / gangrænam

verò

verò den varmen Brand: differunt autem solo gradu.

Fit autem gangræna facilè à fortiori ligatura vel frigore potentiori, vel à læsione aliqua externa, contusione, morfu animalis venenati, vel ab usu imprudenti repellentium & adstringentium, in inflammationibus, vel sicuti dixi à scorbuto, ut & ab ambustione.

Phænomena explicatu sunt facillima, in principio enim dolor est ab acido, verum discissis jam fibrillis nerveis, nullus amplius sensus, nullus motus superest, vita enim partis alicujus consistit in transmissione fluidorum, ubi verò illa cessat irrigatio, pars hæc non amplius est pars corporis, sed jam calore, colore, mollitie, aliisque privatur.

Et cum sanguis etiam per vasa majora profluere non possit, mirum non est, si tandem malum toti massæ sanguineæ communicetur, & æger talis ex lypothymis, febris lypiria, agmen claudente sopore profundiore, intereat.

De hoc affectu optimè inter Veteres scripsit *Fabricius Hildanus*, in cujus mendendi methodo hoc unicum displicet, quod juxta veterum sententiam in principio inflammationum aliorumque morborum, adstringentibus & repellentibus usus fuerit; cum è contra in recentiorum Chirurgorum scriptis hoc unice placeat, quod ne unicum quidem adstringens vel repellens reperiat, testes sunt Chirurgia *Myns.* scripta *Oberkampfs* *Blancardi*, aliorumque.

Curatio nititur his indicationibus: 1.

Motus fluidorum in parte sana quantum quidem possibile est conservandus, 2. illud quod jam mortificatum, à parte sana separandum, 3. vitibus, cotidi & cerebro prospiciendum.

Ad primum scopum assequendum pars gangrænosa statim scarificanda, deinde epithema, in collegio Chirurgico descriptum, applicandum, vel imponatur *Spir. matricalis* cujus descriptio hæc est:

℞. *Myrrh. mastich. oliban. succin.* aa. ℥ij. aff. *Spiritus vini* ℔ij. dest. ℞. *Spir. hujus matric.* ℔℔. *Spir. C. C. comp.* ℥j. *Misc. S. Nuffschlag.* Vel adhiberi possunt remedia à *Timæo* commendata,

Pro secundo scopo, imponenda cataplasmata, v. gr. ℞. *farin. sem. lin.* ℔℔. coque cum *cerevis. optim.* f. Catapl. factâ jam separatione *Ung. digestivum* vel *Apostol.* addito *Spirito vini* & *succo chelidonii* imponendum, atque cataplasma aliquam diu adhuc continuandum.

Pro tertio scopo ℞. *Sperm. cet.* ℥j. pro 2. dosibus ℞. *Spir. C. C. compof.* *Spir. cephal.* aa. ℥℔. *Misc. d.* ad gr. xv. ter de die cum aqua *ceras. nigr.* vel *lil. convall.*

Sudorifera quoque conveniunt, quia obstructions potentius referant v. gr.

℞. *Ag. cord. Sax. c. camph.*
℥j. *sambuc.* aa. ℥vj.
diascord. ℥j.
℥nij *diaph.* gr. xij.
Tinct. CC. comp. gr. viij.
Misc. pro 1. dosi.

CASUS

CASUS LXXXIV.

Gonorrhœa cum suspitione luis
Venereæ

Officiarius quidam conqueritur de molesto seminis profluvio, tumore testiculi sinistri, doloribus artuum vagis, lassitudine totius dolore capitis, noctu præsertim affligente, adest continuus urinæ ardor, observavit ante aliquot septimanas pustulas quasdam in glande, quæ citò iterum dispersuere.

Affectus hic est gonorrhœa virulenta, quæ jam in luem Veneream degeneravit.

Causa est acidum quoddam viscidum, seu ut loquuntur, fermentum malignum, ex impuro coitu susceptum, quatenus mulier illa laboravit gonorrhœa virulenta, hoc est, exulceratione glandularum vaginæ uteri.

Acidum illud glandem per poros intrat, & fluidis miscetur, eorundemque restagnationem, visciditatem, causatur: Et dum cum sale alcali effervescit, fibras glandulosas discindit, & exulcerationem prostaticarum excitat. Delatum ad sanguinem & lympham, istos humores tardius progredi facit, hinc lassitudo, dolor artuum, & capitis.

Semen, quod nihil aliud, quam laudabilior chyli pars, acescit, vel potius putrescit, dum acidum & alkali inter se confluantur, hinc semen quod excernitur, nunc flavescit, nunc viridescit, fœtorem quoque putridum spargit.

Liquor tamen ille non omnis est genitalis, sed maxima ejus pars est lymphæ putrida, ex prostaticis exulceratis profluens, quas exulceratas si urina attingat, ardor percipitur, & cum urethræ glandulæ sæpius etiam læsæ sint, dolor & ardor per totum canalem sentitur.

Noctu malum hoc ingravescit quia tunc humores magis commoventur, quam interdum.

Hic affectus, ubi altas egerit radices, gravissima inducit symptomata, dum acidum istud corrosivum glandulas & cartilagineas narium & faucium exedit, ossa cariiosa reddit, vel succum nutritium eorundem coagulando, topbos producit, in capite, fronte, circa mentum, & inguina sæpius pustulæ erumpunt, quatenus ob glandulas miliares exulceratas, lymphæ corruptæ refluxus impeditur, hinc exulceratio canaliculorum, & puris generatio.

Curatio in eo consistit, ut 1. totius purgatio instituat: 2. acidum istud corrosivum, mediantibus sudoribus evacuetur:

& j.

& 3. illud quod in prostaticis et aliis glandulis fixius haeret, temperetur per appropriata.

Pro Primo scopo

℞. *Extracti Panchimag. Croll. g. xij.*
Scammon, correct. gr. v.
 ℞ *dulcis gr. viij.*
olei therebint. gutt. lxx. Fiant Pill.
num. xv. pro i. dosi.

Vel ℞. *Extracti Rhei ℞j.*
 ℞ *dulcis. ℞℞. Misc. fiant Pill.*
pro dosi.

Laudatur etiam sequens conditum.

℞. *Pulpa castiae rec. extract. ℞j.*
therebint. venet. lota. ℞ij.
 ℞ *dulcis.*
℞ is prunell.

lapid. cancror. ppt. aa. ℞j.

℞. *vol. succini ℞ij.*

Syr. de althea Fernell. q. i. Misc.

Fiat conditum. Dosis magnitud. N.
 M. bis & ter de die.

Pro secundo: ℞. *Lign. sanct. ℞vj rad.*
sarsap. ℞j bardan. maj. ℞℞. lign. junip.
℞℞. inf. in aq. font. calid. ℞vj.

Stent per 24. horas in loco tepido, de-
 in coque ad remitt. 4t. Colat. D. S.
 Schwitz = Franck. Sumantur singulis
 diebus horis matutinis ℞vj, & beneficio
 Spir. vin. accensi eliciantur sudores per
 integram horam, in laconico, vel si aliter
 fieri non possit, in lecto.

Continuetur haec aura sudorifera per
 dies xvij. vel xx. ita tamen, ut die vij. xiv.
 xxj. purgans iterum exhibeatur, in quo
 dosis ℞ *dulc. ad gr. xij. vel xv. augeti*
potest.

Pro tertio: ℞. *Aq. ex thereb. destill.*
Querc. ℞vj. Tinct. succin. ℞℞. Misc. S.

Wasser / Morgens und Abends zwey
 Löffel voll.

Vel ℞. *Aq. ex thereb. aq. contr. ar-
 dor. urinæ Myns. aa. ℞ij. D. S. Wasser*
zum Spiritu.

℞. *Spir. thereb. C. C. comp. aa. ℞℞.*
Misc. S. Spiritus Morgens und Abends
ix. vel xi. Tropffen.

℞. *Mastich. gumm. Elem. aa. ℞j.*
*terr. Japon. ℞j. camphoræ ℞ij. cum the-
 reb. fiant pilul. cicer. magn. S. Pillen*
funff a. i. m.

℞. *Ol. succin. gutt. x.*
therebint. gutt. v.

Balsam. Peruvian. gutt. iij.

Denur cum vino calido saccharat. Vel
 ℞. *Balsami Copaiua gutt. x. ad xv. cum*
potu calido.

℞. *Therebint. venet. coct. ℞℞.*

lapid. cancror. ℞ij.

Balsam. Indici ℞j.

camphor ℞℞.

ol. sabin. gutt. xx.

Fiant Pillul. x ℞j. num. v. S. Pillen
 davon funff a. i. m.

℞. *Cantharid ℞℞.*

Spir. vini ℞xij.

Cantharides groſſe contuſi ligantur in
 nodulo & suspenduntur in Spir. vini
 Stent per noctem in cineribus calidis, Do-
 sis cochlear j

℞. *Olei succini.*

Juniperi aa. ℞j.

Spir. Vini ℞v. Misc.

Mane & vespere cochlear in vino pro-
 pina.

℞. *Therebint. ℞j.*

Balsami Peruviani gutt. vj.

extract. Rhei ℞j. Misc. fiat Elect.
pro una dosi.

li

℞. *Tinct.*

℞. *Tinct. verm. majal.* cum alcali
Tartari parat. gtt. x. cum aqua Pe-
trofelini vel in vino.

His & similibus diureticis Venenum
per eas expellitur vias per quas fuit ad-
missum.

Contra tumorem testicularum:

℞. *Foec. vin.* ℥ij. *farin. secalin.* ℥j.
pulverif. sem. cumin. ℥ij. *campb.* ℥ss.
spir. vin. q. l. f. catapl. calidè adhiben-
dum.

Pro injectione ℞. *Vini gallici albi* ℥ij.
misia ppt. ℔. *Misc.*

Vel ℞. *Aq. Thea* ℥ij. *campb.* gr. x.
Misc.

Vel *Decoctum Thea cum lacte* factum
injiciatur.

Nihil tantoperè retardat curationem,
quàm faucium exulceratio, hinc

℞. *Tinct. lign. sassaf.* ℥j. *decoct.*
lign. Guajac. ℥vij. *muria limon. spir.*
cochlear. aa. ℥ss. *spir. vin.* ℥ij. *M. S.*
Gurgeltwasser.

℞. *Raf. lign. Junip.* pulv. ℥ss.

Mastich. carann. aa. ℥j.

cinnab. vulg. ℥ss. *Misc. f. pulv.*
gross.

S. Kauchpulver.

Eger abstineat à vino, neque se ex-
ponat aëri, bibat decoctum ligni Guaja-
ci, quod vocant secundarium.

MONITA MEDICA,

DE

Morbis Chronicis.

I.

Medicamenta in affectibus
chronicis largiori dosi & co-
pia præ scribenda sunt, ut usus
eorum per tempus aliquod
continuetur. Spectant igitur huc pul-
veres digestivi in magna quantitate præ-
scripti. Pilulæ laxativæ, ut singulis septi-
manis ad minimum semel vel bis purgent.
Destillata quæ per aliquot septimanas
continuari possunt. Aquæ aperitivæ.

II. Omnimodo allaborandum est, ut
purgationes bene operentur & quidem
satis fortiter, & non prins etiã famam
apud illos acquireret, nisi largiter eos pur-

get. Ut verò hoc obtineat, digestiva
purgantibus miscenda sunt cum gr. iv.
vel v. pulv. jalap. vel cum ℔j. fol. senn.
sequenti verò mane *insusum purgans* da-
ti potest, cui semper addatur ℔j. pulv. ja-
lap. ex gr. *decocto fol. senn. Myns.* adde
colatur. ℔i. vel gr. xxv. pulv. jalap. Huc
quoque spectat *decoct. splenez. Mynsicht.*
cui addendum ℔j. pulv. jalap. Omnia
illa purgantia erunt hic egregia quæ *B.*
Michael. habet in suo Collegio practico
super Jonston. Dandum tamen aliquid
consuetudini & credulitati, & medica-
menta in forma pilulari exhibenda ali-
quando, quia putant illas omnium opti-
me